לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

לא בוטל ביקור הרמטכ"ל בארה"ב

מאת אבי בניהו וזאב בליצר, כתבי „על המשמר"

הרמטכ"ל, רא"ל משה לוי, לא קיבל עדיין כל הודעה מהפנטגון על שינוי כלשהוא בביקורו המתוכנן בארצות־הברית בסוף חודש יולי. כך אמר אתמול דובר צה"ל בתשובה לשאלת כתבנו. שר הביטחון, יצחק רבין, אמר אתמול בעניין זה ל„על המשמר": קראתי על כך הבוקר בעיתון, לא ידוע לי דבר בנושא".

כזכור, פירסם אתמול ה„ניוזוויק" בגליונו החדש, כי הפנטגון הודיע לישראל שהוא בוחן מחדש את ביקור הרמטכ"ל בארה"ב, זאת על רקע המתח בין ארה"ב לישראל עקב הגילויים בפרשת פולארד.

מקורות ישראליים רשמיים בוושינגטון הגבירו את הידיעה שהתפרסמה ב„ניוזוויק", כ„משוללת יסוד".

יום ג', ג' בסיון תשמ"ו, 10 ביוני 1986 / שנה מ"ג מס' 13059 / המחיר 73 אגורות כולל מע"מ

יצחק רבין, בראיון מיוחד ל„על המשמר":

ישראל תבדוק חלופות ללביא ללא עיכובים בפיתוח המטוס

לא מדובר ב־F־20 ● לפי שעה, השעו האמריקנים חתימה על חוזים ● קבע סכום מירבי כעלות ייצור המטוס ● ביטול הפרויקט יביא לפיטורי 7000 איש, מתוכם 2000 מהנדסים

מאת ישראל זמיר, אלכס פישמן ואבי בניהו, כתבי „על המשמר"

„האמריקנים מבקשים להציג לנו היום חלופות למטוס ה„לביא". אין מדובר על הפסקת סיוע כספי לצורכי המשך העבודות על הפרויקט. ישראל קשובה להצעות ומוכנה לבדוק אותן, בתנאי שבינתיים לא יהיה עיכוב בפיתוח המטוס.

„כשמדובר בחלופות אין מדובר ב־F־20 אלא בשילוב של פלטפורמה אמריקנית ואוויוניקה ישראלית". דברים אלה אמר אתמול שר־הביטחון, יצחק רבין, בראיון מיוחד ל„על המשמר".

„לנו יש החלטה"

שר־הביטחון ציין, כי לפי שעה, השעו האמריקנים את חתימה על חוזים אולם הוא מאמין שתוך ימים אחרים יופשרו חוזים אלה. „אם יש לאמריקנים הצעות והם מעריכים, כי כדי לגבשם בתאום איתנו או תוך

(המשך בעמוד 16)

שר הביטחון, יצחק רבין, בעת הראיון. (צילום: בעז לניר)

רבין התנצל בפני מרדכי

מאת כתבי „על המשמר"

שר הביטחון, יצחק רבין, גילה אתמול, כי מייד לאחר פירסום פרשת ראש השב"כ הוא קרא אליו את האלוף יצחק מרדכי, והתנצל בפניו על עינויי־הדין שעבר בעקבות הריגת שני המחבלים בפרשת קו 300.

בראיון שהעניק ל„על המשמר", סירב שר הביטחון להתייחס לשאלה בהקשר לאחריות הדרג המדיני בפרשה ולקשר השתיקה של רה"מ, שר־הביטחון ושר־החוץ. „יש החלטת ממשלה הקובעת ששרים לא יתבטאו בנושא זה לבד מראש־הממשלה עצמו. ואין לי כוונה לחרוג ממנה" – אמר רבין.

בתשובה לשאלה המתייחסת לעובדה ששר הביטחון, כמופקד על הצבא, הכיר את הפרשה ולא דאג להפסקת התהליך המשפטי נגד האלוף מרדכי, השיב רבין, כי נתונים בשאלה, בחלקם אינם נכונים ובחלקם אינם מדוייקים.

משבר פוליטי באוסטריה לאחר התפטרות הקנצלר

וינה. — קאנצלר אוסטריה, פרד סינובאץ הודיע אתמול על התפטרותו נוכח הפסד מועמד מפלגתו בבחירות לנשיאות, ומינה לקאנצלר במקומו את שר האוצר, פרנץ וורניצקי.

הקנצלר היוצא אמר במסיבת עתונאים, כי הוא ימשיך לכהן כנשיא המפלגה, ויפעל לחיזוקה לקראת הבחירות הכלליות, המתוכננות לאפריל 1987.

ראיון עם ואלדהיים ותגובות בעולם ● עמוד 2

הוא הוסיף, כי הממשלה לא תיפעל להקדמת הבחירות.

ורניצקי אמר, כי יודיע ביום ב' הבא על הרכב ממשלתו החדשה.

(המשך בעמוד 2)

השגריר בווינה ישוב להתייעצויות

שוקלים הארכת כהונתו או החלפתו ב„ממונה", שלא ימסור כתב האמנה לידי ואלדהיים

תמונות ואלדהיים במדי הצבא הגרמני, על־גבי צלב־קרס, בהפגנת הווג"ס (האיגוד העולמי של סטודנטים יהודים) מול שגרירות אוסטריה בתל־אביב. (צילום: אנדרה ברוטמן)

מאת דליה שחורי, ירון אליוסף ויצחק שור, כתבי „על המשמר" וכתבי עתי"ם

ראש־הממשלה, שמעון פרס, ומ"מ ראש־הממשלה ושר־החוץ, יצחק שמיר, החליטו אתמול בבוקר, בשיחת טלפון, לקרוא לשגריר ישראל בווינה, מיכאל אליצור, לחזור להתייעצויות בירושלים.

זהו צעד המחאה העיקרי שבו תנקוט ישראל בעקבות בחירתו של קורט ואלדהיים לנשיא אוסטריה.

מנכ"ל משרד החוץ, דוד קמחי, הודיע אתמול בבוקר את דבר ההחלטה למיכאל אליצור, שיגיע לישראל כנראה בתוך 48 שעות.

אליצור עומד לסיים את שירותו באוסטריה בעוד חודשיים ולצאת לגימלאות. ייתכן כי בשהותו בארץ, תיבדק עמו האפשרות שיוארך שירותו בעוד פרק־זמן, כדי שהשגריר המחליף, שיצטרך להגיש את כתב האמנתו לנשיא ואלדהיים, יעשה זאת במועד רחוק ככל האפשר.

אפשרות אחרת היא, שאליצור יסיים את כהונתו באוגוסט ובמקומו

(המשך בעמוד 16)

המשבר בסחר חוץ

בשנת 1985 כיסו ההכנסות מיצוא סחורות מישראל את סך כל התוצאות על יבוא הסחורות, מלבד יבוא הדלק. השנה לא יחזור על עצמו איזון כזה: אם ימשכו המגמות הנוכחיות בסחר־חוץ, כפי שפורסמה אתמול על־ידי הלשכה המרכזית לסטאטיסטיקה עלול הגרעון המסחרי ללא דלק להגיע ל־800 מיליון דולר, ואפילו למיליארד דולר. הרעה זו תמורה בהרבה אף מן המפולת שהיתה בשנת 1982, זו שהיתה קשורה במדיניות כלכלית עיוורת, ששירתה את צרכי המלחמה בלבנון. החסכון במחירי הנפט עשוי אמנם למתן את עוצמת המכה, אך מנגד יש להביא בחשבון את הצמצום הצפוי בסיוע מארה"ב, הן בסיוע המיוחד, שייפסק לחלוטין, הן בסיוע הרגיל, וככל הנראה אף בכספים המועברים למימון פרוייקט ה„לביא".

מחזורי האינפלציה בארץ מקורם, כך סבורים היום רוב הכלכלנים המקצועיים, בבעיות של מאזן התשלומים והדרכים השיגרתיות לפתרונן. כאשר מסתמנת הרעה בעודף היבוא, בגלל קפאון ביצוא ועליה ביבוא, מפעילה הממשלה בעוצמה רבה את נשק הפיחות. הפיחות התריף גורם לסיחרור אינפלציוני, לשחיקה זמנית של ההכנסות הריאליות ולמיתון. כך נראה על פני השטח כאילו הועיל הפיחות למאזן התשלומים; למעשה, מעבור חודשים אחדים נמחקות תוצאותיו מן המפה הכלכלית, מלבד עיוות בלתי־מתיק אחד: האצת האינפלציה. המסקנות מתיאור זה של מעגל־האימה הכלכלי הן, ראשית, שיש לשים לב להתפתחויות המדאיגות בסחר־חוץ בעודן בתחילתן, ולא להניח להן להגיע לממדים של שבר, ושנית, שיש לרפא את החולי באמצעות תרופות אחרות, לא־אינפלציוניות.

מבחינה זו אנו מצויים עכשיו בנקודה קריטית. יצואנו דורך השנה במקום לא בגלל פגיעה ברווחיותו, אם כי אין להתעלם מכך שהרווחיות במגזרים אחדים ירדה בשיעור ניכר, אלא משום שאין ביקוש מספיק לחלק גדול מן הסחורות שהיינו מוכרים לחו"ל באופן מסורתי, ולסחורות אחרות מותנה הביקוש בהורדת מחירים. בענפי האלקטרוניקה, ובמיוחד הצבאית והצבאית־למחצה, קיימת רוויה עולמית של היצע, הזורם מכל הצדדים ומכל המדינות, וזאת בשעה שהצריכה של מוצרים אלה מצומצמת ביותר. גם יצוא בטחוני ותעשייתי אחר סובל ממחסור חריף בשווקים, ששום פיחות או תמריץ לא יפתח אותם לפנינו. לא נוכל, לכן, לצפות לתרופת־פלא ביצוא. בהשקעות ביצוא מגוון הייתה ההזנחה הגדולה של העשור האחרון, וכאן אוכלים אנו היום פרי־באושים. יש להקשיב לתביעות התעשיינים המיצאים, ולהביאן בחשבון, אך אין לפצותם על תוספות שכר חריגות ששילמו בתקווה לגלגל עלויות אלו על תקציב הממשלה, כלומר על האינפלציה. בצד היבוא, לעומת זאת, ניתן לטפל מיד. מדינות רבות בעולם הפעילו מגבלות כמותיות ומיכסות על היבוא, כשהצטברו באופק ענני־משבר בסחר־חוץ, ולא יהיה זה אסון אם גם תקנה תנקוט מדיניות פעילה למניעת יבוא עודף של מוצרים ושירותים, עד אשר יתאושש היצוא וישוב לעלות. אי־הנוחות השולית והעיוות הזמני בהקצאת המשאבים שיגרמו עקב כך, אינם מחיר גבוה למניעת משבר לנוכח האלטרנטיבה, שהיא פיחות גדול ושבירתה של התוכנית לבלימת האינפלציה.

רשמית: אין לארה"ב ראיות לריגול ישראלי, זולת פולארד

דובר משרד־החוץ האמריקני: ההודעה משקפת את עמדת כל גורמי המימשל

מאת זאב בליצר, כתב „על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. — מימשל הנשיא ריגן הודיע אתמול, כי אין לו כל ראיות לפעילות ריגול ישראלית בארה"ב, מעבר לפרשת ג'ונתן פולארד. בהודעה רשמית הודיע אתמול משרד החוץ האמריקני, כי הוא מקדם בברכה ומקבל את הבטחת ישראל ל„שיתוף פעולה מלא" עם

(המשך בעמוד 16)

מעצרו של ראש עיריית אשדוד הוארך ב־10 ימים

שמשון פז: התלוננתי על מינהל לא תקין — לא על קבלת שוחד

הבוקר יוגש ערעור לביה"מ המחוזי ● אריה אזולאי: המעצר הוא „פסק־דין מוות ציבורי"

מאת רפאל גאון, כתבנו בדרום וכתב עתי"ם

ראש עיריית אשדוד, אריה אזולאי, נעצר אתמול בבית משפט השלום בתל־אביב, [illegible] לעשרה ימים, בחשד [illegible] בקבלת שוחד, במירמה [illegible] והשימוש במסמך מזויף.

(המשך בעמוד 16)

„פוסטר מדיה" נכנעה לחרדים – תפסיק להקים תחנות בירושלים

המלחמה בפוסטרים נמשכת: תחנות רוססו בירושלים, תל־אביב ובני־ברק ● אלפי חרדים הפגינו נגד שלטי „עבודי" בבני־ברק ורגמו המפעל באבנים

מאת בצלאל עמיקם, מוטי בסוק ואבי בניהו, כתבי „על המשמר" וסוכנות עתי"ם

לאחר תקופה ארוכה של הצתת תחנות אוטובוסים והשחתתן בתרסיסי צבע שחור החליטה החברה המפרסמת „פוסטר מדיה", לסגת והודיעה על כך לעיריית ירושלים.

ההסכם עם העירייה יפקע ב־15 ביוני ולאחר מועד זה לא יוקמו עוד תחנות חדשות וקיים אף איום לפרק תחנות שהושחתו.

חוגים חרדים בירושלים לא מסתירים את שביעות רצונם מכניעת החברה המפרסמת ומציינים, כי הפעילו עליה ועל חברת האם שלה, „כלל", לחץ כלכלי שהניב פירות.

בינתיים החלה תסיסה בקרב בני משפחות החרדים העצורים ומדי יום ביומו מתפרסמות „אגרות מהכלא הציוני" ובהן קובלנות על עינויים בכלא והתעללות שוטרים. החרדים מאשימים את אנשי היחידה לתפקידים מיוחדים בהשפלתם ובשימוש בבטוים בוטים וביחס אכזרי. מהמשטרה הוכחשו אשמות אלה מכל וכל.

„הפקירו הציבור לחרדים"

„אין כל פלא שחברת „פוסטר מדיה" מבקשת להסיר את תחנות האוטובוסים היפות והנוחות שלה בירושלים ואינה מוכנה עוד כי המלחמות באלימות החרדית יעשו על גבה", טענה אתמול שולמית אלוני (ר"ץ).

אלוני מאשימה את ראש עיריית ירושלים, טדי קולק, ואת המשטרה, כי הפקירו את הציבור וחברות מסחריות לאלימות החרדים, אותם ליטפו ביד רכה זמן רב.

המלחמה נמשכת

מלחמת החרדים בחברת „פוסטר מדיה" נמשכת — שלשום אחר חצות עצרה המשטרה צעיר דתי בן 27 תושב תל־אביב בשעת מעשה כשהוא מרסס בספריי שחור תחנת אוטובוס של חברת „דן" באיזור תחנת רכבת צפון. אתמול אחר הצהריים כילו החרדים את חמתם בפוסטר שעליו פורסמה תמונתה של בחורה לבושה בבגד ים. הפוסטר בתחנת אוטובוסים של „דן" בצומת בר־אילן ניצבע הפעם בצבע ירוק.

יהודה אסור, בעל קיוסק ברח' רבי עקיבא בבני־ברק, התלונן אתמול במשטרה, כי בכניסה לחנותו נכתב בספריי לבן „התחלת המאבק, הסוף לפורענות" ואילו על חלון הראווה נכתב „הקץ לפורענות, מה עם הבשרות".

לא נעצרו חשודים.

שתי תחנות אוטובוס רוססו אתמול בירושלים בצבע שחור, תחנה אחת היא ברחוב יפו ליד התחנה המרכזית והשנייה ברחוב יהודה בשכונת קטמון.

„הרחוב אינו הוף"

בסיסמת „הרחוב אינו הוף" הפגינו אמש אלפים מתושבי בני־ברק נגד שלטי „עבודי", שמפעלם בבני־ברק מספק שלטי פירסומת המוצבים ברחובות העיר ובארץ כולה.

ההפגנה יצאה בשעה 7 בערב מרח' חזון איש ונעה לעבר רחוב חידא שבו ממוקם המפעל של שלטי עבודי. בשעות אחה"צ עברו מכוניות עם רמקולים וקראו לציבור הדתי בבני ברק לבוא בהמוניו להפגנה שאורגנה ברשיון.

במהלך ההפגנה נסגר רח' השומר מצומת הרחובות רבי עקיבא עד לרח' חידא במשך כמחצית השעה. המפגינים הגיעו לשטח המפעל זרקו אבנים דפקו על השערים וגידפו את בעלי המפעל, שלדבריהם, לא עמדו בהתחייבותם ולמרות ההבטחות סיפקו שלטי פירסומת.

דוברת משטרת מרחב [illegible], שלומית הרצברג, מסרה לסוכנות עתי"ם, כי לא היו מעצרים ונפגעים. נשמר הסדר באמצעות [illegible] שוטרים. לקראת השעה 9 [illegible] התפזרו המפגינים.

חרדים משליכים אבן על שלט פרסומת במהלך הפגנתם אתמול בבני־ברק. (צילום: אנדרה ברוטמן)

אוסף הציירים הישראליים נגנב מבית האמנים בירושלים

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר"

15 ציורים נדירים, מבחר מכחולם של בכירי הציירים הישראלים, נגנבו במוצאי שבת בלילה מתערוכה שהוצגה בבית האמנים בירושלים. שווי המוערך של הציורים שנגנבו נאמד בלמעלה מ־100 אלף דולר. בין היתר נגנבו ציורים של זריצקי, סטימצקי, רובין ורשמי.

הציורים שנגנבו הם חלק מאוסף פרטי של שמואל גבעון, אשר החל לרכוש יצירות אלה עוד בשנות העשרים. באחרונה נאות גבעון הישיש להציגם לציבור הרחב בבית האמנים בירושלים, והתערוכה משכה מבקרים רבים.

במשטרה מעריכים, כי מדובר בחבורת פורצים ש„ידעו בדיוק מה הם מבקשים".

מנהלת אגודת האמנים בירושלים, חרוה שמש, מסרה אמש לכתבנו, כי הגנבים ניצלו את העובדה שדלת הכניסה הראשית נשארה פתוחה שעה ארוכה לאחר [illegible] כיוון שבמקום פועל מועדון לילה שהיה כנראה עדיין פעיל בעת הגניבה.

את דבר הגניבה גילה שומר הבית, יחזקאל שמש, שבא עם בוקר לעבודה.

מפקד משטרת מרחב ירושלים הורה על חקירה מקפת. להערכת [illegible] מדובר בחבורה של גנבים מקצועיים שיודעים את מלאכתם. הגנבים [illegible] בסכין היטב את [illegible] ונטלו את הציורים בלבד.

המסגרות הריקות בבית האמנות – לאחר שהציורים נגנבו מתוכן. (צילום: רחמים ישראלי)

ראש עיריית אשדוד נעצר כחשוד בקבלת שוחד

מאת רפאל גאון, כתב „על המשמר"

ראש עיריית אשדוד, אריה אזולאי, נעצר אמש על־ידי חוקרי מחלקת ההונאה של המשטרה כחשוד בקבלת שוחד מקבלנים העובדים עם העירייה.

חקירת הפרשה החלה לפני חמישה חודשים נגד פקידי עירייה, דובר העירייה, מנחם שי, אמר אמש לכתבנו, כי חקירתו של אזולאי בשלב זה קשורה לחקירתם של שני הפקידים ולאחריותו המיניסטריאלית.

אתמול בבוקר אספו שוטרי המחלקה מסמכים רבים ממשרדי העירייה ואזולאי נחקר עליהם במשך היום.

לכתבנו נודע, כי אזולאי הוזמן לחקירה עוד לפני שבועיים, אך הוא ביקש לדחות אותה בשל נסיעתו המתוכננת למרוקו ולעיר בורדו שבצרפת בראשות משלחת מעיריית אשדוד.

חקירתו של אזולאי הדהימה את תושבי אשדוד.

לפני כשנה וחצי הכין ממלא מקום מבקר העירייה דו"ח ראשון על אשדוד ובו היתה ביקורת קשה על שניים מחברי מועצת העירייה שזכו במכרזים מעיריית אשדוד, דבר האסור על פי החוק. אזולאי דחה או את הביקורת ואף פיטר את מבקר העירייה.

הבוקר יובא כנראה אזולאי לפני שופט.

תודה למברכינו
ביום חגנו
קיבוץ שנ[illegible]

פסטיבל ישראל '86

„מאגמה" — מהי המגמה?

קבוצת „מאגמה" אלה שלוש רקדניות צעירות — אור בגים, רינה בדש ודיתי תור — יש להן שמות קצרים, שיער קצר, דמויות נעריות, תספורות אופנתיות קצרצרות, תנועה שיש בה מהתפרחוות החביבה והפאנקיות הלא כל־כך נחמדה.

הופעתן בפסטיבל כללה יצירות מוכרות משלהן וחדשות. לצערי הישנות מעניינות יותר מהחדשות.

תוכניתן נפתחה במשחקי תאורה של פנסי כיס, פנסים זעירים התקועים בשיערן של מבצעות הרואט „נור־לייט", רינה ודיתי. הן למדו משהו חשוב מורתן לשעבר, רינה שיינפלד: איך לשחק עם חפצים ולגלות את כל האפשרויות של השעשוע שמעניקים צעצועים בימתיים. אבל ממש כמו אצל שיינפלד, החומרים הללו נערמים על הבימה בזה אחר זה ולא נוצר מבנה אמנותי מגובש כלשהו, לכן לא היה ברור מהן רוצות מאתנו.

קביעה זו נכונה לצערי עוד יותר בקשר למחול „קוריוז 1", המתחיל בפיזור כובעים צבעוניים על פני הבימה, שאיש אינו נוגע בהם עוד, תהלוכה מצחיקה של השלוש, ומסתיים בסולו קטן של דיתי, המנסה לעצור את האוויר, עד שהיא כמעט מתפקעת מרוב מאמץ. משום מה, אחרי ההפסקה הן חוזרות על תקציר הקוריוז הזה פעם שנייה.

הערב הסתיים במחול המוכר של השלוש, „ג'יג — או — לא", ונותרה השאלה מהי מגמת הקבוצה ולאן מוליכה אותן דרכן.

גיורא מנור

חירות הגישה אולטימטום לפלג הליברלי בהסתדרות

מאת כתבנו לענייני הסתדרות

הוועד הפועל של סיעת תכלת־לבן, פלג חירות בהסתדרות, החליט אתמול בישיבה מיוחדת, שהתקיימה במצודת־זאב בתל־אביב, לתבוע מאיגוד העובדים הליבראליים, הצלע השנייה בליכוד בוועד הפועל, להחזיר בתוך החודש הקרוב את המכתב שנשלח אל מזכ"ל ההסתדרות, לפיו הם רואים כמבוטל את העקרון הבסיסי של הפרדה בין האיגוד המקצועי לבין חברת העובדים.

החלטה נוספת שהתקבלה אתמול: הוספת אדם שלישי מטעם תכלת־לבן כמורשה־חתימה, לצד שני ראשי הליכוד יעקב שמאי (חירות) וצבי רנר (ליבראלים). משמעות החלטה זאת ניטרול רנר ודחיקת הליבראלים להחליט אם פניהם לפירוק השותפות.

שמאי, המשמש כיו"ר הסיעה בוועד הפועל, הזהיר, כי המכתב וצעדים אחרים של איגוד העובדים חייבים להדליק אור אדום בקרב אנשי חירות לפני הוועידה הקרובה, וזאת, כדבריו, „לפני שנאכל אותה".

אנשי הסיעה נחלקו בין אלה שתבעו לקיים הידברות כדי למנוע פילוג, לבין אלה שתבעו להגיש לליבראלים ספר־כריתות לאלתר.

נשות אנשי־הקבע: 8% זה לא מספיק

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

נשות אנשי־הקבע, שהתארגנו למאבק למען שיפור שכרם ותדמיתם של אנשי־הקבע, טוענות, כי תוספת של 8 אחוזים לא תספק אותן והן תמשכנה במאבק.

בהודעה מיוחדת, טוענות נשות אנשי־הקבע, כי בשכר אנשי־הקבע בצה"ל חלה שחיקה של 10 אחוז לעומת השכר בשירות הציבורי, ושל כ־60 אחוז לעומת השכר המשולם לאזרחים עובדי צה"ל.

הן טוענות עוד, כי „שילטונות צה"ל ומשרד הבטחון מנצלים את העדרו של גוף מאורגן של אנשי־הקבע, שיוכל לדון עם המשרד, ונוקטים בסחבת מבישה בעניין שכרם".

עובדי „כיתן" יפגינו היום ליד משרדי „כלל" בת"א

מאת כתב „על המשמר" בעמק

כל 260 עובדי „כיתן" בית־שאן, בראשותו של מזכיר מועצת הפועלים, פיני קבלו, יפגינו היום מול משרדי „כלל" בתל־אביב, בדרישה לפתוח במשא ומתן לפתרון הבעיות במפעל.

ההנהלה מסרבת לשבת למשא ומתן עד אשר יאפשרו העובדים את הוצאת הסחורה מהמפעל. העובדים טוענים, כי אם תוצא כל הסחורה מהמפעל לפני פתיחת המשא ומתן, תסגור ההנהלה את המפעל.

כל צד מתבצר בעמדתו, המו"מ תקוע בנקודת ההתחלה והפתרון אינו נראה באופק.

נציגי התיאטרונים: שחקנים משתכרים משכורת רעב

מאת יצחק שור, כתבנו לענייני חינוך

שחקנים בכירים משתכרים בין 500 ל־1,100 שקלים בחודש, זו בושה וחרפה ואין לנו אפשרות להמשיך לעבוד במשכורת־רעב. שכרנו נשחק בכ־30 אחוזים — אמרו נציגי התיאטרונים בפגישה עם שר החינוך והתרבות, יצחק נבון.

בתיאטרונים עובדים עתה כ־130 שחקנים בדירוג האיחוד, אין הם מקבלים תוספות אש"ל ורכב. חלק מהם עוסק בהלטורות כדי להתקיים.

השר נבון אמר, כי יבדוק את רמת שכר השחקנים עם הממונה על השכר באוצר.

כתבנו מציין, כי תקציב התרבות של משרד החינוך ירד מ־20 ל־14 מיליון דולר במשך שנה, וזה כפרומיל וחצי מתקציב משרד החינוך והתרבות.

„נאות מרינה" בבת־ים יוצע למרבה במחיר

מאת אייל שגב, כתב „על המשמר"

מלון „נאות מרינה" בבת־ים, שבבעלותו של המלונאי חיים שיף, יוצע היום או מחר למכירה במיכרז והוא יימכר למי שירבה במחיר.

למלון מונה באחרונה כונס נכסים, עורך־דין יוסי מלאור, על־פי בקשת הבנק הבינלאומי, שלו חייב שיף יותר מ־2 מיליון דולר.

לשיף ניתנו בעבר ארכות להחזיר את החוב, אולם הוא לא עמד בכך.

מספר גורמים מגלים עניין ברכישת המלון והם כבר פנו לכונס הנכסים וביקשו לקבל פרטים על ערכו.

קורט ואלדהיים קורא להתפייסות ויחסים טובים בין ארצו לישראל

קידם בברכה את דברי הרצוג ● שגריר אוסטריה בישראל: זהו רק תפקיד טקסי ● רייגן ישלח מברק ברכה ● בעולם הערבי רואים בגידת ואלדהיים כישלון לישראל

מאת כתבי „על המשמר" וסוכנויות הידיעות

וינה. — קורט ואלדהיים, נשיא־הנבחר של אוסטריה, קרא אתמול להתפייסות בין ארצו לבין ישראל ולקיום היחסים הטובים ביניהן, למרות העובדה שממשלת ישראל החליטה על החזרת שגרירה מווינה להתייעצויות בירושלים.

„כמובן שאני מעוניין לקיים יחסים ידידותיים עם ישראל, כפי שקיימתי בעבר, ואיני רואה שום בעיה ממשית בנושא זה," אמר ואלדהיים בשיחה עם כתב „אסושייטד פרס" בוינה.

משבח את הרצוג

אשר להאשמות שהועלו נגדו בדבר עברו הנאצי, אמר ואלדהיים כי הביקורת נמתחה עליו מפי פקידי־רשות ישראליים אינדיווידואליים, ולא מטעם ממשלת ישראל עצמה. עם זאת הוסיף, כי „שום דבר אינו מצדיק התקפות עלי באופן שהדבר נעשה באחרונה".

ואלדהיים קידם בברכה את דברי הנשיא חיים הרצוג, כי על ישראל לשקול את התפקיד שממלאה אוסטריה, כתחנת־מעבר ליהודים היוצאים מבריה"מ, בטרם תנקוט בפעולה כלשהי נגד אוסטריה.

בתשובה על שאלות, דחה ואלדהיים את הטענה, כי נפגעה קשה יוקרתה של אוסטריה בגלל האשמות שהוטחו בו. „יוקרת אוסטריה מצוינת," אמר ואלדהיים.

לבסוף הצהיר: „עתה אעשה כמובן כל מאמץ לקשור קשרים הדוקים יותר עם כל המדינות. יש לי ידידים רבים בעולם, ואני משוכנע שיהיה ביכולתי לתרום להפגת חלק מהספקות שהובעו באחרונה. אני בטוח מכך."

מושלים — הסוציאליסטים

שגריר אוסטריה בישראל, אוטו פליינרט, אמר אתמול, כי הוא מקווה שהיחסים בין אוסטריה לישראל יישארו קורקטיים. ואלדהיים אומנם נבחר לנשיא ל־6 שנים, אולם זהו למעשה תפקיד טקסי, והממשלה הסוציאליסטית תמשיך למשול עד לבחירות הבאות, הצפויות באביב 1987, אמר.

השגריר הוסיף, כי עד כה היה נוהג, שהממשלה מציעה את התפטרותה עם בחירתו של נשיא חדש, אולם הנשיא תמיד דחה הצעה זו. גם הפעם יהיה כך, אם אכן תציע הממשלה הסוציאליסטית את התפטרותה.

תפקיד טקסי

לגבי סמכויות הנשיא האוסטרי, הסביר השגריר, כי הנשיא אינו ראש מדינה, כמו למשל נשיאי ארה"ב וצרפת, אבל הוא ממנה ממשלות חדשות, לאחר שהוא מוודא שהפרלמנט יאשר אותן.

תפקידים טקסיים נוספים של הנשיא הם קבלת כתבי־האמנה של שגרירים זרים והענקת כתבי־האמנה לשגרירים אוסטריים היוצאים לחו"ל; זכות חנינה לעבריינים והענקת עיטורים.

לגבי מדיניות אוסטריה במזרח־התיכון, הזכיר השגריר, כי אוסטריה תומכת בהבטחת קיומה של מדינת ישראל, אך גם בזכויות הפלשתינים, והיא גורסת שבלי פתרון הבעיה הפלשתינית, אין סיכוי לכינון שלום במזרח התיכון.

ברכה „פרטית"

מזכ"ל האו"ם, פרס דה קואיר, שלח ברכה פרטית לקודמו, קורט ואלדהיים, אולם אין זה נהוג לשלוח ברכה רשמית, אמר אתמול דובר האו"ם.

מברק ברכה מרייגן

הנשיא רייגן עומד לשלוח לואלדהיים מברק ברכה — הודיע אתמול הבית הלבן. „העם האוסטרי הכריע בבחירות חופשיות ודמוקרטיות", אמר דובר הבית הלבן, לארי ספיקס. „הנשיא רייגן ישלח את המכתב הדיפלומטי הרגיל לנשיא החדש של אוסטריה".

ספיקס הוסיף, כי ארה"ב תמשיך לקיים יחסים ידידותיים הדוקים עם אוסטריה, וציין כי הקנצלר האוסטרי, פרד סינובאץ כשהתפטר בינתיים עומד להפגש עם הנשיא רייגן החודש.

אין אפשרות לאסור

בתשובה לשאלות אמר, כי אין ארה"ב יכולה לאסור את כניסתו של ואלדהיים לתחומיה, בשל החסינות הדיפלומטית שהוא נהנה ממנה. עם זאת תבדוק ארה"ב אם יש אמצעים אחרים להגביל אותו, בשל המעשים המיוחסים לו, ספיקס הסביר, כי על ראש מדינה זרה לא חל החוק האמריקני, האוסר כניסתו של אדם הנאשם במעשי אכזריות נאציים.

עם זאת אמר דובר משרד המשפטים, טרי איסטלנד, כי שר המשפטים, ארווין מיז, יבדוק בכל זאת את השאלה, אם ניתן להכניס את ואלדהיים ל„רשימת המתנה", היינו, רשימת אנשים שכניסתם לארה"ב תאסר במקרה שלא תהיה להם עוד חסינות דיפלומטית. איסטלנד הוסיף, כי פרקליטיו של ואלדהיים ייפגשו השבוע עם פקידי משרד המשפטים, כדי להשמיע את טענותיהם, שהוא לא היה מעורב במעשי אכזריות נאציים ועל כן אין לרשום אותו ב„רשימת ההמתנה".

כללי הנימוס

קצין העתונות של מרגרט תאצ'ר, ראש ממשלת בריטניה, אמר, כי ואלדהיים נבחר באורח דמוקרטי ויחולו עליו כל כללי הנימוס הדיפלומטי הרגיל. הדובר הוסיף, כי לפי שעה לא שלחה תאצ'ר מברק ברכה לוואלדהיים.

עם זאת אמר פקיד־רשות בריטי בכיר, כי ספק אם בריטניה תזמין את ואלדהיים לביקור רשמי בארצה.

אשר לאפשרות שהמלכה אליזבת תשלח לואלדהיים איגרת ברכה, אמר הפקיד, כי הדבר תלוי במה שימליץ משרד החוץ הבריטי למלכה לעשות.

אין הוכחה

ראש ממשלת צרפת, ז'אק שיראק, אמר אתמול, כי אין כל הוכחה נחרצת בדבר אחריותו של ואלדהיים למעשים נאציים, ועל כן הוא יישמר מכל התערבות בעניניה הפוליטיים הפנימיים של מדינה ידידה.

מבוכה ב„שוק"

ועדת הניהול של השוק האירופי המשותף סרבה אתמול לברך את ואלדהיים. ניכרו סימנים של מבוכה במועצת השרים של השוק האירופי, לגבי צורת התגובה על נצחונו של מזכ"ל האו"ם לשעבר.

דוברת של ועדת הניהול מסרה, כי נשיא הוועדה, הצרפתי ז'אק דילור לא שלח מברק ברכה לואלדהיים ומקורות בשוק האירופי אמרה, כי החלטה זו עומדת בסתירה ברורה לנוהג המקובל ומהווה עלבון לואלדהיים. ועדת הניהול היא הזרוע האקזקוטיבית של 12 מדינות השוק האירופי.

מיטראן שלח

נשיא צרפת פרנסואה מיטראן, הודיע, כי שלח מברק ברכה. „אני מביע לך את ברכתי ואיחולי לעם האוסטרי. אני מקווה שהיחסים בין שתי המדינות שלנו, שהעמיקו במשך שנים רבות, יימשכו באותה רוח", כתב מיטראן.

תגובות מעורבות

בחירתו של ואלדהיים עוררה תגובות מעורבות בגרמניה המערבית. התגובה החריפה ביותר היתה של מפלגת הירוקים שבאופוזיציה, שהביעה צער על נצחונו של „אופורטוניסט קר־דם, שלא עשה דבר כדי להזים את ההאשמות בדבר תמיכתו הפעילה בנאצים".

ראויים לו

אחת התגובות המרות ביותר על נצחונו של ואלדהיים באה מפי שגריר ישראל בבון, יצחק בן־ארי, שהכריז בתחנת שידור, כי האוסטרים זכו בנשיא שהיו ראויים לו.

עיתוני קאהיר צוהלים

העתונות המצרית קידמה בברכה את בחירתו של ואלדהיים ותיארה את נצחונו כבשלון לישראל. „אל אהראם" מפרסם את הידיעה תחת הכותרת: „ואלדהיים זכה בנצחון ברור על־אף המערכה האלימה שניהלו נגדו הציונים". גם „אל אחבאר" מפרסם את הידיעה באותה רוח, תחת הכותרת: „הצלחת ואלדהיים — תבוסה גדולה לישראל".

אש"ף קידם בשביעות־רצון את בחירתו של ואלדהיים, וסוכנות הידיעות של אש"ף ציינה, כי זהו „הישג רציני לעניין הפלשתיני". סוכנות הידיעות של אש"ף מציינת את „המהלומה הקשה שהנחיתו הבוחרים האוסטריים על התעמולה הישראלית ומדיניות ההתערבות במדיניות הפנים של מדינות, מצד חוגים ציוניים".

„זהו הנצחון של כוחות הצדק והשלום על אלה של הסחטנות והשנאה", טוענת הסוכנות.

המורים דורשים מו"מ על הסכם עבודה חדש

מאת יצחק שור, כתבנו לענייני חינוך

הסתדרות המורים פנתה אתמול במברק לממונה על השכר באוצר, הלל דוראי, ותבעה ממנו היכנס מיד למו"מ על הסכם עבודה חדש.

לדברי מכ"ל הסתדרות המורים, יצחק ולבה, נשחק שכר המורים במידה ניכרת בהשוואה לעובדים במגזרים אחרים בשירות הציבורי.

רק מכתב מפיטסבורג מעכב נסיעת מסדה

מאת זאב אבים, כתב „על המשמר"

מסדה לוי, חולת הכבד בת ה־40 מקרית־חיים, התרחצה אתמול לראשונה אחרי שבועיים במקלחת בית־החולים רמב"ם בחיפה. נסיעתה של מסדה לוי לארה"ב תידחה ככל הנראה למחר, עקב התמהמהותה של השגרירות האמריקנית למכתב מהמרכז הרפואי בפיטסבורג.

מסדה לוי, שאושפזה לפני כשבועיים בבית החולים רמב"ם בחיפה, במצב קשה, עקב מחלת צמקת מרטיט ראשונית, ממנה היא סובלת, חשה אתמול לראשונה טוב יותר ורופאי המרכז הרפואי רמב"ם אמרו, כי יש אפשרות להטיסה תחת פיקוח רפואי לארה"ב.

אתמול טענו אנשי רמב"ם, כי ד"ר יגאל קם יוצא עם מסדה לוי לפיטסבורג כמלווה בלבד וכי הוא עתיד לחזור עימה ארצה לאחר הניתוח ולהתחיל לעשות השתלות כבד במרכז הרפואי רמב"ם באם יושגו כל האישורים הדרושים לצורך כך.

בעלה של מסדה לוי, עזרא, יצא אתמול לשגרירות האמריקנית בת"א כדי להסדיר את יציאתם של אשתו לחו"ל. כתבנו מוסר, כי עלות הניתוח של מסדה לוי והוצאות האשפוז מוערכים בכ־200 אלף דולרים וכי עד כה נאספו 120 אלף דולרים בלבד.

אך הבטחותיהם של הרבנים הראשיים לישראל לפתוח במסע תרומה להשלמת החסר, ושל אגודת מכבי חיפה לתרום את הכנסותיה ממשחקה בשבת הקרובה לצורך כך, גרמו לקבלת ההחלטה לצאת חרף הסכום החסר. מפעל „גדות כימיקלים" בו עובד בעלה של מסדה לוי תרם את הכרטיסים לטיסה.

צלצול מהיר

ד"ר משה בקר, יועץ ועדת הכנסת למלחמה בתאונות הדרכים

מזגנים וסייסטה יכולים לעזור

כיצד משפיע החום על הנהגים?

כולנו ערים לכך, שבימים החמים ישנה תחושת מועקה, אי־נוחות, עייפות מוגברת, פיזור־דעת, חוסר סבלנות וסובלנות — כל מה שקרוי „עצבים" ומתבטא בהתנהגותנו כנהגים וכהולכי־רגל, ובסופו של דבר, גם בריבוי תאונות־הדרכים.

מה אומרים המחקרים?

עד היום לא נערך מחקר מפורט לבדיקת הקשר בין החום לתאונות־הדרכים. עם זאת ידוע, שבחודשים יוני, יולי ואוגוסט חלה העלייה הגבוהה ביותר במספר תאונות־הדרכים, וביחוד תאונות קטלניות: כ־40% תאונות בחודש יותר מן הצפוי בחודשים האחרים, וזאת למרות שמבחינת תנאי־הראות, אלה הימים הארוכים ביותר, הכבישים אינם רטובים, והצפיפות בערים יורדת. מאידך, נערכו מחקרים שבדקו את תיפקודם של בני־האדם בתנאי חום, ונמצא, כי עד 25 מעלות אין הרעה בתיפקוד. אבל כשהטמפרטורה עולה ל־35 עד 40 מעלות, ישנה ירידה בתיפקוד בפעולות הדורשות ריכוז, וכמות הטעויות הולכת וגדלה בצורה דרסטית. אגב, מעניין לציין, כי השעות שבהן מגיעות התאונות לשיאן הן דווקא השעות המנוחה מבחינת צפיפות התנועה — מ־12 עד 2.

האם התקנת מזגנים עשוייה לעזור?

ודאי. צריך לראות במיזוג־האוויר בכלי־הרכב, אמצעי חיוני ובטיחותי, לבטל את כל המיסים ולהמליץ ואפילו לחייב את הנהגים בהתקנתם.

ולמה אין עושים זאת?

הנושא עלה כבר כמה פעמים. אני מניח, שמשרדי האוצר והתמ"ת אינם מוכנים לוותר על ההכנסות ממיסי הקניה על המזגנים, למרות שמדובר בהפחתתן של כ־100 תאונות מידי קייץ, שלא לדבר על מידת ההתעייפות וירידת התיפקוד בעבודה של הנהגים.

ועד אז?

עד אז הייתי ממליץ להמנע מנסיעות מיותרות בשעות שבהן השמש לוהטת, וכן להשתדל לא לנהוג נהיגה ממושכת, לעצור אחת לחצי שעה כדי להתרענן, ולהיות מודעים לכך שתנאי החום גורמים לנו לאבד את סבלנותנו כלפי נהגים אחרים. אגב, עקרון הסייסטה, שהתפתח בארצות החמות, נכון גם לתנאי הארץ, והיה כדאי, עם החלת שעון־הקייץ, להפסיק את הפעילות בצהרים ולהמשיכה בשעה מאוחרת יותר.

אתי רונאל

משבר פוליטי באוסטריה

(סוף מעמוד ראשון)

ורניצקי, בן 48, הוא מראשי האגף הימני של המפלגה הסוציאליסטית. הוא בנקאי ומומחה לסחר, והצטרף לממשלה בספטמבר 1984. בפברואר אמר ורניצקי לכתבים זרים, כי הכלכלה של אוסטריה זקוקה לשיפוץ כללי ותוהו. „חלף הזמן שבו יכולנו לומר, כי ביכולתנו להוציא כמה מיליארדים וליצור מקומות תעסוקה חדשים. אנו חיים כיום בעולם תחרותי יותר." אמר.

בחירתו של ואלדהיים גרמה למשבר פוליטי חסר תקדים באוסטריה, שכן הקנצלר זינובאץ הוא ראש הממשלה האוסטרי הראשון שנטש את תפקידו בעת כהונתו. החלטתו עוררה הפתעה מסויימת בחוגים פוליטיים, שלא ציפו כי יסיק כה מהר את המסקנה מתבוסת מועמדו, קורט שטיירר.

זינובאץ הוצג בעתונות האוסטרית כ„מפסיד הגדול" בעימות בין ואלדהיים לשטיירר, והעתונים כתבו, כי הבוחרים הביעו ברורות את אכזבתם מהסוציאליסטים, הנמצאים בשלטון 16 שנה. (ע.ר. ע"צ)

חילופי קאנצלרים: הקאנצלר היוצא פרד סינובאץ (מימין) ושר האוצר פראנץ וראניצקי. (צילום: אפ)

מהיום — אלוף פלד לפיקוד צפון

האלוף אורי אור ייצא לשנת חופש, לקראת המאבק על תפקיד הרמטכ"ל ● דחה הצעה לשמש כמפקד המפח"ש או לצאת להשתלמות לחו"ל

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

בטקס צבאי שיתקיים הבוקר במפקדת פיקוד צפון, יתמנה האלוף יוסי פלד לתפקיד אלוף פיקוד הצפון. יוסי פלד מחליף בתפקיד את האלוף אורי אור היוצא לחופשה.

האלוף אורי אור שימש כאלוף פיקוד הצפון כשנתיים וחצי. בתקופתו נסוג צה"ל לאחר שהייה ממושכת בלבנון, בחזרה אל הגבול הבין־לאומי ובוצרה תפיסת ההגנה החדשה בצפון וברצועת הביטחון. האלוף אורי אור זכה בתקופת כהונתו להערכה רבה ולשיתוף פעולה הדוק מצידם של כל ראשי היישובים היהודיים, הערבים והדרוזים הפרוסים לאורך קו העימות בגבול הצפון וברמת־הגולן.

מועמד עדיף

אור, שמסיים היום תקופת כהונה שנייה כאלוף (כיהן גם כאלוף פיקוד המרכז) נחשב כאחד המועמדים המועדפים לתפקיד הרמטכ"ל של צה"ל. עד להכרעה על מינוי הרמטכ"ל הבא, בחר האלוף אור, בהסכמתם של הרמטכ"ל ושר הביטחון לצאת לחופשה מצה"ל. האלוף אור דחה הצעה להחליף את אלוף אמיר דרורי כראש מפקדת חילות השדה או לצאת לתקופת השתלמות בחו"ל. „יש לי כן המשרה בצה"ל בצנחנים — ולא אעזוב כעת את הארץ" — אמר אור למקורביו.

שר הביטחון, יצחק רבין, אמר אתמול ל„על המשמר", כי אין עדיין החלטה על מינוי הרמטכ"ל הבא של צה"ל וכי כל עוד מכהן הרמטכ"ל הנוכחי בתפקידו צריך לתת לו את מלוא הסמכות.

מפקד „כוח יוסי"

אלוף פיקוד צפון הנכנס, יוסי פלד, הוא בן 46 ונולד בבלגיה בימי מלחמת העולם השנייה. הוריו נשלחו אז למחנות ריכוז בו נספה אביו בידי הנאצים. יוסי פלד הילד גדל במשפחה נוצרית עד גיל 6. בתום המלחמה חזרה אימו ונטלה אותו אליה וב־1948 עלה לישראל.

יוסי פלד גדל והתחנך בקבוץ „השומר הצעיר" נגבה. ב־1960 התגייס לצה"ל ואת חל שירותו הצבאי עבר במסלולי פיקוד בחיל־השריון. במלחמת לבנון היה יוסי מפקד כוח שנודע בכינוי „כוח יוסי", שהשמיד טנקים סוריים מסוג טי־72. „כוח יוסי", שכלל טנקי מרכבה, צנחנים ואמצעי נ"ט, לחם תחת פיקודו של אביגדור בן־גל (יאנוש).

בתפקידו האחרון בצה"ל שימש האלוף פלד בראש מחלקת ההדרכה. הוא בוגר המכללה הבין־זרועית של צה"ל, המכללה המלכותית הבריטית ללימודי הגנה ובעל תואר ראשון בהיסטוריה כללית.

עם היכנסו לתפקיד כאלוף פיקוד הצפון, מעתיק יוסי פלד את מקום מגוריו, עם אשתו ושני ילדיו, לקיבוץ שבצפון.

על המשמר
עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מזכיר המערכת: עדה סער
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3—43360—4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנסור חדרים 102—121, טל' 6—225126. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה 33134 רח' פבור 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

המעסיקים הצליחו לדחות מו"מ רשמי על הסכמי שכר למספר ימים

אפרים ז'ילוני: צפוי משא־ומתן ארוך ומייגע

מאת כתבנו לענייני עבודה

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד, ויו"ר ועדת העבודה של לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים, אבי פילו־סוף, יתאמו ביניהם את מועד הפתיחה הרשמי בהרכב מלא, של המשא־ומתן על הסכמי השכר החדשים בסקטור הפרטי. יתקיים בשבוע הבא.

על כך סיכמו שני הצדדים בפורום מצומצם שהתכנס אמש למעין ישיבת פתיחה.

סגן יו"ר האגף, אפרים ז'ילוני, העריך בתום הפגישה כי נוכח עמדות הפתיחה צפוי משא־ומתן ארוך ומייגע.

פגישת יום אתמול היתה אמורה להיות מעין פתיחה רשמית של המשא־ומתן, אולם המעסיקים הפרטיים, הזוכים לגיבוי מצד משרד האוצר, איימו כי לא ישתתפו בה אם תתקיים בוועד־הפועל, ולכן היא הועברה לאחד מבתי המלון היוקרתיים של תל־אביב.

מטעם ההסתדרות השתתף גם סגנו הנוסף של הברפלד, מאיר גת.

כל אחד מהצדדים הציג בישיבה את הנושאים „הבוערים" שלו בעיניו ואת סדר העדיפויות. נציגי ההסתדרות העלו את התביעה לעדכון שכר מינימום ודרשו כי יימצא הסדר רב־שנתי להגדלה הדרגתית של שיעורי ההפרשות לפנסיה, תוך הכללת רכיבים נוספים, קיצור שבוע העבודה, וכמובן, תביעות להעלאת שכר שינועו בין 5 ל־10% אחוז.

התעשיינים הציגו את הקשיים בהם נתונים כיום המפעלים ותבעו לקשור בין הפריון לבין הדרישות העתידיות בשכר.

הברפלד אמר במהלך השיחה, כי ההסתדרות מבססת את מדיניות השכר על גידול מתון בשכר הריאלי, מדיניות אשר לא תסכן את היציבות במשק. כאמור, הצליחו המעסיקים למשוך את הפתיחה הרשמית בעוד מספר ימים.

שרון: אם היו מקבלים הצעותי לסגת מלבנון—היו מונעים את זחילת הסורים

„29 פעמים הצעתי לסגת מלבנון כמעט לגמרי, אך היה רצון להוכיח שמלחמת לבנון נכשלה והקורבנות היו לשווא"

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

„29 פעמים הצעתי בדיוני הממשלה לסגת מלבנון כמעט לגמרי" — אמר אתמול שר התעשיה והמסחר, אריאל שרון. לדבריו, כבר באוקטובר 1982 הציע שצה"ל יסוג מכל האיזור חשיעי ויתרכז באיזור הנוצרי בדרום־לבנון, לרבות ג'זין.

„אילו היו מקבלים את תוכניתי, היה אפשר להחזיק את האיזור בכוחות קטנים יותר מאלה של צה"ל היום ובצורה של מעורבות קטנה יותר של ישראל", אמר. לדברי שרון, המדיניות של רצועת הביטחון נכונה, אך הצרה היא, שהיא לא די רחבה ואינה מסוגלת למנוע קטיושות. הוא הרגיש שאם היו מקבלים את הצעתו, היו מונעים מהסורים את זחילתם, שבוצעה בחודשים האחרונים.

שרון גורס, שצריך להקים איזור ביטחון מהגבול עד הליטאני באחזקתו של צד"ל ובגיבוי ישראלי, כמו היום, ואיזור אחר מהליטאני לאורך האוואלי עד בקעת לבנון, ללא נוכחות ישראלית כלשהי, תוך ידיעה ברורה לסורים שישראל רואה באיזור זה שטח שהיא מעוניינת בשמירה על השקט בו, ללא התערבות סורים ופלשתינאים.

שרון אמר עוד, כי כאשר הציג את תוכניתו, היה רצון להוכיח שמלחמת לבנון נכשלה והקורבנות היו לשווא, ולכן הוקמה רצועת הביטחון הצרה במתכונתה הנוכחית.

הנהלת הקואליציה משותקת

מאת בצלאל עמיקם

הנהלת הקואליציה משותקת. אתמול, בישיבת ההנהלה, הודיעו נציגי המערך לליכוד, כי אין הם רואים טעם בקבלת החלטות, משום שהליכוד מפר אותן דרך קבע. לפיכך, לא נקטה הנהלת הקואליציה עמדה ביחס להצעות לסדר־היום, ולא החליטה כיצד צריכים חברי הקואליציה להצביע.

כשבוע שעבר החליטה הנהלת הקואליציה להעביר לוועדה הצעה לסדר־היום של נחמן רז, בקשר לחילול דגל ישראל וזכר הנופלים בצפת. הליכוד הסיר את הצעת נחמן רז מסדר־היום, משום שבראש העירייה עומד נציג הליכוד, ודיון בנושא זה עלול להעמיד את הליכוד כלא־פטריוטי, משום שהוא מעדיף את הקואליציה עם אגו"י על פני מאבק בכבוד הדגל. לעומת זאת, הצביעו ח"כי המערך בניגוד לרעתם, בעד הסרת הצעתה של חייקה גרוסמן מסדר היום, בה דרשה להקים ועדה לחקירת מלחמת לבנון.

בסיעת הליכוד הגדירו את כל הנושא כסערה בצלוחית מים. סביר להניח, כי המערך ידרוש הכנת מסמך מחייב, שייחתם בידי שתי הסיעות ויהיה חלק מן ההסכם הקואליציוני. במהלך הישיבה האשים חיים קופמן (ליכוד) את אהרון נחמיאס (מערך) בריווח לא מהימן מישיבתה של נשיאות הכנסת על ההצעות לסדר־היום. לאחר דברי תשובה קשים של נחמיאס, התנצל חיים קופמן.

רוזוליו מבקש עדיפות בחב' העובדים בקליטת מפוטרי סו"ב

מאת אשר שילוני

מזכ"ל חברת העובדים, דני רוזוליו, פנה אתמול לתאגידי חברת העובדים שיתנו עדיפות בקליטת מפוטרי סולל־בונה, כאשר הם נזקקים לפועלים נוספים.

רוזוליו הודיע זאת בתשובה על פנייתו של מנשה סמוכה, מועד עובדי סולל־בונה בראשון־לציון, שתבע מחברת העובדים לעשות מאמץ לקלוט את אלפי מפוטרי החברה, שכן כספי הפיצויים יאכלו חיש מהר, והמפוטרים יישארו ללא קיום.

● עשרות מקרים של הפקעות מחירים ושל אי־סימון כנדרש בחוק נתגלו במהלך פעולה מרוכזת של מבקרי משרד־התעשייה־והמסחר בבני־ברק.

בת קיבוץ / מושב
לטיפול אחה"צ
ב־3 ילדים גדולים
תמורת דירת חדר
וכלכלה בירושלים
טלפון: ע׳ 02-241820
ב׳ 02-665001 אח׳ 02-666685
למענה: דבורה

בכנסת

יצחק שור ובצלאל עמיקם

רשימות מחשב של אלמנות ויתומי צה"ל לא יימסרו עוד לגופים חיצוניים

משרד הביטחון יקפיד בעתיד לא למסור רשימות מחשב של אלמנות ויתומים לשום גוף חיצוני — כתב שר הביטחון, יצחק רבין, לח"כ מתי פלד („המתקדמת").

פלד קבל על כך, שרשימות מחשב של אלמנות ויתומים נמסרו על־ידי האגף לשיקום לחב"ד. השר מנמק את מסירת הרשימות בהתחשבות במעורבתם המיוחדת בעריכת חגיגות בר־מצווה ליתומי צה"ל. הרשימות נמסרו לפני שנתקבל בכנסת החוק להגנת הפרטיות.

הסכמה מקיר לקיר על הירידה

בכנסת שררה אתמול הסכמה לאומית מקיר לקיר נוכח ההתגברות על גל הירידה מהארץ. הח"כים הספורים שהשתתפו בדיון, שכותרתו היתה קליטת עלייה, ביקרו לא רק את עם שיראל שאיננו בא, אלא גם את העם היוצא מהארץ.

שר הקליטה, יעקב צור, קבע כי הירידה מהארץ היא תופעה חברתית כואבת ומדאיגה המלמדת כי יש צעירים שנפגמה אצלם תחושת ההתייכות לארץ ולמדינה.

הנתונים המספריים שבידי המשרד הקליטה הם: 290 אלף ישראלים נמצאים בחו"ל, כ־170 אלף מהם בארה"ב.

אלעזר גרנות (מפ"ם) סבור, כי הבעיה האמיתית היא שורכי העלייה אבלות ודרכי הירידה שוקקות. „אנחנו השנה במאזן שלילי חמור וזהו חשבון־נפש של כל ציוני". הוא הביע חרדתו ממממדי הירידה שהינה כישלון הלאומי הגדול ביותר — „הציונות היתה צריכה לרכז את רובו של העם היהודי בישראל ולהבטיח את המשך הזהות הלאומית היהודית, שכיום מאוימת על־ידי זרמים חרדיים אנטי־ציוניים".

יצחק ארצי (מערך) הביע דאגה מירידת עולים שחוזרים לארץ מוצאם, וגאולה כהן (התחיה) קראה לרבנות להוציא פסק הלכה באזני רבני הגולה, כמו הרבי מלובביץ' והרב סולוביצ'יק, שיזהירו בהלכה הוא קודם־כל יהודי שעולה לארץ־ישראל".

נדחתה ההצבעה על העברת החוק נגד הסתה לגזענות למליאת הכנסת

ברוב של 8 חברי הליכוד והמפלגות הדתיות נגד 6 חברי המערך, מפ"ם ורר"צ, החליטה אתמול ועדת החוקה חוק ומשפט לדחות את ההצבעה על העברת החוק נגד הסתה לגזענות למליאת הכנסת, בקריאה השניה והשלישית.

המערך רצה להחזיר את הצעת החוק המקורית למליאת הכנסת בהתאם לנוסח שאושר בידי הוועדה, אולם מיכאל איתן (ליכוד) דרש דחיה נוספת של ההצבעה ב־24 שעות, כדי שהליכוד יוכל להתייעץ עם שר המשפטים השוהה עתה בארה"ב.

יצחק ארצי (מערך) הגדיר את התנהגות הליכוד כניסיון „להרוג" את החוק על־ידי סחבת, במגמה לספק את השותפים הדתיים.

לסחוט את האדמה

מאת חיים מרגלית

המצב החמור במשק המים מחייב מציאת פתרון לטווח הקצר והארוך — אומר מיכה אפרתי, יו"ר ועדת הכלכלה במרכז החקלאי — החקלאים הם המעוניינים הראשונים בכך. רק גישה אחראית ומעמיקה, המתחשבת במכלול ההיבטים ההתיישבותיים והכלכליים, תאפשר יציאה מן המבוך. החקלאים רואים בהגדלת הייצור והיצוא בכמות מים מוקטנת — אתגר.

השאלה הניצבת כיום בפני החקלאים היא איך לגדל גידולים חקלאיים כאשר כמויות המים מוגבלות יותר מבעבר. ראוי לציין, מרגיש אפרתי, שהקיצוץ של יותר מ־10 אחוז, היינו 200 אלף קוב, היה מוסכם. ההסכמה באה מתוך אחריות למצב המים וגם לצרכי החקלאות בעתיד. תיזה זאת מנוגדת לתיזה שהעמידו פקידים באוצר וחלק מהפרופסורים. אלה טענו לקיצוץ של 400 אלף קוב ודרשו לחסל את ענף הכותנה.

יש להסתגל לקיצוץ, לחיות איתו מספר שנים, אומר אפרתי, תוך שימת דגש על הגדלת הייצור והיצוא. המים מהווים גורם ייצור שאמור לממש יעדים לאומיים של פריסה התיישבותית, שמירת קרקעות הלאום וצמיחה כלכלית וכן להבטיח רמת הכנסה לחקלאים ולמועסקים הנלווים לתהליך הייצור והיצוא החקלאי. לשם כך הוקצו לכל יישוב מכסות קרקע ומים איזוריות בכמויות ובצירופים שונים שיאפשרו השגת מטרה זו.

המחסור במים איפשר עד עתה להקצות ליישובים רבים רק כ־70% ממכסתם המאושרת המלאה. קיצוץ במכסות המים לחקלאות פירושו הפחתת הכנסה מסקטור, שבלאו הכי מצוי במצב נחות ביחס למגזרים אחרים במשק. חישוב ראשוני שנעשה מצביע על כך, שהקיצוץ המתוכנן האמור להוריד את הכנסת החקלאים ב־10% נוספים.

מקסימום מכל קוב

כשני שלישים מהמים לחקלאות מיועדים לגידולי יצוא או תחליפי יבוא. קיצוץ רציני במכסות המים יקטין את היצוא החקלאי — הטרי והמעובד — שהערך המוסף שלו מהווה יותר מרבע מסך הערך המוסף של יצוא הסחורות של ישראל — למעט יהלומים.

האמצעים להתגבר על כך הם שינויים בתוכניות הגידולים החקלאיים, שנעשו השנה באופן חפוז, ופעולה ממשית יותר בתחום המחקר והפיתוח. כדאי גם לשכלל את מערכת השיווק.

אפרתי מתכוון לשיווק אגרסיבי, מקצועי ומאורגן היטב, ויש בזה התקדמות. כמו כן, יש לערוך תיכנון מפורט לכל אזור, בהתאם לתנאים המתאימים, ובשום אופן לא „תכנון אחיד לכל". תחום נוסף הוא בחינת אפשרויות לגידולים חדשים באזורים מתאימים.

האתגר החקלאי — להפיק יותר מכל דונם בכמות מים מוקטנת ■ שיחה עם מיכה אפרתי מן המרכז החקלאי

השנה הגזימו בזריעת חמניות וחומצה, אומר אפרתי. ב־200 אלף הדונם, שנועדו לכותנה, נזרעו על כ־120 אלף דונם חמניות וחומצה, וזה מוגזם. בשטחים מסויימים, הוא מרגיש, ניתן להגיע לשני גידולים בשנה, ויש אזורים שאפשר להגדיל בהם את שטחי הירקות. זה אחד הנושאים ש„אגרסקו" צריכה לפתח בעונות שוליות. ברור שיש כיום שוק של ירקות ממספר סוגים. פיתוח טכנולוגי של אסיף ושיווק אמינות ואספקה סדירה יגבירו את היצוא.

אפרתי סבור, שמשרד החקלאות צריך להציג את האפשרויות ואת המיגבלות והחקלאי צריך להחליט. עתה אין עוסקים במחקר ופיתוח במידה מספקת. הוא מצביע על מחקר בהדברת מזיקים בגידולים שונים, פיתוח זנים חדשים וייעול השימוש במים בשילוב דשנים. כל אלה עשויים להביא לחיסכון במים ולהגדלת היבול. החקלאים היו עסוקים עד כה בתפיסת קרקע ומים. היום הגישה צריכה להיות שונה — אומר אפרתי — צריך להפיק מקסימום מכל דונם וקוב מים. בזה ההישג, ולא ברכישת שטחים חדשים.

ייצוב הכנסה

האתגר מופנה גם לממשלה. הממשלה צריכה להבין שהחקלאות לא צריכה להיות נטל אלא ענף תורם. המדיניות צריכה להיות ברורה. מדובר בהקצאות של סכומים והתגברות על תנאי הסחר בחו"ל על־ידי ייצוב הכנסת החקלאים. הכנסה זו, לדברי אפרתי, צריכה לכלול מירווח שיגדיר הכנסה מינימלית והכנסה סבירה לחקלאי, סכומים שמעל להכנסה הסבירה, החקלאי יחזיר לממשלה. כדוגמה, הציע המרכז החקלאי שתרומה ב' בהדרים תהיה מינימום 150 דולר ו־200 דולר הכנסה סבירה. אם יקבל יותר יעביר החקלאי 30 אחוז לממשלה ו־70 אחוז ישאיר לעצמו. ממה שיחסר, הממשלה תחזיר 70 אחוז. זה לא מחיר מובטח, אך הוא מבטיח את ההכנסה. לא ביטוח נגד תנודות בסחר העולמי.

אשר לכותנה, אומר אפרתי, אנשים שאינם מבינים החלו להתעסק בה בגלל הידע המצטבר והטכנולוגיה המפותחת, והרווחים שהיו בעבר. הגזימו בגודל השטח. ולכן חזרו השנה ל־460 אלף דונם, לעומת 650 אלף אשתקד. עם זה, חלקה של הפימה (כותנה ארוכת סיבים) גדל מ־50 אלף דונם ל־120 אלף ועשוי להגיע ל־50 אחוז מהשטח והאקלה (סיב בינוני) ירדה ב־260 אלף דונם. גידול הפימה אינו פשוט, וזאת בעיה של „נישה" שוק שצריך לפתח אותו. בפימה מקבלים יבול כמעט כמו באקלה, ומחירה היום גבוה מאד. מחיר אקלה — 50 סנט לליברה, פימה — 85 סנט לליברה.

יש אינטרס להישאר ב־450 אלף דונם לטווח ארוך, מתוך השיקול של פוטנציאל הביוב. אם לא כותנה — אין שימוש לביוב והוא מיטרד אקולוגי. 250 אלף קוב מי ביוב מאפשרים גידול 450 אלף דונם כותנה. ועוד טוען אפרתי, כי חייבים לשמור על התשתית, על כוח־האדם המקצועי. אסור לבזבז עוצמה של הצבר אנושי.

מי ים ימתקו

פתרון אחר שאפרתי מצביע עליו הוא

(המשך בעמוד 8)

תעריפי ביזבוז

השלטון המקומי מתכוון להתמודד עם בעיית המחסור במים על־ידי פנייה אל מצפונו של האזרח. אם זה לא יועיל — יוטלו קנסות על צריכה עודפת.

מאת רונית מורגנשטרן

תושבי מדינת־ישראל צורכים כ־450 מיליון מ"ק מים לצריכה עירונית (להבדיל מהחקלאית), מתוכם כ־70 אחוז הם לשימוש פרטי — כך עולה מנתונים שסיפק ל„על המשמר" גדעון צור, סגן נציב המים. ועוד על־פי נתוני נציבות המים: איזור גוש־דן הוא צרכן המים הגדול יחסית. הוא צורך כשליש מצריכת המים הכללית.

תל־אביב, על כל פרבריה ושכונותיה, היא צרכנית המים הגדולה ביותר בגוש־דן: פתח־תקווה 13.5 — מיליון מ"ק חולון — 11 מיליון מ"ק רמת־גן — 10 מיליון מ"ק; בת־ים מ— 10 מיליון מ"ק גבעתיים — 3.5.

דובר השלטון המקומי, דן בן־כנען, עומד על הבעייתיות באכיפה מעשית של קיצוץ מכסת המים לשימוש פרטי כ־10 אחוז „אין לנו שיבר אחד שאפשר לסגור אותו או לצמצם את תפוקתו ב־10 אחוז."

אז איך בכל זאת יטפל מרכז השלטון המקומי לצמצום הצריכה למים ברשויות המקומיות?

בן כנען: „קודם כל, על־ידי הסברה — פנייה למצפונו של האזרח. על הפרק עומדת גם הצעה בה דנה הממשלה ביום א' השבוע, לקנוס או לייקר מאוד צריכת מים בזבזנית. החלטה עדיין לא התקבלה. על־פי הקצבת המים הכללית צורך כל בית־אב בארץ כ־16 מ"ק לחודש. על־פי התעריף הקיים כל מ"ק מעבר לזה עולה מחיר כפול. ההצעה היא לייקר יותר את הצריכה העודפת. אפשר לקרוא לזה קנס או תעריף יקר. אך ההנחיה צריכה לבוא מן הממשלה, היא אינה יכולה להיות יוזמה של השלטון המקומי."

השקייה — רק בלילה

דן בן־כנען, המשמש גם כדובר עיריית פתח־תקווה, יודע לספר על היערכות עירו לקראת הקיצוץ במכסות המים. בהתאם למדיניות הכללית של השלטון המקומי, נוקט סגן ראש העירייה בעיקר פעולות הסברה. אם על־ידי מודעות בעיתון הקוראות לחסכון במים ומספקות מידע איך לחסוך במים, ואם באמצעות פרוספקט שיופץ על־ידי השלטון המקומי בשיתוף עם נציבות המים, ובו עשר נקודות המסבירות איך יכול האזרח הפשוט לחסוך בצריכת המים שלו. הפרוספקט יופץ לכל בית־אב בעיר. עוד מוסר דובר עיריית פתח־תקווה על הטלת קנסות בעתיד על רחיצת מכוניות ומדרכות בצינורות־מים ועל הוראה לתושבים להקפיד להשקות גינות פרטיות רק בשעות הלילה.

לגבי הגינות הציבוריות אומר בן־כנען „צמצמנו את מכסת ההשקיה הציבורית בכ־40 אחוז, על־ידי שינוי תוכניות מחשבי ההשקיה המפקחים על הטפטפות והממטרות בגינות הציבוריות ובפארקים. השינוי בא לידי ביטוי גם בצמצום ההשקיה בפועל וגם בשינוי הזמן — אנו משקים בשעות הלילה. אנחנו מתייחסים לנושא בכל הרצינות ומכל זווית אפשרית — גם בכרוז המסים הכנסנו קריאה לחסכון במים וכשפרסמנו מודעות בנושא היתושים, הבהרנו שחסכון במים מכה גם את היתושים, כי הרי כל מקור של מים עומדים, אם זה שלולית או סתם גיגית, הוא מוקד ליתושים פוטנציאליים".

חלודה בקצה הצינור

[illegible]

בבת־ים הפיצו השבוע מודעות הסברה לחסכון במים בחוצות העיר, מטעם ראש העירייה. לדברי דובר עיריית בת־ים, שמחה מורצקי, כפופה העירייה להנחיות נציבות המים, הרוגלת בעיקר במדיניות הסברה, ולכן היא נמנעת מפעולות אופראטיביות בשלב זה. לבת־ים 17 בארות מים משלה, המספקות לה את תצרוכת המים שלה. העירייה משתמשת באמצעי פיקוח ויסות מהמשוכללים בארץ לחלוקת המים לאזורי העיר. לדברי מורצקי, אין מוקדי בזבוז בבת־ים ומבחינת הפחת (דליפות ופיצוצים בצינורות) שיעורה בבת־ים הוא מהנמוכים בארץ — 6—7 אחוז (בעכו וצפת 25 — 40 אחוז! בתל־אביב 15 — 17).

גם בבת־ים מתכוונים לקנוס חושבים על רחיצת מכוניות ומדרכות בצינור ולדאוג לבדיקת תקינותם של ברזים בבתים משותפים על־ידי ועדי הבתים, שיודרכו על־ידי האגודה לתרבות הדיור.

בגבעתיים צוותים ממחלקת המים בודקים העיכת מים מודשת, לקביעת שיעור ההנחות שמקבלים תושבים בעלי גינות פרטיות, אומרת כרמלה זילברשטיין, דוברת העירייה. כן הוגבר קצב החלפת הצנרת הישנה בעיר, כדי למנוע פיצוצים הגורמים לבזבוז מים. במסגרת תוכנית הסברה לחסכון יופיעו הנחיות והדרכה לתושבים כיצד לחסוך במים. כמו־כן תופיע על־גבי כל מעטפות העירייה, על כל מחלקותיה, סיסמת הקוראת להגברת החסכון במים.

לעזאזל הכסף יחי החיסכון

את הקיצוץ של 200 מיליון מטרים מעוקבים ממכסות המים הכללית, שעומדת עד כה על שני מיליארד מ"ק בערך הציע נציב המים, צמח ישי, לשר החקלאות והוא אשר הביאה לישיבת הממשלה, שם אושרה. „הקיצוץ הוא שווה לכולם" אומר נציב המים. „כלומר, עשרה אחוז, שהם 200 מיליון מטרים מעוקבים יקוצצו באופן שווה מהצרכנים או יותר מתושבי העיר ומהסקטור הפרטי. בהתיישבות יהיה הקיצוץ בשיעורים של 5%, 10%, ו־15%.

צמח מסביר את ההבדלים: חקלאי שישתמש עד סוף שנת התקציב ב־85% ממכסתו המאושרת, יקוצץ לו 5% מהמכסה. מי שישתמש ב־87%, יקוצצו מכסתו ב־10%, ומי שישתמש יותר מ־87%, הקיצוץ מהמכסות יהיה בשיעור של 15%.

נציב המים טוען, כי משרדו בודק את מכסות המים של כל איזור ואיזור בנפרד. מאוד. אך תושביו משלמים 10 סנט למ"ק, את היתר משלמת הממשלה. באזורי מישור החוף והשרון אין סיבסוד למים, מי שצריך לשלם עלות מים מלאה וריאלית הם תושבי הערים הצורכים מים לשימוש ביתי ולהשקיית גינות ורחיצת מכוניות. חקלאים צריכים ליהנות מעלות מים נמוכה.

מצבת המים בשנים האחרונות — אומר צמח ישי — הולכת ורעה משנה לשנה. שנתיים רצופות היו שחונות ושנה בצורת ממש. מצב זה הביא לשאיבת־יתר. אולם מבחינת המשק לא הבינו, שדווקא בשנים כאלה צריכים להגדיל את התקציבים לפיתוח מקורות מים חדשים. על־פי הנתונים, תקציב הפיתוח למקורות מים בשנים 80־1979 היה 80 מיליון דולר, לפני שנה — 32 מיליון דולר ובשנת התקציב — רק 30 מיליון. הולה זאת שוליקת קבועה וקיומית, המעמידה בסכנה את ההתיישבות, בעיקר את ההתיישבות החדשה שעלתה על הקרקע לפני חמש שנים.

נציב המים, צמח ישי: „למי שיחרוג מהמכסה נשים מחסום ולא יוכל עוד לשאוב. לא נסתפק בתביעות תשלום. איננו מחפשים כסף אלא חיסכון במים"

[illegible]

ח.מ.

כל הנחלים זורמים אל המאגר

מאת חיים מרגלית

בעיית המחסור המים איננה חדשה. המצב קבוע — מסביר ד"ר משה (מרשה) קירקובסקי מהנהלת המאגר. „לשימור הקרקע ובעיבודה מקורו במיעוטה נהרות ואגמים, תשומות שבשנים שהוזכרו ובצורת הן תופעות שכיחות בארץ".

הפתרון, קובע ד"ר קירקובסקי, הוא בהפירות מאגר לתפיסת מים בכל מושב ובכל קיבוץ. ישוב קטן צריך מאגר שיתפוס בו 300 אלף קוב. ישובים גדולים צריכים מאגרים יותר גדולים שיכילו בין 500 אלף למליון קוב מים. המדובר במים הכי טובים. מי גשמי החורף. ישנה אפשרות להחדיר למאגרים גם את מי הקולחין. אין ספק שמחסור במאגרים מביא למחסור במים. גם

(המשך בעמוד 6)

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עריכה אחראית של עמודי המגזין: עמית אנטר

„החזקתי מט"ח בחו"ל!"

מאשר גדי גיל, חבר קיבוץ גבעת־חיים איחוד, שכיהן בתפקיד מנכ"ל משותף בבנק הפועלים מטעם התק"ם ונאלץ לצאת לחופשה ● „מקור הכסף בהוצאות אש"ל שחסכתי בנסיעותי הרבות לחו"ל"

מאת עודד ליפשיץ, כתב „על המשמר"

גדי גיל, חבר גבעת־חיים איחוד, מאשר את הידיעות שהתפרסמו בשבוע שעבר, לפיהן החזיק חשבונות בסך עשרות אלפי דולרים בחו"ל, בתחילה באיי קיימן ואחר־כך בבנק הפועלים בניו־יורק.

החזקת חשבונות כאלה על־ידי אזרח ישראלי היא עבירה על החוק, שהעונש הצפוי עליה הוא קנס, מעצר, או כופר.

גדי גיל כיהן בעבר בתפקיד מנכ"ל משותף בבנק הפועלים מטעם התק"ם, וכשסיים את תפקידו ביקש מקיבוצו חופשה מיוחדת על מנת שיוכל לנסוע לארה"ב ולהתמנות שם לתפקיד מנהל הפעילות של בנק הפועלים בצפון־אמריקה. הבקשה אושרה, וגדי גיל נכנס לתקופת הכשרה לתפקידו החדש. בימים האחרונים של מאי '86 התברר לראשי בנק הפועלים, כי לגדי גיל חשבונות מט"ח בחו"ל. בעקבות הגילוי ביקש גיל חופשה שאינה מוגבלת בזמן, והנהלת הבנק אישרה מיד את הבקשה.

נודע, כי הבנק פעל בצורה נמרצת וחד־משמעית, והחלטות בדבר הפסקת פעילותו של גדי גיל התקבלו במהירות ללא תקדים. בדיונים בעניינו של גדי גיל נטל המנהל היוצא של בנק־הפועלים, גיורא גוזית, חלק פעיל.

התגובה הרשמית של הבנק היא, שגילוי החשבונות הוא שהביא לאישור בקשתו של גדי גיל לעזוב את התפקיד שיועד לו. על־פי הידוע לבנק, לכספים שהיו בחשבונו של גדי גיל אין קשר לעבודתו בבנק, ואין חשדות למעילה בכספי הבנק. הבנק מפנה כל שאלה בדבר מקור הכסף וניהול החשבונות לגדי גיל עצמו.

גדי גיל מאשר את העובדה, שהיו לו חשבונות באיי קיימן. לטענתו, רק הכספים באחד מהחשבונות, בסך כמה אלפי דולרים, היו שייכים לו, ומקורם בהוצאות אש"ל שחסך בנסיעותיו הרבות לחו"ל. מרבית הכסף מקורו בחשבונו של אביו, שהועסק על־ידי סוכנות המזון של האו"ם, האפ.איי.או משך שנים ארוכות בארצות שונות. שליחותו האחרונה של אביו מטעם האו"ם היתה בקוריאה ונמשכה חמש שנים. על־פי הנוהג באו"ם, מקבלים העובדים חלק משכרם בארץ היעד, והשאר נצבר בחשבונם במרכז האו"ם.

עם פטירתו של האב, ב־1984 עברו הכספים בחשבונותיו לרשות אלמנתו. גדי גיל העביר את החשבונות מטעמי נוחיות לבנק־הפועלים בניו־יורק. לאחר שהפרשה התגלתה וגדי גיל יצא לחופשה, הוא חזר ארצה וכיום הוא עובד בקיבוצו בענף שירותים.

לדברי גדי גיל, הוא החזיר ארצה את כל הכספים שהיו ברשותו בחו"ל ומכר אותם לבנק, כפי שנקבע בחוק. גיל מודה כי עבר על חוקי המטבע ומציין שפנה לשלטונות בבקשה שיסתפקו בכופר ויימנעו ממשפט נגדו. על כל הפרשה נמסר מפיו דו"ח מפורט למזכירות קיבוצו.

כזכור, פירסם „על המשמר" במוסף „הדף הירוק" מה־25.2.86 כתבה תחת הכותרת „המסלול — מכורסת המנהל לחו"ל" ובה ביקורת על כך שגדי גיל יצא באישור קיבוצו לתפקידו בחו"ל לאחר שהתגלו פגמים אתיים שפגעו באמון שבינו לבין קיבוצו במהלך פעילותו הקודמת מטעם התק"ם.

„עתה יצא המרצע מהשק: התעשיה האמריקנית מתחילה להילחם בנו"

נשיא הטכניון, פרופ' יוסף זינגר: ההצהרות כאילו ניתן ליישם בגוף ה־F־16 את מערכות הלביא אינן נכונות

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר" בחיפה

„סוף־סוף יצא המרצע מהשק, והתעשיה האמריקנית מתחילה להילחם בנו. השאלה היא האם הממשלה צריכה לתמוך בתעשיה האמריקנית או בתעשיה האווירית" — אמר אתמול נשיא הטכניון בחיפה, הפרופסור לאווירונאוטיקה, יוסף זינגר.

פרופסור זינגר, הנחשב לאחד מבכירי המדענים לאווירונאוטיקה בישראל, אמר אתמול כי חברת ג'נראל דיינמיקס הודיעה, כי אינה מרוצה מפיתוחו של הלביא בישראל. „הם מעדיפים שנקנה מהם מטוסים, הם רוצים למכור יותר, ואינם מעוניינים בתחרות עם התעשיה הישראלית".

זינגר הוסיף, כי אם ישראל תייצר מוצרים טכנולוגיים ברמה מתקדמת, תמיד תעמוד בניגוד אינטרסים עם המדינות הגדולות. לדבריו, ההצהרות האחרונות כאילו ניתן ליישם בגוף ה־F־16 את מערכות הלביא, אינן נכונות ולא קיימת אפשרות כזו שתיצור מטוס טוב כמו הלביא. זינגר הזהיר כי אם יופסק פרויקט הלביא, תפעל התעשיה האמריקנית כדי למשוך מהתעשיה האווירית ומהתעשיה הישראלית בכלל את מיטב המוחות, שתיכננו מטוס זה כדי להשתמש בהם ואז לישראל לא יישאר שום אתגר להציע לאותם מהנדסים. הוא הזהיר כי תנופת הפיתוח בה נמצאת התעשיה הישראלית בזכות פרויקט הלביא, תיפסק לחלוטין.

שניר הכריע בעד הזמנת שרון לחנוכת המפעל — השר בא ובירך

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

שר המסחר והתעשיה, אריאל שרון, סבור שהתנועה הקיבוצית ממלאה תפקיד מרכזי בהגברת הייצור התעשייתי של ישראל. בטקס חנוכת מפעל למוצרי נייר בקיבוץ שניר, אמר שרון כי הישובים הנבנים מסביב לתעשיות הם אחד הפתרונות להגברת ההתיישבות היהודית בגליל ובגולן. כדי לחזק את הגבולות והאוכלוסיה היהודית בצפון, יש גם צורך לחזק את התעשייה הקיבוצית.

שרון הוזמן לקיבוץ לאחר ויכוח שהתנהל בו בעד ונגד הזמנתו. כרזה אחת ועליה „לא שכחנו את הבוץ הלבנוני בשם המיעוט" — המתינה לו, מונפת בידי מפגינה בודדת. מרכז המשק, גזבר הקיבוץ וחברים רבים אחרים צידדו בהזמנת שרון, אשר היה, לדבריהם, הרוח החיה שאיפשרה את הקמת המפעל.

„בסך הכל, שרון הוא שר במדינת ישראל", אמרו חברי הקיבוץ. בשניר אמרו אתמול, כי 18 התנגדו בקיבוץ להזמנתו של השר. בכל השיחות, למעט אחת, היתה קבוצה זו במיעוט, ובשיחה האחרונה רק 13 איש הצביעו נגד הזמנת שרון. „זה לא אומר שאנחנו תומכים במעשיו בלבנון, אלא שיש להודות לו על מאמציו למען הקמת המפעל בשניר", אמרו החברים.

בטקס השתתפו אורחים, חברי הקיבוץ, נציגים מהסוכנות והקיבוץ הארצי וראש המועצה האזורית הגליל העליון.

לקיבוץ שניר

עם חנוכת מפעלכם החדש

מפעלי נייר שניר

איחולי הצלחה

ליש הנדסה בע"מ

תכנון וייצור מכונות לתעשיה

קרית ביאליק, א.ת. רח' החרושת 10
טלפונים: 732568 — 705618

תושב ת"א טבע בחוף יפו

חיים עורא בן 52 מתל־אביב טבע אתמול בחוף ימה של יפו.

בשעה 06.00 בבוקר הבחין אורח בגופה צפה סמוך לחוף יפו. הגופה נמשתה, ולא נתגלו עליה סימני אלימות. האיש לא נשא תעודות.

מאוחר יותר הגיעה הודעה לתחנת השכונות על אדם נעדר, חיים עורא, מתל־אביב. גופתו זוהתה כזו שטבעה בים.

סיבת המוות טרם הוכרה, אך קיים חשש שמדובר בהתאבדות, מאחר שהאיש אושפז בעבר מספר פעמים בבית־חולים לחולי־נפש. (עתים)

צו יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה)

(מחירים מרביים למספוא) (מס' 2) (תיקון מס' 3) התשמ"ו־1986

בתוקף סמכותנו לפי סעיף 7 (א) (1) לחוק יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה), התשמ"ו־1986 (1), אנו מצווים לאמור:

בצו יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה) (מחירים מרביים למספוא) (מס' 2) התשמ"ו־1986 (2) בסעיף 1, במקום „בתוספת 360" יבוא „בתוספת 330".

תחילתו של צו זה ביום ג' בסיוון התשמ"ו, 10 ביוני 1986.

א' בסיוון התשמ"ו, 8 ביוני 1986.

משה נסים, שר האוצר
אריה נחמקין, שר החקלאות

אנשים ואירועים

חדש: מכשיר הזיהוי יתיר כניסה על־פי טביעת העין

מאת יוסף שמי, כתב „על המשמר"

מערכת זיהוי חדשה, המתבססת על „טביעת עיניים", הוצגה אתמול במסיבת עיתונאים בת"א על־ידי נציגים ישראליים של חברה אמריקנית, העוסקת במערכות ממוחשבות של אבטחה וזיהוי.

במקום מפתחות, כרטיסים מגנטיים אלקטרוניים, צופנים או אנשי שמירה, יזהה המכשיר החדש את הרשאים להיכנס לחדר כספות, מחשבים, כור אטומי מוסד ביטחוני ועוד — בעזרת טביעת עין, ממצא ביולוגי שהתגלה עוד ב־1935. מפת כלי הדם ברשתית העין ייחודית לכל אדם, גם כשמדובר בתאומים. במכשיר החדש, המכונה „איידנטיפי" פותח את הדלת רק לאנשים מורשים. המכשיר רושם גם שעת כניסה לכל אדם ובדרך זו יהיה אפשר לצמצם את ההיעדרות מהעבודה, דבר הגורם הפסד של כ־100 מיליארד דולר לשנה למשק האמריקני.

בשלב הראשון אוגר המכשיר נתונים המזהים כל אדם על־פי מפת כלי הדם ברשתית העין שלו. בשלב השני הוא מאמת בשיטת הזיהוי האם יש לאדם זכות כניסה. המכשיר, שגודלו כקופה רושמת, כולל בין השאר, מצלמה ומערכת אזעקה.

חרות מתוקה

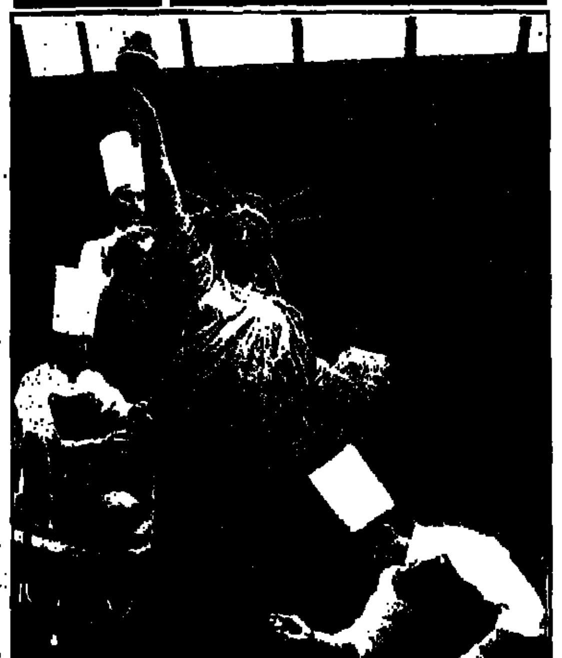

טבחים־אמנים עורכים שיפוץ אחרון לפסל החירות האמריקני, העשוי כולו שוקולד (2.5 טונות) ומיתמר לגובה של ארבעה מטרים. הפסל המתוק נפסל בפאריס ויוטס לניו־יורק ב־18 ביוני, שם יימכר במכירה פומבית. צילום: איי. פי.

משרד הפנים מסרב להעניק אזרחות ל„יהודי של כדורגל"

משרד הפנים טוען, כי מן ההכרח לצייד את המדינה באמצעי משפטי שיאפשר לה למנוע ניצול לרעה של מה שכונה „יהודי נוחות ויהודי כדורגל".

עמדת משרד הפנים נכללת בתצהיר תשובה שהגיש משרד הפנים לבג"ץ, על עתירת הכדורגלן, פיטר לוירימר, שהיה קפטן קבוצת הכדורגל לידס יונייטד.

קבוצת הפועל חיפה ביקשה לקבלו לתוך שורותיה. הוא טען כי עבר גיור רפורמי בארה"ב, כאשר ביקש לקבל אזרחות ישראלית. על־פי חוק השבות, שלח אותו משרד הפנים לבית־דין רבני כדי לאשר את הגיור. בית־הדין הרבני מצא כי אינו יודע דבר ביהדות ולא אישר את יהדותו. לכן לא הוענקה לו אזרחות ישראלית.

מנהל מינהל האוכלוסין במשרד הפנים, יהושע כהנא, טוען בתצהיר כי „אין המגע יותר ברעיון הנשגב של חוק השבות מאשר ניצולו לרעה, לעקיפת תקנונים של אגודות ספורט או של קיצור הדרך בנהלים שתקנונים אלה קובעים".

בהתייחס לפיטר לוירימר נטען, כי העותר עבר בתוספה רבה טקס פורמאלי ריק מתוכן, כדי לפתור את בעיותיה של אגודת ספורט, ואין לו מושג ביהדות. המשרד מוכן לשקול להעניק ללוירימר אשרת תייר ורשיון עבודה, אך לא להעניק לו אזרחות על־פי חוק השבות. (עתים)

בן־גוריון רצה לייהד את הבדואים

מאת כתב „על המשמר"

בן־גוריון, שהצליח להגשים לא מעט מרעיונותיו, לא הצליח להוציא לפועל את רצונו להפוך אותם ליהודים.

בשנות ה־50 המוקדמות הקים ראש ממשלת ישראל דאז ועדה, שמתפקידה לגלות את „השורשים היהודיים" של הבדואים ומיד אחר־כך להחזיר אותם „הביתה" ליהדות. דברים אלה סיפר אל"מ (מיל') בני מיטיב, בערב שהוקדש לספרו החדש („הקרקעי") „סיפורו של גבול" בבית „יד לבנים" באשקלון. הספר עוסק בראשיתה של ההתיישבות היהודית בנגב בעת הקמתם של שלושת המצפים (גבולות, רביבים, בית־אשל 1943) ובמפגשים הראשונים עם קשיי המדבר ועם מנהגי הבדואים.

לקחת דוגמה מאברהם אבינו

אלה הדורשים לנתק את היחסים עם אוסטריה, בעקבות בחירת קורט ואלדהיים לנשיא, מתעלמים מן העובדה כי מיליוני אוסטרים הצביעו למען מועמד המפלגה הסוציאליסטית, הנלחמת באומץ בפאשיזם ובאנטישמיות. נוסף על הריקבון הנאצי שללא ספק קיים עדיין בחברה האוסטרית, ישנם בעם הזה יסודות חיוביים ונאורים, ואלה הרוצים להחרים את אוסטריה כולה, רוצים להחרים גם אותם.

במקום לנתק את היחסים עם אוסטריה, נוכיח לעולם כי אכן אנחנו מבחינים בין צדיקים לרשעים, כדוגמת אברהם אבינו בפרשת סדום. במקום ניתוק יחסים יש להבהיר באופן ברור, כי לגבינו קיימת רק אוסטריה הנאורה — ולהחרים את קורט ואלדהיים ומפלגתו, בה האספסוף הנאצי מהווה כנראה היסוד הדומיננטי, אחרת לא היה זוכה במועמדות.

מנחם שורין, בני־ברק

זכות הציבור לדעת

אפשר להבין, גם במאה העשרים, את הצורך בשירותים חשאיים של מדינה אחת כנגד שכנתה. אולם אם וכאשר עוברים שירותים אלה מעבר לתפקידם כשירותי מודיעין, והופכים לגופים מבצעים כשב"כ, „המוסד", הסי.איי.אי או הנ.ק.ו.ד. ההיסטורית של בריה, והופכים הם במדינה דמוקרטית לזרוע פוליטית של השליט הנבחר, כאשר לבוחרים בו אין מושג על חלק ניכר מפעולותיו. שהרי למה נתכוון יצחק רבין („במבט", 30.5.86) באומרו כי ישנן פעולות שישראל ביצעה ומבצעת, ומתכחשת אליהן, ואין יודעים עד היום שישראל ביצעה אותן?

מטבע הדברים, מתחייב מנגנון בקרה בלתי תלוי בשירות החשאי ובשלטון אשר מינה אותו. עם זאת, מן הדין ששירותים מסוג זה יהיו מוגבלים לנושאים מודיעיניים בלבד ולא לעשייה מחתרתית, שהתועלת בה קטנה מן הנזק של אי־האמון שהאזרח צובר כלפי נבחריו שבשלטון, הודעותיהם וחדשותיהם. רק כאשר מתפוצצת „פרשה" מבין הציבור עד כמה אינו יודע, לא על האויב הלאומי שלו — אלא על פעולות השלטון שהוא בחר בו.

חקירת השב"כ היא כדאית, אם היא תפקח את עיני הציבור להכיר את מנהיגיו, וזוהי זכותו של הציבור. היא אינה מסכנת את בטחון המדינה, כי אם את בטחונו של כל שלטון הסבור שמותר לו לעשות דברים שאין הוא חייב בהסבר עליהם.

יצחק חסון, רמת־אביב

למה „חיים שכאלה"

אני מתייחס למאמרו של ישראל זמיר, „פטישי חבריה של ,חיים שכאלה'" 22.5.86 („על המשמר", 22.5.86).

אינני יודע מדוע בחר דווקא בערב עם יפה ירקוני כפרן למאבק נגד הירידה. חג העצמאות מבטא הווה, עבר ועתיד של מדינת ישראל, ובעבר היו אנשים אשר כיום הם קצת יותר מבוגרים. הערב הזה היה קשור ביפה, ובחברים שלה ובמשפחתה, בשירתם ובארץ־ישראל. היה ידוע שהערב השני יכלול גם זכרונות ותמונות של פגישה עם חיילים בין ובתוך המלחמות, אז למה לפגוע? האם אנו כה משופשפים באירועים כאלה בחיינו בארץ? הרי התכנית כולה, וביחוד הערב השני, היתה מלאה חום אנושי, רעות ואהבת, שירה ואהבת ארץ־ישראל.

בעיית הירידה קשה ומתרחבת. זו בעיה של חינוך לקשר עם ארץ־ישראל, חינוך במשפחה ובחברה. ראוי היה ש„על המשמר" יפתח מדור מיוחד בעיתון אשר יעסוק בנושא זה ויאפשר לחברים להביע דעתם. אך מה זה שייך ל„חיים שכאלה" עם יפה ירקוני? אם אכן חושב ישראל זמיר שטעה, ראוי שיפרסם התנצלות לפני יפה ירקוני, עמוס אטינגר וכל מי שעסק והשתתף בערב הזה.

שלמה בן שלום, סער

ישראל זמיר מגיב:

אין לי סיבה להתנצל, אומנם לא צפיתי בחלק השני של התוכנית (מסיבות טכניות), אך ביום העצמאות אני מצפה מן הטלוויזיה כי תספק תוכנית שבמרכזה לא יעמדו שלושה יורדים, כי אם פגישותיה עם חיילים בין ובתוך המלחמות, כדברי הכותב. היה על העורכים לערוך את התוכנית כך, שתתאים במיוחד לרוח יום העצמאות. עיקר טענתי איננו איפוא ליפה ירקוני, כי אם לעמוס אטינגר, שלא גילה די רגישות, ולצוות ההפקה של „חיים שכאלה".

פרטים על הנספים בשואה

הקהילה היהודית בבודפשט החלה לטפל בהעברת עצמותיהם של עובדי כפיה יהודיים שנספו בתקופת השואה ונקברו בהג'שלום, HEGYESHALOM.

אנשים שיש להם עניין בידיעה זו או היכולים למסור פרטים בקשר לקבורים שם, מתבקשים להודיע על כך לפי הכתובת: שרגא שפר, ניר גלים, 79245, טל' 055-23380.

מטען חלול

מאת אלכס פישמן

סיור בנתיב הפרדוקסים

דרך ניהולו של תקציב הביטחון היא בבחינת תעלומה נסתרת לא רק בעיני ציבור קוראי העיתונים, אלא גם כתב־חידה לכלכלנים מקצועיים. נכון, שתקציב הביטחון קוצץ ב־600 מיליון דולר וקצב שינוי התוכניות בעקבות הקיצוצים הבלתי־צפויים היה בלתי־אנושי, אולם גם במסגרת מטורפת שכזו חייב להיות היגיון כלשהו.

מצד אחר, עקב האילוצים התקציביים, חרג צה"ל בכל אחת משתי שנות העבודה האחרונות מתקציבו.

מצד שני, היועץ הכספי לרמטכ"ל נוסע בבהילות לפנטגון לברר כיצד אירע, שמערכת הביטחון לא השכילה לנצל בשנת הכספים האחרונה סכום של כ־500 מיליון דולר מתוך סיוע החוץ הביטחוני האמריקני.

ומצד שלישי, כיצד מתנהג צבא שספג קיצוץ אדיר: קונה ציוד בכמה עשרות מיליוני דולר, שעקב השינויים הדחופים בתקציב איבד את מקומו בסדר החשיבות ונרכש מן הטעם הפשוט, שכבר נחתמה עיסקה.

מצד רביעי, באחרונה הובא רס"ר לבית־הדין הצבאי, באשמה שגנב תרנגולים ממטבח הבסיס. במשפטו, אמר הרס"ר כי משכורתו ומצבו המשפחתי לא מאפשרים למשפחתו ליהנות ממנת בשר לפחות פעם אחת בשבוע, ולכן הוא, לדבריו, לא גנב את העופות אלא לקח אותם. בית־הדין, המורכב משלושה שופטים, נחלק לגבי פסק־הדין.

ובסופו של דבר, הרשיע את הרס"ר והענישו בנזיפה ובהרחקה מן היחידה. מגזר־הדין עולה, כי למעשה, השופטים מודעים למצבם הכלכלי הקשה של הנג"דים בצבא הקבע, ונטו להאמין לרס"ר שמצבו הכלכלי הביאו לעבירה מבישה.

מצד חמישי, ממשלת ישראל והעומדים בראש מערכת הביטחון, דבקים, לפי שעה, בפרויקט הלביא ובתוכניות לבינוי ספינות וצוללות בעבור חיל־הים.

מצד שישי, אנו קוראים כי כתוצאה מאילוצי התקציב, החליט אגף האפסנאות להוריד את רמת התחזוקה של כלי הרכב בצבא. המגבות של החיילים קוצרו כדי לחסוך כמה מיליוני שקלים, והביגוד שמחולק לחיילים כיום, נופל באיכותו מן הביגוד שחולק עד השנה – גם זאת כדי לחסוך כמה מיליוני שקלים.

מצד שביעי, בביקורת שנערכה בשנה החולפת במחסנים של אגף האפסנאות, נתגלה ציוד שניתן להיפטר ממנו, בסכומים של כמה מאות מיליוני דולרים. ציוד, שעל קיומו של חלק ממנו לא היה למערכת הצבאית כל מושג.

וכך אפשר עוד לנוע בלי סוף מצד לצד, בין הפרדוקסים שבניצול המושכל של תקציב הביטחון.

נדמה לנו, שבמערכת הביטחון הישראלית יש אמונה תמימה, כי כאשר יתייבשו כל צינורות המזומנים ונתייצב בפני „הדוד סאם" עם כיסים ריקים ופנים אומללות, הוא פשוט יתן עוד כסף לביטחון. אם 1.8 מיליארד דולר לביטחון לא יספיקו, יתן 2 מיליארד. יתן 2.3 מיליארד.

אשרי המאמין.

● גיהינום שכזה

המצרים לא כל־כך אופטימיים לגבי ההתפתחויות הצבאיות במזה"ת. בראיון לעיתון המצרי „אח'באר אל־יום" מ־26 באפריל, מצטט הרמטכ"ל המצרי, אבו עזאלה, מחקר צבאי: „...הסטטיסטיקה הצבאית המצרית האחרונה למצב הסובב אותנו מורה, כי מבין 28 מלחמות באיזור, 10 היו במלחמות אזרחים, ברמה בינונית עד גבוהה, 12 מתמודדות עם מחוז קיצוני, ל־11 מאבק פנים על הגבולות ו־18 במלחמה עם שכנותיהן". הרמטכ"ל המצרי ממשיך לצטט: „יש באזורנו סוג מאבקים שאם לא ייתרכו, יגרמו עימות בין שתי המעצמות. מאבקים אלה הם 4 במספר וזה שיעור מפחיד ללא ספק".

מי צריך את פרשות ואלה, פולארד, שב"כ וכדומה כשחיים בגיהינום שכזה.

מפקודה - להוראה

על־פי המתפרסם בעיתונות, עומדים 600 קצינים בכירים בצה"ל לסיים בקרוב את שירותם הצבאי ולהפוך לאזרחים. ההיקף הגדול של קצינים משוחררים מעמיד את מדינת ישראל בפני בעיה חברתית ומוסרית ראשונה במעלה, בעיה שהחלה להתפתח מאז מלחמת יום הכיפורים ומחריפה בימים אלה עד כדי תופעה חברתית עמוקה.

הקצין הבכיר בצה"ל, שנהנה עד מלחמת יום־הכיפורים מיוקרה רבה והיה „נחטף" מיד עם שחרורו מהצבא ומוצא לעצמו משרה אזרחית מקבילה ולעיתים אף רמה יותר ממשרתו הצבאית, הפך בישראל 86' לסרח עודף בחברה הישראלית המתוחכמת והצינית, ובבואו לחפש עבודה, נתקל בבעיות חמורות של מציאת פרנסה.

מאות קצינים בכירים, חלקם בעלי ערכים, מוסר עבודה וכישרון, הגבוהים מהנורמה המקובלת בחברה הישראלית, נקלעים למצבים משפילים בחפשם תעסוקה. הבעיה מתמקדת בעיקר בשכבת הקצינים הקרביים, באלו שעל־פי כל אמות המידה נחשבו לעלית שבעלית, אנשים אלה, שפיקדו על גדודים וחטיבות, מתקשים זה זמן למצוא עבודה, הדורשת – ובצדק – ניסיון מעשי מוכח במקצועות מבוקשים, כמו מחשבים, טכנאות או כל מקצוע נרכש אחר שאינו בנמצא אצל רוב הקצינים המשתחררים.

העובדה, שכיום יש קצינים מובטלים כה רבים, מעידה על כך שהטיפול בשכבה חברתית זו נכשל.

אחת הדרכים האפשריות לפתרון, אפילו חלקי, של מצוקת הפרנסה של הקצינים המשתחררים, היא לנצל את השנה האחרונה של השירות של קצינים שהקריירה שלהם הסתיימה, להסבה מקצועית מזורזת. תחום מקצועי אחד שיש סיכוי טוב שיקנה את לבם של חלק מקציני צה"ל המיועדים לשחרור, וגם את אלה שכבר השתחררו וטרם מצאו פרנסה, הוא ההוראה. סוד גלוי הוא, כי מקצוע ההוראה נשלט על־ידי מורים שחלקם אינו עומד ברמה הנאותה. מערכת החינוך, שאתגריה אינם נופלים מאלה של מערכת הביטחון, אינה נותנת כיום לילדי ישראל את המיטב שהם ראויים לו.

בקרב קציני צה"ל העומדים בפני שחרור, יש כאלה שהסבה מקצועית בתחום ההוראה עשויה לקסום להם. בראיון באחד מעיתוני סוף השבוע, אמר קצין בכיר בצה"ל, המובטל זה שנתיים, כי היה מאוד מעוניין לעסוק בחינוך, אך אין לו ההכשרה לכך. היות שרבים מקציני צה"ל המשתחררים נושאים תואר אקדמי כזה או אחר, ניתן להכשיר את המתאימים מבין המעוניינים למחנכים בישראל. את השנה האחרונה לשירותם יקדישו להכשרה פדגוגית וללימודי תעודה, ותוך זמן קצר יוכלו להשתלב במערכת החינוך ולשנות שם את המאזן הערכי.

חלק לא קטן מהקצינים המשוחררים כיום כבר אינם בוחלים בשום עבודה, ובהיותם ציונים ללא מרכאות, יראו בהוראה ייעוד ומקצוע וקריירה מכובדת שניה. בכך יימצא פתרון, ולו חלקי, למצוקתם – מצוקתנו.

עוזי מחנאימי

זוהר, חזרנו אליך שנית

להיכן נעלמת, פרופסור עזרא זוהר, הצבא זקוק לך כמו אוויר לנשימה. בתקופה האחרונה הגיעו למרפאות הצבאיות הפיקודיות, יותר מבעבר, וטירונים מן הצנחנים הסובלים משבר הליכה.

בדיקה קצרה שערכו האורטופדים הצבאיים העלתה, כי לתופעה סיבה פשוטה למדי. מישהו בצנחנים החליט שאת „מסע הכומתה" המסורתי יערכו הטירונים למרחק של 90 ק"מ ברציפות. מדוע דווקא 90 ק"מ? משום שבחטיבת גבעתי עורכים מסע דומה ל־80 ק"מ בלבד, אז הצנחנים יערכו את המסע ל־90 ק"מ, בבחינת „נראה להם מי יותר טוב." לבד מתופעת שברי ההליכה יש היום יותר מקרים של חולשה כיר, ככל הנראה, עקב חידוש המסורת של מסעות האלונקות.

נדמה היה לנו, כי הצבא התבגר במעט מאז שנות ה־50 וה־60 העליזות. אז קם פרופסור זוהר והוכיח מדעית, כי תהליך „ההקשחה" שעובר הלוחם, אין לו ולא כלום עם הפיכתו ללוחם טוב יותר. נהפוך הוא, רבים וטובים נושרים ממסלול ההכשרה מסיבות רפואיות בגלל הטיפול הבלתי־אנושי.

ביקור ביקורת

מבקר המדינה האמריקני עתיד להגיע לישראל בתחילת יולי. בישראל ובמערכת הביטחון יש מי שתולה תקוות רבות בביקור זה, שיעודו הוא פרויקט מטוס הלביא. קיימת הערכה משונה, כי דווקא אצל מבקר המדינה האמריקני – שלא כמו אצל אנשי הפנטגון – תוכל ישראל למצוא אוזן קשבת לנושא הלביא.

לכל האופטימיסטים, כדאי אולי להזכיר, כי מבקר המדינה האמריקני כבר התייחס בכתובים לנושא הלביא בדו"ח שלו מיוני 1983, בכרך הבלתי־מסווג של הדו"ח, העוסק בסיוע האמריקני למדינת ישראל.

בפרק העוסק בסחר חליפין (אופסט) אנו מוצאים את הכותרת: „המחיר הגבוה של תוכנית הלביא". כבר אז קבע מבקר המדינה של ארה"ב, כי ישראל תהיה תלויה בפרויקט זה – מבחינת הטכנולוגיה והמימון – בארה"ב. המבקר הוסיף כי ישראל תבקש מארה"ב זכויות למכירת המטוס למדינה שלישית, ועל כך גם יושתת הפרויקט. „אנו מצפים" – נאמר בדו"ח – „כי הלביא יתחרה במטוסים אמריקניים ואירופיים המתוכננים לשנות התשעים".

בנושא המחירים היה מבקר המדינה האמריקני ב־1983 אופטימי:

THE HIGH PRICE FOR ISRAEL'S
LAVI FIGHTER PROGRAM

In February 1982, Israel officiall[y] ... with another indigenous aircraft fight[er] ... the Lavi. Israel considers this co... national importance to its high technol[ogy] ... military independence. However, Israe[l] ... dependent on U.S. technology and financi[al] ...

מחיר „מטוס עירום" על־פי הערכת ישראל עם תחילת פיתוח המטוס היה שבעה מיליון דולר. אך כבר ב־1983, כותב המבקר כי להערכת ישראל יגיע המחיר החדש ל־10.8 מיליון דולר. להערכת המבקר עצמו, התחזית בישראל אופטימית מדי, והוא סבר שב־1983 תהיה עלות מטוס אחד 15.5 מיליון דולר למטוס (תואם מאוד לתחשיבים של מערכת הביטחון כיום). זאת, בהשוואה למטוס F-16A שעלה אז, במחירי 1982, 12 מיליון דולר.

בדבר אחר שגה המבקר האמריקני בדו"ח 1983 שלו. הוא לקח ברצינות את ההצהרה הישראלית (ולכן גם ציין אותה בדו"ח) על־פיה תמשיך ישראל בפיתוח מטוס הלביא עם ארה"ב ובלעדיה. אולם נדמה שכיום, כאשר מגיע מבקר המדינה האמריקני, לא זו בלבד שהוא חשוף יותר לגבי הנתונים שיקבל, אלא שהוא גם סבור יודע כי ישראל לא תוכל לפתח ולבנות את המטוס בלעדי האמריקנים.

● פאניקה יחצ"נית

זוכרים את סיפורו של הפקיד הבכיר במשלחת משרד הביטחון בניו־יורק, חנן מוקד, כיצד נלכד בתא טלפון ציבורי בניו־יורק, מבצע שיחות ללא תשלום לישראל? זוכרים את השערוריה שפרצה סת את הפאניקה שאחזה בראשי מערכת הביטחון, אשר ביקשו להשיבו במהירות לארץ.

מסתבר, שהאמריקנים יותר נבונים מאיתנו. לאחר הרעש שעשתה חברת הטלפונים לצרכי יחסי הציבור שלה, היא הבינה כי אין לה כל בסיס אמיתי לתביעה משפטית, ופרשת חנן מוקד „גווע" במהירות והסתכמה בתשלום של 70 דולר שהעביר מוקד לחברה, תשלום על שיחות הטלפון הארוכה. מה שהתחיל כתביעה להעמדתו לדין של הפקיד הבכיר, ולמתן פיצוי של אלפי דולרים לחברת הטלפונים, הסתיים בקול רפה.

מצוחצחי העורף ומשופשפי החזית

[illegible]

גידול אקולוגי

מגדלי הכותנה משלמים עבור מי השפכים. אלה היוצאים נגד גידול הכותנה כדאי שיבררו מה ייעשה במי הביוב שאינם מנוצלים

מאת חיים מרגלית

„יש מחסור חמור במים", — אומר גבי גרביה, חבר קיבוץ גן־שמואל, מגדל כותנה מקצועי. „יש מחסור חמור בים, אך מה זה שייך לכותנה? נכון שהכותנה היא צרכנית מים גדולה. היקף השטחים בשנה שעברה היה 650 אלף דונם, ובהנחה שכל דונם צורך 450 קוב, נזקק גידול הכותנה לכ־300 מיליון קוב מים אבל, והוא מוסיף, „השנה קטנו שטחי הכותנה ביותר מ־30 אחוז וצריכת המים היתה בהתאם. ועוד, אסור לשכוח כי הכותנה היא צרכן מס' 1 של מי ביוב, ואילו השימוש במים המתאימים גם לשתייה הוא שולי".

יתר על כן, מדגיש גבי, „לא כל הגידולים החקלאיים יכולים להשתמש במי ביוב. יכולתה של הכותנה להשתמש במי ביוב עושה אותה לבעלת חשיבות אקולוגית. אלה שיוצאים נגד גידול הכותנה צריכים לשאול את עצמם, מה ייעשה במי הביוב. האם לשפוך אותם לים ולזהם אותו עד שלא היה אפשר להתרחץ בים? בשנים האחרונות השקיעו סכומי כסף אדירים בהקמת מיתקנים לטיהור מי־שפכים. מגדלי הכותנה משלמים עבור מי־השפכים. אז מה לעשות, לזרוק כספים? מפליא הדבר, שפרופסורים מכובדים ועיתונאים עוסקים בלי בושה בהשמצת הכותנה, בלי לדעת מה קורה בענף".

לדברי גבי, הבעיה של הכותנה איננה המים, אלא תנאי הסחר. לדעתו, תנאי הסחר יקבעו את היקף הגידול, ועל מרכיב הכלכליות של הכותנה מורכבת כמות המים שעומדת לרשות המגדל. „ברמת מחיר ידועה", אומר גבי, „אפשר לשחק עם כמויות המים". בעמק יזרעאל, הוא מסביר, יש הבדל בין שלוש השקיות לארבע השקיות. אפשר לקבל תנובה חיובית לשלוש השקיות, בתנאים של מחסור במים. אפשר אמנם לקבל בשלות טובה, אך יש לזכור, כי בשלוש השקיות מקבלים סיב קצר יותר מאשר בארבע השקיות. השוק משלם יותר בשביל אורך הסיב, ולכן לא כדאי להשקות שלוש השקיות. המרכיבים של המחיר כוללים אורך, ולכן כדאי לתת יותר מים. בבית־שאן ניתנים 1000 קוב מים לדונם, בגלל ההתאיידות הגבוהה, וכשהמחיר טוב — זה כדאי. „אפשר לגדל כותנה בעל (בלא השקיה) כזריעה צפופה", מסביר גרביה. „אפשר לקבל הלקט אחד לצמח, אך איכות הסיבים תהיה נמוכה, היא תמיד ברמה של טקסס, ואיתה אי־אפשר להתחרות. כותנה בעלת איכות, צריך לזכור, צורכת מים. מעבודות שישנן וניתנות לבדיקה, אנחנו יודעים מה הצמיחה ומה אוכלוסיית הצמחים ליחידת קרקע על־מנת לקבל הכנסה טובה. וזה מה שעושים, וזה מחייב אותנו למצב השוק ומה הוא מחפש". השוק מחפש כותנה ארוכת סיבים, בעלת רמת עדינות גבוהה ובשלות גבוהה, והוא מדגיש, כותנה שאפשר להפיק ממנה מספר חוט גבוה. לכל חוט יש מספר, המעיד על איכות וטיב. המספר נקבע לפי אורך החוט במשקל סטנדרטי של החוט. חוט 80 הוא עדין, חוט גס הוא בסביבות 20 ולמטה. כשמגדלים כותנה על מעט מים מקבלים חוטים גסים. מחוטים עדינים מייצרים בדים באיכות גבוהה יותר ובעד זה מוכנים לשלם.

אין שיטה לחיסכון

„בכל השיטות של הובלת המים לשטח", אומר גבי, „אין שיטה שחוסכת במים". החסכון נעשה דרך הבקרה על הגידול. זאת אומרת, מנסים בעזרת המים לכוון את הגידול, שיתן לנו בתנאים של העונה תוצאות טובות. ויש הפתעות. ועוד איזה הפתעות.

אתה מגדל לפי הידע שמצוי ברשותך. אתה מנסה לתעל את הצמח אל עקומת התנובה המיטבית שאתה מכיר בתנאים הנוכחיים. יכול לקרות לך „ברוך". ה„ברוך" יכול לקרות בגלל מזג־האוויר. עננות באוגוסט, למשל, כאשר עוברים את נקודת „האין חזרה" בגידול, מביאה להפסדים. היה בשנת 1984. בעונת 85' היתה תופעה דומה, אלא שהפרעות מזג־האוויר הן יותר מוקדמות, וזה איפשר תגובה שהביאה לפיצוי על הנזק. הופיע יבול שלא היה צריך להופיע, אבל הכל התאחר, הקטיף נדחה ביותר מעשרה ימים מהרגיל ואז הגשם היכה מעבר לפינה. היה יבול גבוה, באיכות טובה, אבל איכותו נפגעה בגלל הגשם.

„דברים אלה, אומר גבי, מראים עד כמה גידול הכותנה אינו פשוט, וכמו כל גידול חקלאי, אי־אפשר לצפות בו עתידות. גידול הכותנה בעיניו הוא נושא לאומי. „הגה", הוא אומר, „מי השפכים הם ברובם בצפון ואילו בדרום, בו יש מחסור במים, מגדלים חיטה וכותנה. אין להם אלטרנטיבה, וככך הבעיה הופכת ללאומית. רק הממשלה היא שיכולה לבוא למשקי הדרום ולומר להם, אל תעבדו את האדמה, השאירו אותה ללא גידולים. ומה שיקרה אז, מוטב לא לדבר".

כוונה לא מוצלחת

גבי מזכיר את התוכנית האמריקנית לעזרה לחקלאים. היתה להם תוכנית מעניינת ב־1983, תוכנית „פי.איי.קי." שעסקה בהוברת שטחים. היא נבדלה משנים קודמות בכך, שהקודמות היו מוגבלות בהיקף העזרה לחקלאי, עד 50 אלף דולר למגדל. ב־83', שהכניסו את הפי.איי.קי., שטחי הכותנה והגרעינים ירדו כ־50 אחוז המחירים קפצו לשמיים, 95 סנט לליברה (המחיר היום — 39 סנט לליברה). בגלל המחירים הרחיבו מאד את השטחים בארץ ב־1984. המחירים הגבוהים נשמרו שנה וחצי, עד שהאמריקנים הבינו שהם מסכסכים את העולם ואז ביטלו את העניין והכניסו לחקלאות תוכנית חומש — בה נתמכת הכותנה ב־3.5 ביליארד דולר. מגדל הכותנה האמריקני רואה מחיר מובטח של 85 סנט. הוא הרחיב את השטחים. עתה הם בהיקף של בין 12 ל־15 מיליון הקטאר. מהשנים הקודמות נשאר מלאי עצום, שצריך לצאת לשוק בקרוב. גודלו בין 7 ל־10 מיליון כריכות (250 ק"ג כריכה, היינו, 250 אלף טון. הם עומדים לזרוק כמות זאת ביולי הקרוב. ואז המחירים יפלו. המחירים הזולים יקבעו לגבי השנה ויכול להיות שגם לשנה הבאה. בתחילת יולי מתפרסמת תוכנית המזרע האמריקנית והכלל־עולמית ואלה יקבעו את המחיר. בהתאם לכך צומצמו אצלנו השטחים עכשיו. מועצת הכותנה התחייבה בחוזים לקניינים והם צריכים לקבל את הכותנה. אם החקלאים לא יגדלו את הכותנה שהם התחייבו לספק, הם יצטרכו לספק אותה בדרך כלשהי. אם זאת הכותנה בצמצום במים, היא כוונה לא מוצלחת.

הלכו הברקסים

מאת זאב שטרנהל

פרשת ראש השב"כ תסתיים ככל הנראה בחקירת החשדות שהועלו נגדו. גם אם טיבו של הפתרון אינו ברור עדיין די צרכו, הרי שעצם מסירת הנושא לבדיקה תהווה נצחון לדעת הקהל, משענתו האמיתית היחידה של היועץ המשפטי. יחד עם זאת, אסור שיהיה זה נצחון פירוס ואסור שהדבר יטשטש את העובדה שאנו נמצאים בעיצומו של מאבק, שיימשך בשבועות ובחודשים הקרובים: מאבק על דמות המשטר ועל יחסי הכוחות בתוך המערכת השלטונית.

לתוצאות המאבק הזה חשיבות מיוחדת ערב הרוטציה: בתחילת הסתיו יכנס ללשכת ראש הממשלה אדם המזלזל בראש חוצות בכללי המשחק, אדם ששלל את כינונה של ועדת כהן, ובימים האחרונים אף חיווה את דעתו הנחרצת כי בשעת חילוקי־דעות בין הממשלה ליועצה המשפטי, על היועץ לקבל את הדין – או ללכת. העובדה שגם פרס מהר להיפטר מזמיר יוצרת תחושה קשה, הן באשר לעתיד מוסד היועץ המשפטי, והן באשר לנורמות של התנהגות המוחדרות עתה על־ידי ראשי מפלגת העבודה.

ועדות מנותקות

התפתחויות אלה יש לראות על רקע עובדת יסוד אחת, בלתי ניתנת לשינוי בטווח הנראה לעין: הכנסת היא אחד הפרלמנטים החלשים ביותר בעולם המערבי ואינה מסוגלת למלא כראוי את תפקידה כמוסד המבקר את השלטון, מרסן את עוצמתו ומפקח עליו. מצב זה הוא תולדה של מבנה השיטה הפוליטית הישראלית מאז ומתמיד, אך בתנאי הקואליציה הגדולה, כשהמשחק בכנסת מכור מראש בממדים ללא תקדים, איבדה הרשות המחוקקת גם את החשיבות המעטה שהיתה לה בעבר.

ועדות הכנסת, שבידיהן סמכויות הפיקוח על פעולות השלטון, משותקות (ואפילו ועדת החוץ והבטחון אינה מתפקדת היטב), הפקידות הבכירה מזלזלת בהן והן מנותקות ממקורות מידע עצמאיים. אין לוועדה של הכנסת יכולת לזמן שר או פקיד ממשלתי על מנת לקבל דיווח רציני ולו בנושאים קיומיים: ישראל יכולה לצאת למלחמה, לעשות שלום, לקבל החלטות בנושאים כגון בניית מטוס הלביא או מלחמת הכוכבים בלי שהכנסת תדע על כך לפני אחרון קוראי העיתונים.

בתנאים כאלה, ובהעדר חוקה, כאשר הרשות המבצעת חופשית מכבלים משפטיים הקיימים בכל ארץ דמוקרטית אחרת, נותרו בלמים מעטים המאזנים את הממשלה והמנגנון העומד לרשותה. מצד אחד העיתונות הכתובה ומצד אחר אותם שלושת המוסדות הניצבים בזמן האחרון במרכז ההתעניינות הציבורית: היועץ המשפטי לממשלה, נגיד בנק ישראל ומבקר המדינה.

ריסון עצמי מוגזם

בפרשת ראש השב"כ גילתה העיתונות, בפעם המי יודע כמה, ריסון עצמי מוגזם. קשה לבוא כאן בטענות אל אמצעי התקשורת הממלכתיים, אך מותר לדרוש יותר מהעיתונות שבבעלות ציבורית או פרטית. על מבחן הכוח שהתרחש במסדרונות השלטון, חייבת היתה לדווח העיתונות הישראלית ולא רשת טלוויזיה זרה. העיתונות שלנו היא זו שמתפקידה היה לפוצץ את הפרשה, לספר לקוראיה את העובדות ולהעמידם על משמעותם.

אסור היה להסתתר מאחורי גבה של רשת אי.בי.סי. ולבנות על כך שממשלת ישראל, הסמוכה על שולחן הקונגרס של ארה"ב, לא תעז לגעת לרעה בתיקשורת האמריקנית. הגיע הזמן להבחין בין סודות מדינה ועניני בטחון ממש, לבין נוחיות שלטונית. תפקידה של העיתונות אינו לעשות את החיים קלים לבעלי שררה, אלא לשרת את האינטרס הציבורי. האינטרס הציבורי, במקרה זה, תבע את חשיפת האמת. וזהו גם האינטרס של הבטחון בכללותו ושל השב"כ בפרט. החברה הישראלית התבגרה די הצורך וצברה נסיון כדי שתוכל להתמודד גם עם אמת לא נעימה. היא יודעת כבר מזמן, ששליטיה אינם בני אלים וכי גם גנרלים ואנשי בטחון אינם אלא בני־תמותה פשוטים.

אך לא די בעיתונות. על מנת שסדרי החיים הדמוקרטיים לא יתרוקנו מתכניהם, חייבים לשמור ולטפח את אותם פונקציות הבקרה והבלימה הבלתי תלויות בשכבת הפוליטיקאים המקצועיים, שהאבות המייסדים, בתבונתם הרבה, הורישו לנו: היועץ המשפטי, מבקר־המדינה ונגיד בנק ישראל. לשלוש פונקציות אלה נשקפת סכנה של פגיעה חמורה. זה זמן רב לוחשות הנחלים תחת רגליו של היועץ המשפטי: העוצמה המרוכזת בידיו מהווה את המחסום האחרון בפני כל יכולתו של השלטון. יחד עם הנגיד והמבקר, זהו הגורם העיקרי הבולם והמרסן את השלטון ואין שלטון האוהב שיבלמוהו וירסנוהו, גם כשכולם מסכימים לאימרה המפורסמת שהשלטון משחית ואילו שלטון מוחלט משחית באופן מוחלט.

עצמאיים ומורדניים

בתנאים הקיימים היום במערכת הפוליטית בישראל, כאשר שתי המפלגות הגדולות מתחלקות בהנאות השלטון, הנטייה לריכוז העוצמה בידי הממשלה גוברת עוד יותר. לשתי המפלגות אין עניין כיום בחיזוק מוקדי איזון ובלימה. למרות שחילופי השלטון היו כבר אצלנו לעובדה ולהרגל ... כשלעצמו, טרם למדו המפלגות הגדולות לחשוב על העתיד הרחוק יותר. הרי יבוא יום ואחת משתיהן תחזור לאופוזיציה ותהיה מעוניינת אז במבקר־מדינה בעל סמכות, בנגיד עצמאי וחסר פשרות וביועץ ... דקדקן ושומר חוק. אך האמת היא, ... חמורה עוד יותר. כי לא מדובר רק באינטרסים מפלגתיים בלבד, אלא באלה של המימסד הישראלי במובן הרחב של המלה.

זה זמן מה מורגש חוסר סבלנות ... והולך כלפי יסודות עצמאיים ומורדניים ... הבאים בדרך כלל מחוץ למערכת ... במובן הצר והמותחים ביקורת על ... מי צריך עוד חקירות, דרישות ובדיקות ... צריך להתעורר כל בוקר עם חרדות ... ראש חדשים?

מרד הגבירים

ואומנם, בעקבות דו"ח ועדת־... התפתחה עוד יותר טינה עמוקה ... התקיפים והגבירים: המותר להרשות ל... שופטים ושלושה פרופסורים להשליך ... מועצת המנהלים אחרים מעמודי התווך של האריסטוקרטיה הישראלית? ומה עוד ... לקרות אם ימונה למשרת הנגיד ... שמצפצף על המימסד התל־אביבי ... באמת „להתלבש" על המערכת הפיננסית?

בתחום זה קיים שיתוף אינטרסים בין האוצר, המשק הפרטי וחברת העובדים ... בנק הפועלים והמוסדות הפיננסיים הקשורים בו, אינם משתוקקים במיוחד ... מחודשת על המותר והאסור בתחום הבנקאות. עדי אמוראי הוא איש מוכשר, הגון ונלבב טוב, אך הוא איננו, ואף פעם לא היה, איש תקיף ועצמאי. הוא איש פוליטי שחייב את קידומו בחיים הציבוריים ליכולתו להתקדם בסיר הלחץ של מפלגת העבודה.

גם מי שמבחינת השקפותיו החברתיות קרוב יותר לעמדותיו של עדי אמוראי מאשר לאלה של מיכאל ברונו, חייב, מטעמים של סדרי שלטון תקינים, לתמוך בכלכלן הירושלמי. לו עמדה על הפרק השאלה מי משניהם להפקיד את תיק האוצר, ראוי היה לתמוך בעדי אמוראי. כאיש פוליטי העומד בראש המערכת הקובעת מדיניות הכספית והחייב דין וחשבון לבוחריו, עדיף אמוראי. אך כנגיד בנק ישראל שהוא כלב השמירה של המערכת הכלכלית עדיף אלף מונים איש ... בלתי תלויה, המסוגלת לאזן ולבלום ... מוקדי הכוח הפוליטיים והכלכליים.

הוא הדין כמובן ביועץ המשפטי. ה... שבה נתמנה היועץ החדש ושבה סיים ... תפקידו יצחק זמיר אינה מבשרת טובות ... שמעון פרס לא יצא ממשבר־זה בכבוד גדול ... כל שניתן לעשות ברגע זה הוא לקוות ... השופט יוסף חריש יתגלה כאדם ... לעצמאות ה„משרה עליה הופקד". אורבת ... סכנה ממשית להפיכת תפקיד היועץ ל... דרג בסולם הפקידותי ולהכפפתו ל... המשפטים. קיצוץ הסמכויות הבלתי־פורמלי ... עלול לבוא בהדרגה ובקלות יחסית, ... שבשורות מפלגת העבודה ישנם כאלה ... המעוניינים, מטעמים של נוחיות שלטונית, בפיצול המשרה.

לבסוף, מן הראוי לזכור כי מבקר המדינה התריע אף הוא, בעת הגשת הדו"ח השנתי, על המגמה לפגוע בסמכויותיו ובמעמדו. המבקר, הנגיד והיועץ הם העיניים והאוזניים של הציבור. לתוכנם של תפקידים אלה ולזהות המאיישים אותם חשיבות עצומה. מאחר שאין לתלות תקוות רבות במימסד הפוליטי, חייבת דעת הקהל להתגייס ולעמוד על משמר האינטרס הציבורי.

„כלבי השמירה" של השלטון הדמוקרטי — העיתונות, היועץ, הנגיד והמבקר — בסכנת קיצוץ סמכויות • ישראל יכולה לצאת למלחמה, לעשות שלום או להצטרף לפרוייקט „מלחמת הכוכבים" בלי שחברי הכנסת ידעו על כך לפני אחרון קוראי העיתונים

כל הנחלים זורמים

(המשך מעמוד 5)

בחורף שחון, כמו זה האחרון, זרמו מאות אלפי קוב מים לים, וסתם כך התבזבזו.

ד"ר משה קרקובסקי, מומחה לשימור קרקע, מדגיש, כי את המאגר יש לחפור בשטח מתאים כדי שהמים לא יברחו כפי שקורה במספר מאגרים בהם לא נבדקה הקרקע.

מחסור באגרונומים

ד"ר קרקובסקי עלה לארץ מברית־המועצות לפני חמש עשרה שנים. שם היה סגן־מנהל באגף שימור הקרקע באזור אודסה ומרצה באוניברסיטה בתחום התמחותו. הוא מתלהב מאוד מעבודתו ומצר על העובדה שבארץ בה יש בעיות קרקע למכביר, אין מספיק מהנדסים ואגרונומים שהתמחותם קרקע. לטענתו, על כל קיבוץ ומושב להעסיק 3־4 אגרונומים מקצועיים. לדבריו, עם, השואף לבנות מולדת, צריך חקלאות, ובעלי מקצוע שיעסקו באגרונומיה ויחפשו דרכים חדשות לייצא ולהרוויח – לא רק באמצעות מחקר תיאורטי אלא גם בעבודה מעשית בשורה. בדבריו אין חידוש, הוא טוען, „המים", הוא אומר, „כולם מדברים על מים. בדיבורים לא ישלימו את החסר. הבעיה תיפתר כשהחקלאים יבינו שצרכן המים העיקרי הוא הצמח. לא הקרקע צריכה מים, לה יש מספיק". לדעתו יש להתאים את ההשקיה לכל סוג גידול, ולנהל מדיניות חסכונית של מים. „הצמח", הוא מסביר, „דומה לאדם הצריך לרוות צמאונו ולא יותר".

לדבריו, המחשבה המובילה את החקלאים היא שעליהם להחזיר לקרקע את המים המתאדים ממנה. ההתאדות היא כשיעור של 5 קוב לדונם, ולכן ב־120 ימי גידול כותנה נוהגים להשקות כל דונם ב־450 קוב. לדבריו, זאת השקיית־יתר, שכתוצאה ממנה גדל צמח כותנה (המדובר כאן אקלה), בעל שטח עלים המגיע למאות מטרים מרובעים, ובו רק 6־7 הלקטים. המים מתפצלים לשני כיוונים, הרטבת הקרקע והגדלת הביומסה. בשעה שלנו חשובים הלקטים — הם רווח העתיד, ולהם עזרנו אך במעט.

אוטונומיה משקית

לא רק מחקר ניסויי דרוש אלא מחקר חקלאי שימושי. ד"ר קרקובסקי חושב, כי התשובה האמריקנית בחקלאות אינה מעשית בכל התחומים. הכבלים רבים ולא תמיד שמים לב לכך. האמריקנים פיתחו שיטות אגרוטכניות שמתאימות למדינות השונות בארה"ב. יש ללמוד מהם את הנחוץ לנו, אך אסור להעתיק בלי ביקורת. ... מגדלים כותנה על קרקע שונה לגמרי מזו שבארץ, מחיר המים שונה ... שנה. „לו היו לנו", הוא טוען, „אגרונומים ... שחורשים ברגליהם את השדות ... להישגים גדולים יותר מאלו ... עכשיו".

קרקובסקי חוזר למשפטי ... ולמאגרים להם הוא מטיף. לדבריו, ... מאגרים תבריא את מערכת המים ... הלכודה בכבלים של מוטורות ...

„המאגר", הוא פוסק, „יביא לאוטונומיה משקית בתחום המים. המשקים לא יהיו תלויים ב„מקורות" ושימוש במי תהום ... המאגר יהפוך מרכז השטח החקלאי של ... משק, ממנו יוזנו המים לגידולים השונים ... צרכם".

יש עכשיו מי ששואל היכן הם ... של קרקובסקי: „יש מים. יש מים ... הזורמים גם עתה לים, יש מאות ... מי־קולחין שזורמים גם כן לים, ... האלה אפשר לתפוס. לחקלאי ... „צריך ראש גדול. ראש גדול ... דרכים לגידולים חדשים".

רוח מדברית

מאת שלי יחימוביץ'

תביעה ללא גפיים

מאבקם של הבדואים נגד כוונת העירייה להרוס את החומה, המקיפה את המסגד בבאר־שבע – הסתיים, זמנית, ביתרון מסויים. השבוע הוציא בג"ץ צו זמני, האוסר על העירייה להמשיך בהריסת החומה, עד לסיום הדיון בעתירה שהגישו הבדואים בדבר. השופט לוין גם העביר את הדיון להרכב של שלושה שופטים. באגודה לסיוע ולהגנה על זכויות הבדואים מרוצים מהעניין. הרכב של שלושה שופטים, הם אומרים, מצביע על כך שמכירים בחשיבות העניין ובעקרוניותו.

המסגד בבאר־שבע משמש זה שנים רבות כמוזיאון קטן, שבוח ומעלה אבק. לאחרונה, התחדש מאבק הבדואים בדרום להשיב לרשותם את המסגד, כדי שיוכלו להתפלל בו. בעירייה אטמו אוזניים, וגם החלו בהרס החומה שסביב המסגד, כדי לבנות שם מגרש חנייה.

בית משפט השלום בבאר־שבע, אליו פנו הבדואים, פסל עצמו מלדון בעניין. שופט השלום, יואב גירון, קבע, כי אינו מוסמך לדון בפרשה. בשבוע שעבר קבע השופט המחוזי גלסנר, כי השופט גירון צדק, בקובעו שאין לדון בעניין, אולם לא מטעמי סמכות, "אלא מהטעם שאין לתביעה ידיים ורגליים". השופט גלסנר אמר על תביעתם של הבדואים, שהיא "חסרת שחר משום שהמסגד אינו מסגד אלא מוזיאון לפחות משנת 48".

בא כוחם של הבדואים עורך דין רמי יובל, לא נעצב על החלטת בית המשפט המחוזי. החלטה זו – משמעה שהדיון מתנהל בבג"ץ, מקום שם ילקחו בחשבון שיקולים עקרוניים, גלובליים – ולא פלפולי רישום בניירות העירייה ומנהל מקרקעי ישראל.

בעתירה שהגיש בשם הבדואים לבג"ץ, כותב עורך דין יובל, בין השאר: "...העותרים יטענו, כי על פי דיני הדת המוסלמית המסגד הוא מקום קדוש, ואין רשות לחללו". וגם: "שיקולים פוליטיים עומדים ביסודה של התכנית להרוס את גדר המסגד... מטרת המשיבות (מנהל מקרקעי ישראל והעירייה) היא לשנות את אופי הסביבה, וכך להרחיק את ה'סכנה' של החזרת המסגד לייעודו המקורי".

"התנהגותם של המשיבות ומימוש התוכנית להריסת הגדר", נאמר בעתירה, "פוגעים ברגשות ובאינטרסים הדתיים של העותרים. זאת בסתירה להכרזת העצמאות של מדינת ישראל אשר הבטיחה: '...מדינת ישראל... תשמור על המקומות הקדושים לכל הדתות'".

בינתיים, כאמור, נדחתה הריסת החומה. בג"ץ יכריע בדבר גורלה של החומה. החלטה שתהיה רבת משקל לגבי גורל המסגד בכלל. משום שתקבע עד כמה הבדואים הם צד בעניין ועד כמה הם זכאים להתערב בשינויים הנעשים במסגד. בינתיים תאבק העירייה עד טיפת דמה האחרונה להקמת מגרש חניה בתוך חצר המסגד. אפשר במעט לחשוב שמדובר בעניין עקרוני עבור העירייה.

בדמות כלבה מיוחמת

גם בבאר־שבע השקיפה מגבוה על הרחוב הראשי "דרך הנשיאים" כותרות אל גג בניין מפלגת העבודה — הוא של אופירון, על פני בכות משורים במבט ברוח ומערבית אומר ממוטה, על ארבע, חורות בה נוהגים לאחרונה להשכיב את היהמגויות — היא עיצבנה שוב ושוב.

לא פעם עבר בי הרהור הגו לקנות מכחול ופח צבע, להשיג מאיש סולם גבוה די כדי להגיע אל ארבעת גפיו ואל ישבנה המזוקר — ופשוט לכסות אותה בצבע. אבל הרתיעו בעיר הקריצה אותי וגם יכלו לה.

הדתיים בבאר־שבע מדגימים איך אפשר לקיים מאבק עיקש וסולידי, בלי אבנים ובלי אלימות, הם פשוט צובעים מעריכות את האיברים החשופים. לא משחיתים תוצאות לא נלחמים כשוטרים. המאבק החרדי בתמונות הפרוצות לבגדיים כפי שהוא מתנהל בבאר־שבע — הוא לא יותר מאשר קואקיסי במתופף, במקום לותיו סימפאות מתאים על קירות, הם מעיפים את הנפאה בצביעת מה שמעצבן אותם, אבל ללכלך, זה במעט־לגישמי באוצנו, מרצפת הסוסקאות, מ"שטראוס עמלק מארצנו. המתלקי ועד ישמור גויי אלגולי הודשות־עתן לאנטימי.

וקיימים אלון כשפרסומאים, שיש להם נתח לא מבוטל בעיצוב דעת הקהל — מנסים לעצב את דמות האשה כדמות כלבה מיוחמת, על ארבע — קשה שלא לחוש חד־פעמית, אהדה למחאה הדתית הזו.

מוסיקה נשית

השבוע תגיע לארץ המנצחת גיזל בוקה בן דור. בן דור, ילידת אורוגוי, שגדלה בארץ, תסע מנמל התעופה בן־גוריון הישר לבאר־שבע, כדי לנצח על הסימפונייטה הישראלית בבאר־שבע בערב הפתיחה של הפסטיבל הבינלאומי של נשים במוסיקה.

בחודש שעבר זכתה בן דור בפרס בארטוק בהונגריה, לפני שלוש שנים זכתה במקום הראשון בתחרות למנצחים צעירים, וניצחה על הפילהרמונית הישראלית, כשהיא בחודש התשיעי להריונה.

בתכנית: יצירה חדשה שנכתבה במיוחד עבור הפסטיבל, של ילדת הפלא בת ה־11, דלית ורשאו. בשנה שעבר ניגנה הפילהרמונית בניצוחו של זובין מהטה את יצירתה "בראשית". הפעם יהיה נושא היצירה – סיפורה של רות המואביה. ורשאו הצעירה תהיה נוכחת בפסטיבל, וכך גם המלחינה הרומניה, ליאנה אלכסנדרה, שאת הסימפוניה הרביעית שלה תנגן התזמורת. בתכנית גם קונצ'רטו לפסנתר מאת קלרה שומאן, כשהסולנית – וירג'יניה אסקין מארצות הברית.

פסטיבל נשים במוסיקה, הוא אירוע ייחודי ומקורי שמאחוריו עומדת אישה אחת — ליאורה נוריאל, כתבת הג'רוזלם פוסט בדרום. נוריאל, זמרת ומלחינה בעצמה — הצליחה להדביק את כל הגופים האפשריים בבאר־שבע בשגעון שלה. עכשיו כולם נערכים לפסטיבל מבלי לגחך עוד לשמע הרעיון היומרני.

הפסטיבל מוקדש לצ'לנית ג'קלין דופרה, שגם העניקה את חסותה לאירוע, והוא מין חגיגה של נשים יוצרות בכל תחומי המוסיקה – קלאסית, ג'ז, עממית, פופ ועכשווית. הוא ימשך ששה ימים, ויכלול מגוון אירועים באתרים שונים בעיר. תאריך פתיחה: 23 ביוני. שווה לרדת לבאר־שבע.

לסחוט את האדמה

(סוף מעמוד 5)

התפלת מי ים. אך עניין ההתפלה אינו פשוט. השיקולים קשורים באבטחת אספקת מים באיכות טובה לאוכלוסיה. יש ויזמים אקולוגיים שהעיר גורמת, ולא מתקבל על הדעת שיתפשו כל הזמן את המים הכי טובים ויזרימו לעיר, שמקלקלת אותם. לא בהכרח בעיות המים ייפתרו בהתפלה. אך בטווח ארוך, זה נושא שצריך להביא אותו בחשבון. הוא קשור גם למדיניות הלאומית של הקמת תחנות לייצור חשמל.

בדיון שקיימו ראשי המרכז החקלאי עם אמנון צפתי, מנכ"ל החברה להנדסת התפלה ואליעזר טל, שעמד בראש הפיתוח של החברה, הם הזכירו כי הרעיון להגיע לפיתוח של התפלת מי ים במספרים גדולים סוכם בין ג'ונסון ואשכול עוד בשנת 1972. ב־1975 נחתם הסכם של פרוייקט משותף בהיקף 40 מיליון דולר ממנו בוצע היקף של 35 מיליון. פותח מיתקן שנקרא זיקוק רב שלבי (זר"ש) שהוקם באשדוד, נוסה בהצלחה ומפיק עד 5 מיליון קוב מים בשנה. הוא מבוסס על חום שמופק מטורבינות שמייצרות חשמל.

יתרונה של השיטה שהיא מסתפקת בלחץ קיטור של 1/3 אטמוספירה ולכן דורשת פחות אנרגיה. מדובר בשיטה דו־תכליתית — לחשמל ולהמתקת מים. זאת יש להביא בחשבון שמקימים תחנות כוח, שהשטח יתאים לתכליות. תחנה כזאת יכולה להפיק 55 מליון קוב מים. המיתקן לתחנת הכוח שמקימים באשדוד לוקח בחשבון 2 יחידות. ליחידת כוח חשמל של 550 מגוואט אפשר להתקין 10 יחידות. המים המופקים הם באפס מליחות. אפשר לערבבם עם מים במליחות יותר גבוהה וליצור מי שתיה בהיקף כפול.

המתקנים האלה בקצ"א אשקלון יעלו 200 מיליון דולר ל־10 מתקנים, וניתן לבצעם לאורך שנים. מעריכים שעלות המים שיופקו שם תהיה 45 סנט לקוב. אך זה מחיר שהצרכן אינו יכול לשלם. המחיר לצרכן עכשיו הוא כ־50 סנט וכולל דברים נוספים. היום באשדוד עומד מתקן מושבת, כי לאשדוד מספקים מים אחרים. אין קשר בין התכנון בחשמל והתכנון למים. היום לא כדאי להפעיל תחנת כוח באשדוד, בגלל התחנה בחדרה. ולא צריכים נסיון למען העתיד.

חינוך והשכלה

מאת יצחק שור

עומדים בתור לקיבוץ

אילו נמצאו די קיבוצים שהיו מוכנים לקלוט את בני הנוער מעיירות־הפיתוח ושכונות המצוקה, ניתן היה להכפיל את מספר בני עליית הנוער בתנועה הקיבוצית אמר לי סמנכ"ל עליית הנוער, שלמה ברגיל, איש הקיבוץ הארצי.

האם הניכור בין הקיבוצים לבין עיירות הפיתוח ושכונות המצוקה מונע מהנוער ללכת לקיבוצים? שלמה ברגיל מושך כתפו, כמי שאיננו מבין על מה בכלל אני מדבר. זאת בכלל איננה השאלה, הוא אומר. מצוקת המבנים לשם קליטת חברות הנוער עדיין קשה, אבל גם זאת איננה הבעייה מספר אחת. הבעיה הקשה היא נכונות הקיבוצים לקלוט את החברות.

חברות נוער יש כיום ב־80 מתוך 260 קיבוצים, אומר ברגיל, ומתחנכים בהן כאלפיים בני עליית הנוער. שהם כ־10 אחוזים מכלל חניכי עליית הנוער. לחינוכה של חברה בת 25 מתבגרים דרושים שלושה עובדים — מחנך, מטפלת ומדריך חברתי. ישנם קיבוצים הנוטלים על עצמם עול חינוכי כבד. קיבוץ סאסא, למשל, קולט במוסד הנקרא "פינת אנה פראנק" ארבע חברות נוער. בעידון מצויות שלוש חברות. בקיבוצים יקום, גדשמאל, חולתא ועין־גדי מתחנכות שתי חברות בכל קיבוץ. ההורים בערי הפיתוח ובשכונות המצוקה עומדים בתור. הם מודעים להבדל בין התחנכות בכפר נוער לבין התחנכות בקיבוץ. הקיבוץ הוא מסגרת חיים שלימה ואורגנית, המסוגלת לאפשר לבן הנעורים להשתלב בלימוד מקצוע, חיי חברה ומשפחה מאמצת. הקיבוץ מעניק לבן הנוער סיכוי חדש לבנות את עצמו בגיל המעצב, גיל ההתבגרות, אומר שלמה ברגיל.

אתיופים — לחברת נוער?

קיבוץ רמות־מנשה מוכן לקלוט את חברת הנוער האתיופית הראשונה זה אלפיים שנה — אמר לי סמנכ"ל עליית־הנוער, שלמה ברגיל. החלטה על כך קיבלו ראש עליית הנוער, אורי גורדון, והמנכ"ל אלי עמיר.

הממשלה והסוכנות, מסביר ש. ברגיל, קבעו כי ילדים יוצאי אתיופיה יופנו לזרם החינוך הממלכתי־דתי בלבד, בשנה הראשונה לשהותם בישראל. בתום השנה הראשונה רשאי כל אחד מן ההורים לבחור לילדיו את הזרם הנראה לו. שלמה ברגיל חולק שבחים רבים למוסדות החינוך הממלכתיים־דתיים, אשר קולטים את יוצאי אתיופיה. ילדים ובני נוער אלה נמצאים עתה ב־45 מוסדות חינוך ממלכתיים־דתיים והם בולטים במוטיבציה הגבוהה שלהם, באיפוקם, וביכולתם הספורטיבית.

אבל בקרב יוצאי אתיופיה בישראל שוררת תרעומת גדולה על הרבנות, אשר איננה מכירה ביהדותם. כתוצאה מכך, שוקלים הורים העברת ילדיהם ממסגרת דתית לחילונית. החלה להתארגן חברת נוער לקראת תשמ"ז. השלמת ההתארגנות תלויה בגורמי חינוך הסתדרותיים, שבידיהם מצויים הכלים הארגוניים לכך, אומר שלמה ברגיל.

אורי גורדון עם נוער אתיופי עכשיו גם לקיבוצים!

לא לדחוק את ההיסטוריה לפינה

"אל תדחוק את לימוד ההסטוריה", כתבה חברת־הכנסת חייקה גרוסמן לשר החינוך והתרבות, יצחק נבון. המכתב נשלח בעקבות הוויכוח סביב הרפורמה של בחינות הבגרות. במסגרת המתכונת החדשה לא נכלל עדיין מקצוע ההסטוריה. השאלה היא, אם תולדות ישראל בדורות האחרונים והאזרחות ייכללו בבחינות הבגרות, אם לאו.

חייקה גרוסמן מביעה את צערה על שמקצוע אשר איננו "מקצוע חובה" נחשב בעיני בני הנוער כמקצוע שלא כדאי ללמדו. לבושתנו, בני נוער רבים מעריכים את חשיבותו של נושא לימודי לא כל כך בהתאם לסקרנותם האינטלקטואלית, ולא בעקבות התעניינותם בבעיות לאומיות ואנושיות, אלא לפי אמת־המידה של חשבון ותועלת, שמטרתם להוביל את התלמיד אל תעודת הבגרות הנכספת.

שואלת חייקה גרוסמן את יצחק נבון: כיצד נוכל לזעוק נגד העלמת נושא השואה מתוכניות הלימודים בארצות אירופה, ובעיקר בגרמניה, כאשר אנו עצמנו דוחקים את הנושא לפינה? השואה העניקה לזהות היהודית מימד חדש ומיוחד. אי־אפשר להילחם נגד תופעות של גזענות בקרב הנוער הישראלי בלי להכיר את הנאצים והשואה. במקצוע ההסטוריה איננו עוסקים רק בהוראת העובדות ההסטוריות. מקצוע זה תורם לחינוך לאורחות ולעיצוב תודעתו של הצעיר כיהודי וכאדם. ידיעת הלשון האנגלית היא תנאי לקבלה לאוניברסיטה. אני תומכת בכך אבל האם החובה ללמוד את תולדות ישראל היא פחות חשובה מהאנגלית?

אינני מתנגדת לכל רפורמה בבחינות הבגרות, ובלבד שהיא תונהג בכיוון של בגרות ערכית, ולא להיפך. המימד החינוכי בלימוד ההסטוריה בת־זמננו עומד מעל לכל חשבון של ייעול, בכיוון של הפחתת מספר הבחינות.

חייקה גרוסמן קוראת לשר יצחק נבון ליזום בנושא זה דיון ציבורי.

ספרי אמבטיה

אם ילד יכול להיכנס לאמבטיה עם שלוק מגומי מדוע לא יוכל להיכנס עם ספר מפלאסטיק? הוצאות כתר ויבנת הרגאר פתחו לשוק שלושה ספרי אמבטיה לפעוטים. [illegible]

אחד בחמ"ד ואחד בחרד

לפני עשרים ואחת שנים קבעה מועצת חמ"ד (החינוך הממלכתי־דתי) כי אין להעסיק בחמ"ד מורה, מנהל או מפקח, שילדיו אינם לומדים בזרם חינוכי זה.

לאחרונה חזרה המועצה ואישרה את ההחלטה. אנשי תורה ועבודה פנו לאחרונה בקריאה להורים שילדיהם לומדים בחינוך הממלכתי־דתי לסוגיו, לתבוע מהמפקחים, המורים והמנהלים שינהגו לפי החלטה זאת.

אני מעז לנחש שאין מדובר, חס וחלילה, במחנכים ששולחים את ילדיהם להתחנך במסגרות חילוניות. זה לא יעלה על הדעת כלל. הכוונה היא, כמובן, למנוע מאנשי חינוך דתיים לשלוח את ילדיהם למסגרות חרדיות או חרדיות בדרך. לדעת אנשי "תורה ועבודה" מתכרסם החינוך הדתי הציוני מבפנים בידי גורמים חרדיים אנטי־ציוניים, המטיפים נגד גיוס לצה"ל ונגד הליכה לישיבות ההסדר, מי שמאפשר להרדים לא לעשות זאת. הם ראשי ישיבות ובתי־ספר על־יסודיים בתוך הזרם הממלכתי דתי, אשר נתקפים חולשת־דעת כאשר הם רואים כיפה שחורה.

כאשר אדם ממלא תפקיד בתוך זרם חינוכי אחד, ואילו את ילדיו הוא שולח להתחנך בזרם אחר, הוא עושה מעשה צבוע, המחנך הן את ילדיו והן את הכפופים לו בהיררכיה המינהלית, לנהוג אחד בפה ואחד בלב.

המורה החזירה למוטב

דוד נחשב לעבריין הקשוח ביותר בשיכון ד' בטבריה. מדי פעם ברחה ממנו אשתו למעון לנשים מוכות. בשל יחסיהם המעורערים החליטו בני הזוג למסור את ילדיהם, בן ובת מתבגרים, למשפחה אומנת באחד מיישובי הגליל התחתון. הילדים לומדים, זו השנה השלישית, בתיכון האזורי הממלכתי־דתי שבקיבוץ לביא.

המחנכת אסתר אוברמן מלמדת בתיכון אזורי זה והיא מופקדת על שמירת הקשר בין בית־הספר לבין הוריהם של ילדים, הסובלים מקשיים בלימודים או בהתנהגות. במפגש שנערך לאחרונה בירושלים ועסק בילדי אסירים סיפרה אסתר אוברמן: מן המשפחה האומנת נודע לי, שדוד ואשתו מתכוונים להתגרש. ילדיהם היו מודאגים ביותר. הם קיוו שיום אחד הם ישובו לבית הוריהם. אסתר הזמינה את ההורים לבית־הספר כדי שיעמדו מקרוב על עבודתו ועל לימודי ילדיהם. היא דרשה מן ההורים לקבוע מתי יחזירו את ילדיהם הביתה.

לאב היה חשוב מאוד שילדיו "יהיו כמו כולם". במהלך שיחותיו עם אסתר התברר לו, שכדי שיהיו כמו כולם הם זקוקים בראש ובראשונה לבית. בלימודי הילדים היו עליות וירידות. לעתים הם נעדרו מבית־הספר. בבחירות האחרונות היה דוד פעיל, והעירייה העניקה לו רשיון לבנות מספרה. במקביל לעבודתו כספר המשיך דוד לעסוק בסחר סמים. המחנכת הזהירה את האב, כי בסופו של דבר יגיע גם בנו לבית־הסוהר, משום שבעיניו העבריינות תהיה עניין שבנורמה.

הבן שיתף פעולה עם המחנכת. הוא אמר לה: "אני מכבד את אבי כאשר הוא עובד". לפני כשמונה חודשים נתפס האב בידי המשטרה והואשם בסחר בסמים. אסתר אוברמן יעצה לו להודות בבית־המשפט ולהביע חרטה. היא הבטיחה להופיע כעדה בפני בית־המשפט ולתאר את נסיונה לשקם את המשפחה. במשפט ביקשה אסתר מן השופט להסתפק בהטלת קנס ועונש של מאסר על־תנאי. השופט קיבל את דעתה. הפרקליטות ערערה והערעור נדחה.

הילדים חזרו הביתה. האב הרחיב את העסק שלו והתחיל למכור גלידה. בעזרת ילדיו. הוא מקדיש זמן רב לטיפול בילדיו, ואינו שוכח להם לשוטט בשיכון, שמא "יתקלקלו". הכיתה שבה לומדים הילדים בבית־הספר התיכון היתה לגורם תומך ומסייע לילדים בלימודיהם ובחיי החברה. הילדים הם תלמידים טובים, אינם משקרים ואינם גונבים. האב, דוד, מנסה עתה לשקם אחד מאחיו, שאף לו שיג ושיח עם המשטרה ועם בתי־הסוהר.

אסתר אוברמן, חברת קיבוץ לביא, היא אחת המועמדות לקבלת פרס שר העבודה והרווחה למתנדבים מצטיינים. באמתחתה מעשים נוספים של טיפול מוצלח במשפחות ובילדי אסירים.

אדם וביתו

מאת צביה בן־שלום

אדישותו של מזהם סביבתי

למי אכפת?

צרכני האנרגיה הנוזלית הם אלה הצורכים דלק נוזליים כגון: כלי הרכב (בתחבורה פרטית, ציבורית ומסחרית) תעשיינים, מוסדות ציבור, מוסדות ממשל וסתם אזרחים הצורכים דלק לחמום ביתי.

בעולם הולכת ומחריפה בעיית שריפת דלקים אלה. הבעייה חמורה בעיקר בתעשיות הצורכות כמויות גדולות של דלק נוזלי, תחנות כוח והתחבורה. עקב ירידת מחירי הדלק בשנים האחרונות, גדלה צריכתו, ובמקביל גדל הזיהום הסביבתי. זיהום זה כרוך פוגע (ע"י קורוזיה) ברכושנו, וגם בבריאותנו, בעיקר דרכי הנשימה ויש בו גם מסרטנים שונים.

ביום עיון שנערך לאחרונה במכון הנפט, על ידי אחת החברות המובילות באירופה בנושא תוספים לדלקים, הציגה החברה מספר תוספים מתקדמים הן לדלקים הכבדים — המיועדים בעיקר לתעשיות ולתחנות הכוח, והן לדלקים הקלים, המיועדים בעיקר לכלי הרכב.

תוספים אלו מיועדים לפעול במערכות הבעירה ומשיגות תוצאות כגון:

- הקטנת כמות הפיח בתהליך הבעירה בשיעורים גבוהים (עד 90%);
- הקטנת כמות המוצקים הנפלטים דרך הארובה בשיעורים גבוהים (עד 90%);
- מניעת משקעי פיח על דפנות תא הבעירה והארובה, מכאן החסכון בהוצאות האנרגיה והתחזוקה;
- הקטנת בעיות קורוזיה בארובה (עקב מניעת היווצרותה של גופרית תלת חמצנית וזאת בשיעורים עד 70%);
- מניעה מירבית של חלקיקי פיח חומציים הנפלטים מהארובה, אותם חלקיקים, הגורמים לקורוזיה בסביבתם הקרובה.
- הקטנה ניכרת של כמות המשקעים במיכלי הדלק;
- מניעת מירב הבעיות של סתימות בצנרת ובמסנני הדלק;
- פיזור טוב יותר של הדלק ביציאה מהמבער ולהבה יציבה יותר;
- מניעת קורוזיה של מיכלי הדלק וקווי אספקת הדלק.

התופעה החיובית הנזכרת מהתוספים הללו היא יעילותם, תוך ניצול משק הדלק ומערכותיו, ומניעת הזיהום הסביבתי.

היעילות הכלכלית של תוספים אלו כלל לא ניתנת לערעור. אבל — יש להם מחיר. אף אם עלות התוסף תהא זהה ליעילות הכלכלית בחסכון צריכת האנרגיה, החלפת מסננים, מניעת קורוזיה וכו', אזי עדיין קיימת היעילות של עבודה באתר נקי ללא פיח וללא זיהום סביבתי.

בשוק קיימים תוספים שונים, חלקם עלולים להיות רעילים, ולפיכך על המשתמשים בתוספים לבדוק את ההשלכות בריאקציות, הנגרמות בתהליכי הבעירה של התוסף עם הדלקים השונים, וכן לבדוק באמצעות מיכשור תואם את הפליטות לסביבה.

התוספים למיניהם הופיעו בשוק כתוצאה מהבעיות של קורוזיה, סתימות המערכות וכו', וכן כתוצאה מהתקנים. ההולכים ומחמירים על צרכני האנרגיה הנוזלית.

בארצות המערביות קיים משרד רישוי לדוודים (בדומה למשרד הרישוי לרכב בארץ) אותם דוודים הצורכים אנרגיה נוזלית לחמום מים / קיטור לצרכים שונים. במדינות כגון: נורווגיה, שוויץ, לוכסמבורג, גרמניה ועוד, קיימים מוסדות כולל אקדמאיים, המכשירים כוח אדם מקצועי ומיומן להפעלה ולפיקוח.

במרץ 1986 בגרמניה נכנסו לתוקף תקנים חדשים לגבי פליטות של מזהמים (SOx, NO+,COx וחלקיקים). בתקנים החדשים נקבעו קריטריונים לאכיפת התקנות החדשות, שנכנסו לתוקף בראשית מרץ. כל הצרכנים החדשים החל מראשית מרץ יחוייבו לעמוד בתקנות החדשות, לעומת זאת קיימת גמישות לגבי הצרכנים הפועלים. לצרכנים אלו נקבעו תנאי הסתגלות, למשל: אותם דוודים הפולטים פי־3 מהתקן החדש, יחוייבו לעמוד בתקן תוך שלוש שנים. ובדוודים הפולטים פי־1.5 יחוייבו לעמוד בתקן תוך 5 שנים בהתאמה. כלומר, תכנון התקנות החדשות התחשב הן בעלות הכלכלית הנדרשת של אותם מפעילי דוודים הפועלים בפועל, והן ברמת זיהום הנפלטת.

בארץ, לא אחת, התקנות והחוקים החדשים נכנסים לתוקף תוך פרקי זמן קצרים ביותר. תופעה אשר רבים מהמפעילים מתקשים לעמוד, ולמעשה עוברים על החוק. בכך התקנות החדשות מחטיאות מטרתן, ומונצחת בעיית פליטת המזהמים, ולראייה דוודים רבים פולטים מזהמים פי עשרות מונים מהתקן הארצי.

את הגורמים למצב אבסורדי זה יש לבחון אף מאספקט נוסף, והוא פיצולם של הגופים העוסקים ברשוי, פיקוח ואכיפה של התקנות. ריבוי הגופים העוסקים בכך יוצר סירבול, כפילות, הטחת אשמה על גוף משנה, וכסופו של עניין חוסר פיקוח. למשרדי הרשות המקומיות ובין למשרדי העבודה, הבריאות והפנים. "הבכורה" והאחריות למצב השורר בארץ, אשר כתוצאה ממנו פועלים הדוודים בתנאים אלו. אדישותם והתנערותם כלל אינה מובנת לאור המצב החמור של זהום האויר בערים, אשר בה מרוכזת למעלה מ־85% מאוכלוסיית המדינה.

"הישיבה" הממושכת של אותם פקידים בכירים הממונים על הרשוי, על הפיקוח ועל האכיפה הדורשת רוטציה וריארגון. אך כנראה שחוק פרקינסון חזק מכל, והראייה — הזיהום הסביבתי הכבד בערי הארץ.

אבי מילר

מתכנן עירוני/סביבתי

מתכונים למחברת

עוגת גבינה, כמובן

מי שלא ימצא כאן עוגה לרוחו, סימן שהוא כבר נעול על עוגת גבינה טובה, שתמיד מצליחה ומרשימה. ואולי, באמת, לא כדאי לו לחפש גיוון דווקא בחג.

עוגת גבינה ווינאית

500 גרם גבינה שמנת; 200 גרם סוכר; 150 גרם חמאה; 6 ביצים, 30 גרם שקדים קלויים וקצוצים; 30 גרם צימוקים; גרידת לימון אחד; כף גדושה קמח תפוחי אדמה; חפיסת סוכר וניל; חמאה ופירורי לחם לתבנית, אבקת סוכר לזרות על העוגה.

מערבבים היטב את הגבינה עם השקדים הקצוצים. מפרידים את הביצים, מקציפים את החלמונים עם הסוכר (מוסיפים בהדרגה) עד שילבינו, מערבבים עם הגבינה והחמאה, כשהיא רכה מאד (אפשר להתיכה ולצנן להוסיף לעיסה בעודה נוזלית). מוסיפים קמח תפודים, צימוקים, סוכר וניל ולבסוף – קצף יציב של חלבונים. מערבבים בעדינות כדי לא לשבור את הקצף. משמנים תבנית קפיצית בחמאה, מרפדים בפירורי לחם ושופכים לתוכה את העיסה. מיישרים. מכניסים לתנור שחומם מראש לחום בינוני ואופים כ־45 דקות. בזינה שופכים על עוגה זאת קרם שוקולד. אבל בשבועות זה מיותר.

עוגת גבינה מוונצואלה

350 גרם גבינה שמנת; 8 ביצים; 250 גרם אבקת סוכר; סוכר וניל; כפית אבקת אפייה.

מקציפים את הגבינה עד שהיא חלקה מאד. מפרידים את הביצים. מקציפים את החלמונים עם הסוכר עד שילבינו. מוסיפים גם סוכר וניל. מערבבים עם הגבינה לעיסה אחידה. מקציפים חלבונים לקצף יציב ומערבבים בעדינות עם הגבינה. מוסיפים אבקת אפייה. מערבבים. אופים בתבנית משומנת, בחום בינוני, במשך 30 דקות, עד שהעוגה משחימה למעלה. היא עולה מאד ואחר־כך "צונחת" – לא להיבהל, ככה זה. אוכלים קר.

עוגה של השכנה שלי

קילו גבינה לבנה (4 קופסאות, בכל אחוז שומן שרוצים, אבל רצוי לא הכל כחושה); 2 כפות קמח; כוס סוכר; 4 ביצים; גביע שמנת; סוכר וניל או "פקק" תמצית.

מערבבים היטב את הביצים, הגבינה, הקמח, הסוכר וסוכר וניל. אופים בתבנית משומנת ומרופדת בפירורי לחם, בחום בינוני, במשך שעה, בערך. כשהעוגה תופחת מאד (אחרי 45 דקות לפחות) ומתקשה למעלה, שופכים עליה שמנת, מורחים בסכין בשכבה אחידה ומחזירים לתנור לכרבע שעה, עד שהשמנת תשחים. העוגה "צונחת", אבל אין זה פוגם בטעמה. אוכלים קר.

עוגת גבינה אנגלית

(מספר "עוגות גבינה" של רות סירקיס)

75 גרם חמאה או מרגרינה; רבע כוס סוכר; כוס ורבע פירורי ביסקוויטים; רבע כפית קינמון.

למלית: 250 גרם גבינה שמנה למריחה; 3 ביצים מופרדות; חצי כפית קינמון; חצי כפית אגוז מוסקט; רבע כפית ציפורן טחונה; חצי כוס סוכר; קליפה מגוררת ומיץ מחצי לימון; תפוח חמצמץ, קלוף ומרוסק; 5 כפות קמח; 6 כפות שמנת.

ממיסים את החמאה או המרגרינה והסוכר בסיר על אש קטנה, מוסיפים פירורי ביסקוויט והקינמון ובוחשים. מהדקים את התערובת בשכבה אחידה אל תחתית תבנית משומנת (מתפרקת) בקוטר 2 ס"מ. מצננים. שמים את הגבינה בקערה גדולה, טורפים לתוכה את החלמונים, והתבלינים, רבע כוס סוכר, קליפת הלימון והמיץ. תפוח מרוסק, קמח ושמנת חמוצה. מקציפים את החלבונים לקצף יציב. מוסיפים את יתרת הסוכר תוך הקצפה. מקפלים את הקצף בקלילות ובזהירות לתוך תערובת הגבינה. מעבירים בכף את הבלילה לתבנית עם שכבת הביסקוויטים ומחליקים. אופים בתנור מחומם מראש לחום בינוני נמוך (160) כשעה וחצי עד שעה ושלושה רבעי שעה, עד שהעוגה עוד קפיצית למגע־יד. מכבים את התנור, פותחים ומשאירים את העוגה בפנים להצטנן, לשעה. משחררים בזהירות ומוציאים יחד עם התחתית של התבנית. האנגלים מורחים על עוגה זאת רסק תפוחים מתוק, ומעטרים בפלחי תפוח. מצננים 2־3 שעות.

וג'ורג' אומר להן היי

הוא הגבר המבוקש ביותר שאני מכירה.

הוא קטן, עם שערות היכן שרק מביטים; לבוש חולצה צמודה עד כי נדמה שהכפתור הראשון עומד לעוף הרחק משם, וחיוך נכון לכל אחת. ג'ורג' הספר.

הן באות אליו בהמוניהן, לבושות מיטב האופנה. יום חמישי־שישי — פיצוץ.

לאחת הוא לוחש: אי לאב יו, והיא מצחקקת בהנאה אינסופית; לאחרת הוא קורץ בחן, ולשלישית, יפהפיה מטופחת, הוא מסדר את התסרוקת (המושלמת) ואומר לה שצריך לקצץ כאן, מימין "טיפי טיפי" והיא מאשרת: "אני מרגישה כבר יומיים כמו מכשפה", בקול מתפנק, והוא מהנהן בהסכמה. שבי מותק, תקראי משהו, עוד שתי תסרוקות, שלושה פאנים ויישור אחד, ואני שלך.

אורנה גאון וחווה יערי זוכות למשפט קודם במספרה של יום ששי. כולן משתתפות בקולי קולות, בעד ונגד. פרטים אינטימיים עולים חופשי, ובבקיאות מדהימה. "אני אמרתי מייד שהם יתגרשו, עוד ביום שהם התחתנו", אומרת הג'ינג'ית, ששערה עטור ניירות כסף. "בו מה, הוא יכול להיות הסבא שלה", עונה השניה ממכונת הייבוש. "ובכל זאת, זה לא מצדיק לזנות עם אחרים", אומרת גברת אחרת, שעד כה עלעלה בעיתונים. "מה יש, הוא לא מספיק טוב לה בן ארבעים־ושש ולא טוכו" חווה יערי ימלה מצידן להתבייש. זה הכל קרה לה בגלל הבעל הגועלי הזה, איש הטלוויזיה הזה, שכל היום ישן שם. מה הפלא שזה קורה עם בעל כזה כל אחת יכולה ליפול.

ג'ורג' מסליט כל חצי שעה איזו תגובה בארשת חשיבות. מספיקה מילה אחת וכל הברוזייה מתרגשת. הרי הוא יודע מה הוא מדבר. האיש בקי. הוא... הספר. ומי אם לא הוא יודע דברים?

הדלת ממשיכה להיפתח, והן זורמות פנימה, כל אחת עם הסיפור שלה, וה"היי" הקבוע, שלו היא זוכה מג'ורג'. בלי זה הן לא הולכות הביתה.

המוסיקה הערבית, כוסות הקפה, רעש הפנים וריח הקרמים, גם הם חלק מן העניין. השבוע פשוט לא יכול להיגמר בלי ג'ורג', והמספרה של יום שישי.

נרקיס טל־וינברג

מרפסות פורחות

בתים בלי מרפסות הם בתים עצובים. קירות חלונות וסורגים אפורים, מוצאים בארץ ובכל העולם. "המועצה לארץ ישראל יפה" החליטה לשפר את מראה עריה, ולהעלות את רמת נוף המגורים והשטחים הציבוריים.

הצעד הראשון, שיפור מראה חזית הבתים, והסיסמא: "רואים לך את המרפסת"! המועצה פנתה לרשתות השיווק הגדולות וליצרנים, העוסקים בשיווק מוצרי מרפסת, לקחת חלק במבצע ולתת הנחות על מוצריהם. יצרני סככות, פרגולים, אדניות, ואף משתלות ומפעל הצבע "טמבור" נענו, ולא רק יעניקו הנחות ראויות, אלא שיועצו ויתנו עזרה לכל מבקש כדי לקדם את המבצע.

במסיבת עיתונאים, אשר התקיימה ביום ראשון בקניון איילון, הוצבה מרפסת לדוגמא.

דגמים נוספים־יוצגו במקומות רבים בארץ.

בלא להשקיע כסף רב יכול אדם להשלים מרפסת צבעונית ונוחה. האדניות הנמכרות בהנחות על ידי "המועצה לישראל היפה" ובמשתלות שונות בארץ, פחים ריקים צבעוניים ובתוכם צמחים. רהיטי פלאסטיק אפילו ישנים (אך צבועים מחדש) הם ציוד נאה למרפסת.

תחרויות המרפסת היפה יועברו בטלוויזיה וברדיו וכן בבתי הספר.

מן הציבור הישראלי לא מבקשים הרבה רק שישמור על ישראל יפה ונקיה... לשם מידע אפשר לפנות: המועצה לישראל יפה. תל אביב 64589 שד. בן גוריון 44 טל. 03־235064.

חיה יוסף

הבית הפורח ביותר בתל־אביב. אלנבי פינת רמב"ם

רשימת צמחי־בית המתאימים לגידול בתנאי סביבה שונים

צמחי בית לשמש מלאה (או קרוב לזה, מתאימים גם לגידול בצל)

שפלרה; קרוטון; פיקוסים; דקלים; פילודנדרון; ביפינטיפידום; מונסטרה; בגוניה פורחת ועוד.

צמחים לעוצמת אור נמוכה במיוחד

אגלונמה; ספטיפילום; סינגוניום; מגינית (אספידיסטרה), ארואקריה; קמדוריאה אלגנס; קנציה; סנסיוריה; פוטוס; שרכים.

צמחים לאור חם ויבש

קקטוסים וסוקולנטים; ברומליות (שונות); פפרומיה; סנסיבירה; פוטוס; יהודי נודד.

צמחי בית לתנאי גידול קשים

עוצמת אור נמוכה, טמפרטורה גבוהה)

אגלונמה; אספדיסטרה (מגינית); ברומליות; דרצנות (ד. פרגנס וד. מסנגיאנה); מונסטרה; פנדנוס; פפרומיה.

(מעלון חצ"ב – חובבי צמחי בית, דף מידע לחברים)

במקום שעומדים בעלי תשובה...?

ג'יימס רוברט נלסון נולד בפרוור של גלאסגו, המאוכלס בעלי מלאכה וחנוונים זעירים, בעלי מוניות ושכמותם, שבעבודה קשה אמרו להיחלץ ממעמד הפועלים, ועל־פי רוב כורעים תחת נטל של משכנתאות, שאך בקושי הם מסוגלים לשלמן.

בני משפחת נלסון האב, האם ושני ילדיהם היו חברים נאמנים בכנסיה של סקוטלנד הענף הליבראלי בפרוטסטנטיות הסקוטית, אך נלסון הבן גנר עצמאי דבק בעקרונות המוסר הקאלוויניסטי הנוקשה, וכאשר ברחה אשתו של הכומר המקומי מבעלה, הוא אמר על בנו להמשיך בחברותו בתנועת הצופים הכנסייתית. רודנות „מוסרית" זו הוליכה עד־מהרה למריבות משפחתיות, ובגיל 15 עזב ג'יימס את בית־הספר, למד תחילה בבית המלאכה של אבא, אך לאחר־מכן נטש את הבית, וחיפש לו ג'וב במשרד.

„הוא תמיד שאף לגדולות", נזכר כיום אביו. מכונית יקרה ואורח חיים, שלא יכול היה להרשות לעצמו, הביאוהו עד־מהרה למצוקה כספית והוא חזר הביתה, מקום, שם התחדשו המריבות המשפחתיות, אך כפי שהודה ג'יימס מאוחר יותר „לא היה איכפת לי מסבלותיו של הזולת".

ב־30 באוקטובר 1969 בא הביתה עם חברה. האם היתה לבדה; האב והבת שרו במקהלת הכנסיה הקרובה. בגלל החברה פרץ ריב, שסופו היה קטלני.

יומיים אחר־כך הופיעה ב„גלאסגו־הראלד" ידיעה קצרה, בה נאמר שג'יימס נלסון השור, כי היכה ורצח את אמו במוט ברזל. לפני בית־המשפט טען הצעיר, כי „איבד את הראש". אך בדיקה פסיכיאטרית העלתה, כי ג'יימס אחראי למעשיו ופעל, כנראה, בהכרה מלאה. המושבעים דנוהו למאסר־עולם.

לא היו שומעים עליו עוד, לולא חשב עצמו מיועד לתפקיד נעלה יותר...

יום א', ה־6 באפריל 1986: דקאן הפאקולטה התיאולוגית באוניברסיטה סט. אנדרוס מציג לפני חברי האיפרכיה באחד הפרוורים המזרחיים של גלאסגו, כומר קהילה חדש. „הכומר החדש שלכם הכריו הוא דוגמה לחסדו הפעיל של האל". שמו של הכומר: ג'יימס רוברט נלסון.

בכך התגשם חלום של רוצח־האם, שהבשיל בעת שהותו בכלא, או כדאי להגדיר זאת כנוסח כנסייתי: התמלאה קריאתו של האל אל אדם שמעד.

אך מה, בעצם, הסיבה לכך, שלראשונה בתולדות הכנסיה ניתן לרוצח אם גישה אל מעמד הכמורה האמנם מדובר בהוקלטות מוצלחת של פושע בחברה במעה של הראביליטציה אלוהית? או שמא ניצל איש זה בעורמה חולשה של תיאולוגיה ליבראלית, הטוענת לזכות, המובטחת בכתבי הקודש, למחילת עוונות? מכל מקום כומר נרגז האשים את כנסייתו, שלפנינו תחבולה מצד ראשיה להציג מקרה של „מעשי האל שאין להם חקר".

כאשר ג'יימס נלסון התייצב לפני שנתיים בפני ה„סינוד" של הכנסיה של סקוטלנד, ודרש שתוענק לו זכות לשאת דרשות, הגיעה הכנסיה אל סף הפילוג. לאחר שריצה כעשר שנים מעונשו, שוחרר, בשל התנהגות טובה, על־תנאי בטרם־עת.

תחילה מצא מקלט בביתו של כומר בצפון־מזרח סקוטלנד. שם התכונן לבחינת הקבלה ללימודי תיאולוגיה. אחדים מראשי הכנסיה הובאו בסוד עברו. הוחלט לשמור את עניין רצח האם לפי שעה בסוד — לפחות למשך לימודיו. בלאו־הכי לא עורר פשעו בשעתו תשומת לב רבה, ומאז נשכח.

אך יום אחד הגיעה שעת האמת. ואולם נלסון התגלה כאלוף במלאכת יחסי ציבור. הוא הציג את מעשו כתוצאה של מצב משפחתי ללא מוצא ושל דימויי העיר הקאלוויניסטיים הנוקשים של אביו. „במבט אחורנית אמר בראיון ל„גלאסגו הראלד" ב־1983 נראה לי הרצח כמעט בלתי־נמנע. אינך יכול לשאת דיכוי במשך עשרים שנה, בלא שהדבר יוליך להתפרצות כלשהי". את חברי הסינוד של כנסייתו הוא שיכנע בנימוקים דתיים יותר: „תחילה סירבתי. לא רציתי להאמין, כי אלוהים עשוי להעניק את חסדו לאדם כמוני. אך כיום אני מאמין, כי האל אכן רחמן. רחמן עד כדי כך שהוא אוהב חוטא מתחרט וסולח לו, ואפילו קוראו להפיץ את בשורתו מעל דוכן ההטפה"...

הרוורנד ג'יימס מקיי, פרופסור לתיאולוגיה שיטתית באוניברסיטת אדינבורוג, מסכים עמו: „אם הכנסיה לא תחון חוטאים, אין כל תקווה שמוסר אחר כלשהו בחברה יעניק להם חנינה"; אך חנינה, לדברי נלסון, אינה יכולה להיות חלקית: „היא כוללת את הזכות להתחיל הכל מחדש".

הסינוד העניק לנלסון את ברכתו. ולאחר המתנה של שנתיים נמצאה בשבילו קהילה. שבחרה בו ברוב מכריע ל„הרועה הרוחני" שלה. עתה נוהג הוא לעמוד לפני בניין הכנסיה הניאו־גותית של קהילתו, וללחוץ את ידיהם של צאן מרעיתו, העוברים על־פניו. לפני־כן שמעה הקהילה מפיו: „הכומר שלכם הוא ידידכם. אין הוא דורש מכם מאומה, אלא מציע לכם את עזרתו". שום צליל צורמני איננו מפריע לשלווה הכנסייתית של יום א', אף־על־פי שבמרחק של 15 ק"מ מכאן מתנוסס הבית, אשר בו לפני אי־אילו שנים רצח הכומר החדש את אמו.

„הפוטנציאל לרצח אומרת ג'ורג'ינה, רעייתו הנאמנה של הרוורנד ג'יימס נלסון טמון בכל אחד מאיתנו". ואלו צפונית מכאן, מעבר לשרשרת גבעות, מתגורר איש זקן ובודד. „אינני יכול לסלוח. אינני יכול לשכוח" אומר הוא: „בני איבד את חירותו ל־10 שנים. אני איבדתי את אשתי לאחר 28 שנות נישואין. מאז אני שרוי כנפשי. ממני מעודו לא ביקש מחילה"...

ריינר לויקן. „די צייט", המבורג

חיי כלב

האכזריות הגואה כלפי בעלי־חיים מסכנת את תדמיתם של הבריטים כעם אוהב חיות. לפי הנתונים האחרונים שבידי „החברה המלכותית למניעת מעשי אכזריות כלפי בעלי־חיים" (רספק"א) אגודת צער בעלי־חיים הבולטת ביותר של בריטניה, עלה אשתקד מספר מעשי האכזריות, שהיא חקרה, בשליש ל־64,678. המספר הגדול ביותר בהיסטוריה שלה. „אני מקווה שהנתונים האלה ישמשו לציבור הבריטי כאזהרה, שלא לנוח עוד על זרי הדפנה של אומה אוהבת חיות" אמר לכתב „רויטר" מייק סמיתסון, מנהל רספק"א.

בין המקרים שדווחו ל„חברה" אשתקד, היה מעשה של קבוצת בריונים שעינו כלב באחד הבתים, ואחר־כך צלוהו חי בתנור־גאז. סמיתסון הזכיר גם בני זוג, ששבו הביתה שיכורים, רגזו על נביחותיו של כלבם, והשליכוהו מגוזטרת דירתם בקומה ה־11. זוג אחר השאיר את כלבו בבית, בעת שנסע לחופשה לספרד, וכשובו הביתה כעבור שבועיים מצאו אותו מת מרעב.

לדבריו של סמיתסון, אחת הסיבות לאכזריות גואה זו היא, שבריטניה הפכה לחברה אלימה. והוא הוסיף, כי רבים מקבלים במתנה חיות־שעשועים, ואחר־כך אין הם מטפלים בהן כראוי.

„הציבור נעשה עתה ער יותר למעשי אכזריות כלפי חיות, ואנו מקבלים יותר ויותר קריאות טלפון של אנשים, המוסרים לנו על התעללויות".

תערוכת הכלבים הידועה בעולם כולו בקראפטס, אשר נערכה השנה בחודש אפריל, ואשר בה הוצגו למעלה מ־11,000 כלבים מכל הסוגים, עשויה, לכאורה, לשמש כהוכחה, שהבריטים אכן עדיין אוהבים בעלי־חיים. אך סמיתסון חולק על הנחה זו: „לדעתי, הנוהג של בעלי כלבים לקצץ את זנבם של הגורים, כדי להכינם לתערוכה, אף־הוא הינו מעשה אכזריות"...

מנהלת מחלקת החינוך ברספק"א, סינדי מילכרן, אמרה, כי בריטניה זקוקה לתוכנית חינוך תקיפה יותר לבעליהן של חיות: „לדעתי, על הממשלה למלא תפקיד פעיל יותר כדי להבטיח שהבריות יקבלו הכשרה בטיפול בבעלי־חיים". והיא הוסיפה, כי רספק"א הפיצה בבתי־הספר חוברות שיאפשרו למורים להכשיר את הילדים לטיפול בבעלי־חיים. רספק"א פתחה במערכה חדשה כדי להילחם בהזנחת בעלי החיים באנגליה ובוויילס. בחודש פברואר היא הודיעה על מגבית למטרה זו, אשר בה ייאספו 500,000 ליש"ש.

ויוויור בראון, „רויטר"

הומו אקונומיקוס / לוי מורב

ללא תוספת יוקר, ללא תוספות שכר

ההסתדרות, אומרים לי בחיוך ממזרי וקורצים ליתר בטחון בעין, מושכת את עניין השכר בכוונה. בינתיים נוצר לחץ לא נורמאלי מלמטה, לחץ שייאלץ את הממשלה, ובעיקר את התעשיינים והמעסיקים הפרטיים, לשלם לפחות 8% ואולי אפילו יותר. אילו הלכנו, מסבירים לי, להסכם שכר, מיד היינו מקבלים 2־3 אחוזים וזהו; עם תוספת כזאת אנחנו לא יכולים לבוא לעובדים. ככה נשיג שיעור כפול ואולי אפילו משולש.

הבטתי באיש שיחי ברחמנות מופגנת. מה אתה אומר? הוא שאל כאשר הבטחון שבקולו החל להיסדק מעט. אני לא אומר שום דבר. הכל כתוב בתכנית הכלכלית ובתקציב המדינה. שער החליפין של השקל ביחס לדולר צמוד לשכר ה„ריאלי". זאת המדיניות של הממשלה. של כולם, של הליכוד ושל המערך („העבודה", הורביץ וויצמן, בלי מפ"ם). הגיע הזמן שההסתדרות תבין את זה. במקום זאת היא מעדיפה לשחק בנדמה לי. אילו השיגו 3%, זה לפחות היה ממשי. ככה, אם אומנם יצליחו הברפלד וקיסר לסחוט 9%, הרי הממשלה תבצע פיחות בשיעור של 10%. תנטרל את הפיחות מתשלום תוספת היוקר ותצוד כמה ציפורים במכה אחת: תרגיע את התעשיינים, המבקשים כסף בצורה של שיפור רווחיות היצוא או כל צורה אחרת. פיחות, שבעקבותיו לא צריך לשלם תוספת התייקרות על שכר העבודה, אבל אפשר לגבות את ההתייקרות של חומרי הגלם שמחירם נקוב בדולרים. פיחות כזה ישקיט את הרעש מבית „גיבור". פיחות כזה גם לא יאפשר להסתדרות לעשות שום פעולת מחאה. הרי אורי לוי, פרופ' מיכאל פרי ומי יודע אולי גם בומה שביט, יסבירו לציבור הנבער מדעת שזהו צער הכרחי למען בטחון המדינה. סליחה, זה הטיעון מפרשת השב"כ, צריך כמובן לטעון שזהו צער חיוני, עליון, הכרחי למען עצמאותה הכלכלית ורווחתה של מדינת ישראל. ואתה לך עמוד מול שטיפה הזה הבלתי פוסקת.

אגב, גם לתוספת היוקר, שהיא, למי ששכח, תוספת שכר המשולמת על התייקרויות שהיו בעבר בניסיון נואש, שחוק ומאוחר להגן על השכר הריאלי, גם לתוספת היוקר כבר מכינים מטנטים. קודם כל קיימת השיטה הישנה והאהובה של שר המשפטים הנוכחי, יצחק מודעי, האיש המופיע מדי יום ביומו בתכנית הרדיו „יומן הבוקר" של קול ישראל. השיטה - לא מעדכנים את מדרגות מס ההכנסה בשיעור תוספת היוקר, או לא מעדכנים בכלל. וכך לוקח האוצר ביד ימין מה שנתן ביד שמאל.

השיטה האחרת הוצעה כבר, בוריאציות מילוליות אופייניות, על־ידי שר הכלכלה והתכנון הכלכלי חבר הכנסת גד יעקבי - לשלם את תוספת היוקר בנטו במקום בברוטו. מעיין הרעיונות הוא כנראה בלתי נדלה כאשר זה נוגע לשיטה כיצד להוריד, לשחוק, לפגוע בשכר העבודה. אם חלילה מציעים משהו כדי לצמצם את רווחי הפיננסים מיד קמה זעקה - אל תגעו במשיחי! ההון עלול לברוח, יפסיקו לחסוך, הורסים את המדינה. תנו לחיות בארץ הזאת!

יעקבי היקר, שכר לכל צורך שהוא מודדים בברוטו, אלא אם כן יש לך רעיון חדש, מקורי באמת, לבטל את מס ההכנסה על הכנסות מעבודה ולהטיל מס רק על הכנסות הבאות לא מעבודה, כמו ריבית, דיווידנד, בורסה ושאר ירקות. ציפיתי להפתעה כזו שמאלית כלשהי על הצעתו של השר שנשלחה לממשלה על־ידי מפלגת העבודה. אבל הגבות היהודיות המתרוממות בזמן האחרון הן גבות עבותות וליבראליות, גבות דשנות ומטופחות.

הנגיד שגמר בחוץ

תקופת נגידותו של ד"ר משה מנדלבום נגמרה כמו שהחלה – בביזיון גמור. יורם ארידור לא הסתיר את העובדה שהוא מחפש נגיד שיאמר „אמן". הוא אפילו נתלה באילן גבוה (שמאלי), בפרופ' קנת' גלברייט, שבספרו „מדריך כלכלי לכל אחד" (כמעט) המליץ לא להניח לנגידי הבנק להשתולל. מנדלבום התאים לארידור; הוא גם התאים ליגאל כהן־אורגד, ליצחק מודעי ואין ספק שהיה מתאים את עצמו גם למשה ניסים. לחסרי חוליות, כידוע, אין בעיות של התכופפות. אדם בעל טיפה של כבוד עצמי היה, מיד עם פירסום דו"ח ועדת בייסקי או הרבה קודם לכן, מניח על שולחנו של ראש הממשלה מכתב יפה, שבסופו היה כותב: הריני להודיעך על התפטרותי מתפקיד נגיד בנק ישראל.

במקום זאת העדיף הנגיד להציג את דו"ח הבנק לשנת 1985, דו"ח בו נמתחת ביקורת קטלנית על מדיניות הנגיד בנושאים שונים עליהם היה מופקד, כמו למשל המדיניות המוניטארית. וכדי להוסיף קצף על פשע עוד גרם לפיצוצה של מסיבת העיתונאים בה הוצג הדו"ח, בגלל ניסיון נואל להחרים עיתונאי שמתח עליו ביקורת לגיטימית וגם צודקת.

בכך לא תמו הבזיונות. ד"ר משה מנדלבום לא שלח את מכתב ההתפטרות שלו לראש הממשלה. הוא כתב אומנם את המכתב, אך משום מה השאיר אותו בלשכתו שבבנק ישראל וכמנהג המקום והזמן יצא לו לארצות הים (בשליחות ממלכתית חשובה? עלומה? חשאית? השד יודע). בכל מקרה יצא כנגיד, במחלקה ראשונה, כרטיס על חשבון הבארון ושאר הטבות. ראש הממשלה, אפילו הוא לא יכול היה לסבול יותר את העסק, והורה לעוזריו לגשת לבנק המרכזי ולהביא לו את המכתב. כאשר ישוב מנדלבום לארץ הוא יחזור כאדם פרטי ולא כנגיד הבנק. אל תגיד „נגיד" יאמר לו הדו־פקיד המכס שיבקש ממנו לפתוח את המזוודות וישאל: יש לכם מה להצהיר? אשתו של הד"ר גילתה לרכילאית מירה אבוך שהיא דווקא שמחה – „סוף־סוף יהיה לי בעל בבית", אמרה. עוד היא גילתה לעיתונאית מ„ידיעות אחרונות" שההנאה הגדולה ביותר שלה ושל בעלה זה לשבת בשעות הקטנות של הלילה ולקרוא ביחד וליהנות מהשטויות שכותבים בעיתונים". אני מאד מקווה שהגברת מנדלבום תיהנה גם מקטע זה ובעיקר מהדברים שאמר בעלה, שחזר אליה סוף־סוף. כאשר נבחר לנגיד ואמר שהכלכלה הנכונה היא־היא הכלכלה שצריך לבצע. זה לא הפריע לו לומר את ההיפך הגמור בזמנו של כהן־אורגד.

גלגלי הבורסה

מימוש רווחים במניות

אתמול ירדו כל מדדי השערים של כל סוגי המניות, חוץ ממוסדות מימון ענקיים שעלו ב־0.12% בממוצע. הירידה הגדולה, לב־5%, נרשמה במדד השערים של חיפושי נפט. בשוק איגרות החוב הסתכמו עודפי הביקוש ב־18 מיליון ש"ח בצמודות למדד, וב־0.1 מיליון ש"ח בצמודות לדולר. שתי ההנפקות החדשות של בנק ישראל זכו לביקושי־יתר גדולים.

הציבור השקיע אתמול 10.3 מיליון ש"ח בקרנות הנאמנות.

בנק ישראל הציע אתמול לציבור במיכרז שתי הנפקות נוספות של צמודים בסכום נקוב כולל של 50 מיליון ש"ח, שזכו לביקושים של 137 מיליון ש"ח. להנפקת „שגיא" הסתכמו הביקושים ב־98 מיליון ש"ח נמכרו ב־95% מערכה הנקוב והיא ולהנפקת „גליל" הסתכמו הביקושים ב־39 מיליון ש"ח והיא נמכרה ב־86.5 מע"נ.

שער הדולר היציג ירד אתמול ב־0.04 אג', כ־0.03% ל־1.4926 ש"ח. דולר נוסעים ירד ל־1.7705 ש"ח. הדולר השחור נע בירידה בין 1.585 ל־1.60 ש"ח.

בשוק המניות ירדו אתמול 222 שערים, לעומת 62 שעלו ו־101 שנשארו בלי שינוי, מהם ירדו 63 ב־5% ו־13 עלו ב־5% ויותר. נרשמו 8 „מוכרים בלבד" לעומת „קונים בלבד" (ביטוח משנה 1) המחזור בשוק המניות התקרב ל־92 מיליון ש"ח, מזה 2.5 מיליון ש"ח במניות ההסדר.

במניות ההסדר נרשמו רק ירידות שערים. למניות של בנק הפועלים ובנק המזרחי היו עודפי ביקוש, שסופקו ללא שינוי בשעריהן, ירדו (ב־%): א' ר' ב' ג' — 10.4 א' ר' כ' א' 0.2; אגוד רג' — 0.6; דיסקונט ב' — 0.3; דיסקונט א' — 0.3 תשואותיהן השנתיות המובילות נעו בין 11.42% (דיסקונט א') ל־11.47% — 11.50% (בל"ל) הפועלים ש' ומ'.

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר היתה מגמת שערים מעורבת. עלו הספנות 0.1 — 0.1; כללי מ"ר 1 — 2.3 לעומתן ירדו הבינלאומי — 1.1; פ' כ' — 0.2.

במניות החושושיות ירדו ב־10%: הראל 1, תים, לומור, מן 5, זיקית 1, מקט 1, אלנר מ', אלדן מ', לנדקו 0.5, דלק נפט 5. לעומתן עלו כלל מחשבים — 13.0; מר לו — 10.0.

בשוק איגרות החוב עלה ערך השוק של הצמודות למדד ב־0.28%, בעוד הצמודות לדולר ירדו ב־0.18% בממוצע. המחזור בשוק האג"ח הסתכם ב־5.8 מיליון ש"ח.

במילווה קצר מועד נעו התשואות החודשיות ב־1.40% ל־1.49%, תוך מחזור של כ־11.3 מיליון ש"ח. לחמש סדרות — ל־36, 43, 64, 71, ו־78 ימים — לא הוגשו פקודות.

* „אברהם גינדי" עקב מותו הטרגי ואי־הבהירות שנוצר לגבי מצב החברה, החליט דירקטוריון הבורסה לאשר את המשך הפסקת המסחר בניירות הערך שלה עד שיוודעו תנאים לחידושו. החברה הגישה לבית המשפט בקשה לאשר קיום אסיפות נושאים, למען דיון הסכם. בכוונת החברה להגיע להסדרים עם הנושאים בתוך 60 הימים הקרובים.

* „ירדנה חברה לביטוח ומימון חיפוש נפט".
ניירות הערך של שתי חברות אלה יימחקו מן הרישום למסחר בבורסה ב־15.6.86, מאחר שהן נמצאות בהליכי פירוק.

* מניות ממוכרות א' של בנק [illegible] הוחלט להעביר את המסחר במניות לשיטה של מסחר אחת לשבוע (יום ג'), החל ב־10.6.86, מאחר שהמחזיק במלאי שהחזיק אותן המסחר במניות אלה במסגרת המסחר הנפסק הודיע כי הוא מפסיק לשמש בתפקיד זה.

* „אמצעים מתוחכמים" דירקטוריון הבורסה החליט לדון במחיקת ניירות הערך של חברה זו מן הרישום למסחר, לאור העובדה שהעסקי אליו נקלעה ושיתוק פעילותה, לאור שאולי האמצעים הכספיים העומדים לרשותה.

* „עלית" הודיעה, שד"ר משה אור ומשה טסל הגישו את התפטרותם מהדירקטוריון.

אלחנן [illegible]

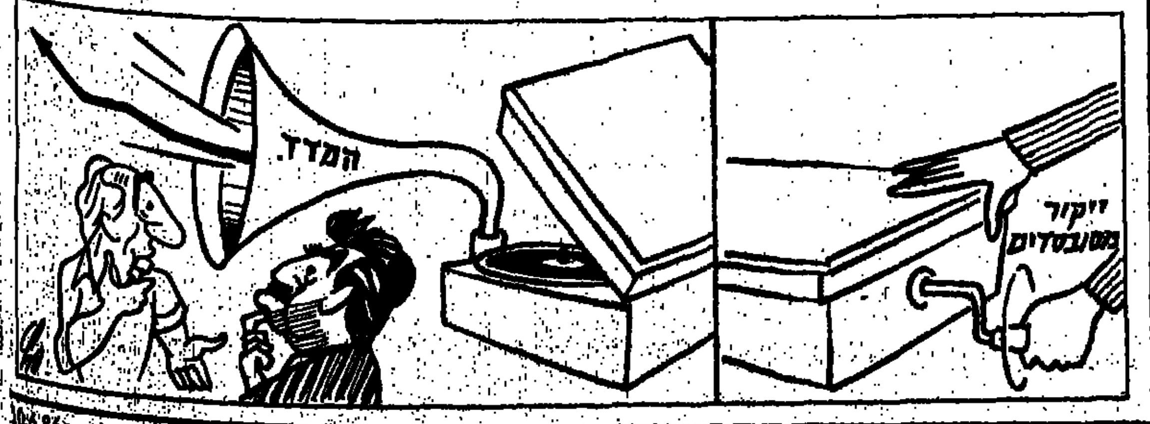

פרישה צורמת

המירב שניתן להגיד לזכותו של פרס — שנאלץ ככל הנראה לוותר על מועמדו למשרת נגיד בנק ישראל — הוא שנהג באילוצים הקיימים בצורה היחידה אפשרית. יתכן כי פרס יכול היה להצליח להעביר את אמוראי ברוב קולות בממשלה. אולם צעד כזה נוגד את ההסכם הקואליציוני. ואם אין יוצרים משבר ממשלתי סביב הנושא, אסור היה להסתכן בצעד כזה, שהיה מהווה תקדים לשמיר לאחר ביצוע הרוטאציה.

כיוון שלאחר הרוטאציה עשויים להתבצע חילופי גברי בתפקידים חשובים כגון ראש השב"כ והרמטכ"ל, ובדרך לרוטאציה ימונו נציב שירות המדינה, מבקר המדינה וכד', מוטב לשמור על הסכמים נמנוניים מאשר ליצור תקדים של הפרת הסכם, שיקנה לשמיר זכות למינויים על דעת עצמו.

אולם קשה לקבל את כל יתר מעשיו של ראש הממשלה בקשר למינוי. הסחבת במינוי מעידה על אי־קריאה נכונה של המפה. אסור היה לפרס להיקלע למצב שהוא יופיע בעד מועמד מפלגתי והליכוד יועד כמועמד מקצועי מתחום האקדמיה, ובכך להרגיז את כל הקהילייה האקדמית והמקצועית. אם הוא כבר נקלע למצב כזה, בגלל התחייבויות מפלגתיות קודמות שלא ניתן היה לממש עקב יחסי הכוחות הפוליטיים שנתהוו, היה עליו להגיע למסקנה זו ולקריאה נכונה של המפה הפוליטית לפני כשבועיים, ולא להרשות את הסחבת הבלתי מכובדת של עשרת הימים האחרונים. למו"מ ולמקח ומימכר היה זמן מספיק של כחודש וחצי, בין פרסום מסקנות ועדת בייסקי ועד למועד הגשת דו"ח נגיד בנק ישראל, בסוף מאי.

לפרישתו של נגיד בנק ישראל התלוו עוד שני אקורדים צורמים. מסיבת העיתונאים בה סירב ד"ר מנדלבאום להשיב לשאלה לגיטימית של אחד הכתבים, מה שגרם לפיצוץ מסיבת העיתונאים ובעקבות זאת — להתנצלות הנגיד. האקט השני היה יציאתו לחופשה לחו"ל של נגיד הבנק, שהותיר אחריו את הבנק המרכזי ללא נגיד, ללא מישנים וללא יו"ר ועדה מייעצת.

נסיעתו של הנגיד הוגדרה כ„פרטית" ויש לקוות כי גם מימון חופשה מורה זו בא ממקור פרטי ולא מהבנק המרכזי. מכל מקום, באקט זה היה משום הפגנת זלזול של הנגיד היוצא מסדרי המינהל התקינים.

אשר לסיום הבלתי מוצלח של מסיבת העיתונאים, מן הראוי היה שמבקר הטלוויזיה של עיתון „הארץ" יבדוק קודם את העובדות ורק אחר־כך יחווה את דעתו. תא הכתבים הכלכליים בירושלים לא החליט שלא לפרסם את הנאמר במסיבת העיתונאים, להיפך, הוא החליט לפרסם את מסיבת העיתונאים ולהימנע רק מראיונות אישיים נוספים באותו יום או עד להתנצלות הנגיד. מאחר שד"ר מנדלבאום התנצל, לא היה להחלטה שום אספקט מעשי והפירסום או אי־הפרסום בטלוויזיה, כמו בכל כלי תקשורת, היה תלוי אך ורק במערכות.

צ.פ.

רפורמה במיסוי גם בארה"ב

מול מצלמות הטלוויזיה פתח הסנאט האמריקאי ב־4 ביוני, בדיון על שינויים מפליגים במס ההכנסה. שינויים אלה אמורים להעניק לאמריקאים קיצוץ בשיעורי המסים, אך ייאלצו את העסקים לשלם יותר.

מיליונים צפו בטלוויזיה כאשר הסנאט, באחד מדיוניו המשודרים הראשונים, החל לשקול את השינוי הנרחב ביותר במס ההכנסה זה שנות דור. הדיון, שככל הנראה יימשך חודש ימים, מקרב את הנשיא רייגן בצעד אחר להשגת מטרתו הראשית במדיניות הפנים בתקופת כהונתו השנייה. בפגישת טקס באותו יום דרש רייגן מכל 100 הסנאטורים להצביע בעד התוכנית, שהתקבלה בוועדת הכספים של הסנאט ללא תיקונים משמעותיים.

הוועדה זכתה לשבח כללי על שקיבלה ב־7 במאי, פה־אחד, תוכנית מרחיקת־לכת להקטין את שיעור המיסים, לפטור 6 מיליוני עובדים עניים כליל מתשלום מס ולסגור פרצות רבות בחוק, המאפשרות לעסקים ולעשירים להשתמט מתשלום מיסים.

הירידה התלולה בשיעור המיסים, המסווגת 80 אחוזים מבין משלמי המיסים האמריקאים בקטגוריה של שיעור המיסים הנמוך ביותר, זוכה לתמיכה מצד קואליציה רחבה של בעלי־עניין ומנהיגי הסנאט חוששים כי תיקון מרחיק־לכת כלשהו, שיחזיר את הנחות המס לתעשיות או לקבוצות מסויימות, עלול להרוס את האיזון העדין של התמיכה בתוכנית.

יו"ר ועדת הכספים של הסנאט, בוב פקווד, הבטיח כי יתנגד בתוקף „לכל תיקון שהוא". לדבריו, הסכימו 31 סנאטורים נוספים להכשיל קבלת כל תיקון העלול להעלות את שיעור המס על עסקים או יחידים, או שיאלץ בעלי הכנסות נמוכות לשלם מיסים גבוהים יותר. כל שינוי שיחזיר הנחה במס לבעלי־עניין מסוימים יפלג את הקואליציה הנ"ל ויניע את כל הקבוצות לדרוש החזרת ההנחות במס אשר בוטלו בתוכנית, אמר פקווד.

על פי הצעת הוועדה יופחתו שיעורי המסים האינדיבידואליים מ־15 הרמות הנעות כיום בין 11 ל־50 אחוז, לשתי רמות בלבד, של 15 ו־27 אחוזים. שיעור מסי העסקים יוקטן מ־46 ל־33 אחוז, אך יבוטלו הנחות במס שסכומן הכולל הגיע במשך חמש שנים ל־100 מיליארד דולר.

הסעיפים הבולטים ביותר בדיון יהיו הצעת הוועדה להגביל הקצבות פטורות ממס לחשבונות פרישה אישיים, והחלטתה להקטין את שיעור המס של משלמי המיסים העשירים ביותר בכמחצית.

כמה סנאטורים מבקשים להחזיר את מלוא ההנחה לחשבונות פרישה אישיים, אך הדבר יעלה ביוקר — במקרה זה צריך יהיה לגבות קרוב ל־27 מיליארד דולר נוספים כדי לכסות את ההפסד מחשבונות פטורים ממס.

חלק ניכר מן הדיון יוקדש לתיקונים מיוחדים לטובת בוחרי הסנאטורים ומדינותיהם השונות. אופיינית לכך היא דרישת הסנאטור הרפובליקני מקליפורניה, פיט וילסון, לאפשר לספרייה הציבורית בלוס־אנג'לס לקבל פטור ממס על מימון שיקומה, לאחר דליקה שפרצה בה. לדברי עוזרים בקונגרס, הפסיד ענף נכסי דלא ניידי את הקרב על שמירת ההנחות לגבי השקעות במקלטי מס.

דול ופקווד אמרו לאנשי השדולות כי יהיה להם סיכוי טוב יותר לזכות בשינויים שהם מבקשים, אם ימתינו עד שבית הנבחרים והסנאט יסיימו את עבודתם בוועדת מסים משותפת, על חוק מיסים השונה במידה ניכרת מן הגירסה של ועדת הסנאט, וייתכן שיהיה צורך בדיון משותף ממושך כדי ליישב את חילוקי הדעות בין שני הבתים. תוכנית בית הנבחרים קובעת שיעורים גבוהים יותר, עד ל־38 אחוז, לגבי יחידים ועד ל־35 אחוז לגבי עסקים. היא מעניקה קיצוץ מסים גדול יותר ליחידים, על־ידי שמירה על יותר הנחות במס ליחידים וסגירת יותר פרצות. המאפשרות לעסקים השתמטות מתשלום מס.

ז'קלין פראנק, וושינגטון

מאזני 85

„הסנה" סיימה ברווח

הפעילות השוטפת של חברת הביטוח „הסנה" ב־1985 הסתיימה ברווח של 200 אלף ש"ח, לעומת הפסד של 13 מיליון ש"ח ב־1984 — מסר אתמול מנכ"ל „הסנה", אלפרד גולץ. הוא ציין, כי שנת 1985 היתה טובה יחסית לכל חברות הביטוח ולדבריו „הסנה", התופסת 30 אחוז מכלל עסקי הביטוח, נהנתה אולי למעלה מחלקה לעומת חברות אחרות.

הסיבות לשיפור בחברות הביטוח הן לדעתו תוצאה מירידה של כ־10 אחוזים במספר התביעות לגבי נזקי רכוש ומכוניות והירידה במספר התאונות. כן עלו הרווחים מהשקעות במחצית הראשונה של 1985. הסעיף היחיד בו הפסידו היה בביטוח דירות. גולץ מסר כי ישנו את הפוליסה — הפוליסה החדשה תהיה זולה יותר, אך תכסה פחות סיכונים.

עוד מסר, כי ההון העצמי של „הסנה" גדל בכ־30 אחוז, מ־36 מיליון לכ־40 מיליון ש"ח, גידול שנבע מהנפקות הון בראשית 1985.

השיפור ברווחיות של „הסנה" בא מרווחים עסקיים בארץ, כמו אמיסיה של זכויות בסכום של 8 מיליון ש"ח, מימוש נכסים שנמכרו. הצעות הגבייה של הפרמיות בביטוח כללי, המשך התעלה של הסדרי אי־האפליה בין מבוטחים, אשר איפשר שמירה על רמת תעריפים נאותה. מנכ"ל „הסנה" ציין, כי בחברה נעשה מאמץ להעלאת מדיניות מחמירה בקבלת עסקים חדשים וטיפול אינטנסיבי במוקדי הפסדים. כן צומצמו הוצאות הנהלה וכלליות. לתוצאות הטובות תרם גם המשך פעילות נמרצת לחיסול עסקים בחו"ל שהביאו להפסדים, והתארגנות חדשה במסגרת קבוצת „הסנה" לטיפול בעסקי חו"ל, תוך הקטנת היקפם. ב־1984 הפסידה „הסנה" בעסקי חו"ל 7 מיליון ש"ח, ב־1985 הוקטנו עסקי חו"ל ב־20 אחוז, וב־1986 הועברו לטיפול החברה הישראלית לביטוח־משנה, שהיא חברת־בת של „הסנה" ומטרתה הקטנה נוספת.

גולץ מסר על הקטנת ההפסדים בחברת „ירדן" ולדבריו התוצאות ייראו במאזן 1986.

עסקי ביטוח חיים של החברה הסתיימו ברווח מאוזן של כ־2.5 מיליון ש"ח, לעומת 1.8 מיליון ש"ח ב־1984, מחזור הפרמיות ברוטו בדו"חות העסקים המאוחדים של כל קבוצת „הסנה" הסתכם ב־512 מיליון ש"ח, לעומת 500 מיליון ש"ח ב־1984. תיק ביטוח חיים של חברת „הסנה" לסוף 1985 עומד על כ־6.6 מיליארד ש"ח, לעומת 1.7 מיליארד ש"ח ב־1984. המאזן המאוחד של כל החברות בקבוצת „הסנה" הסתכם ב־831 מיליון ש"ח. ס"ה ההשקעות עומד על 593 מיליון ש"ח ועתודות הביטוח והתביעות התלויות על 688 מיליון ש"ח.

גולץ התייחס למגמות השליליות בשוק הביטוח בארץ, המביאות להתחרות פרועה בין החברות ולהפסדים שיש לטפל בהן בדחיפות, כדי למנוע הרעה בתוצאות העסקיות ב־1986.

חיים מרגלית

הכספים להשקעות ממתינים בתפ"ס

הפקדונות השקליים במערכת הבנקאות מסתכמים ב־3.175 מיליארד ש"ח לעומת 3.136 מיליארד ש"ח בשבוע השלישי של חודש מאי. אולם להערכת הבנקים, חלק גדול מהפקדונות מקורם בכספים של קרנות הנאמנות, המושקעים בתפ"ס לתקופות קצרות, עד אשר יימצאו השקעות חלופיות במניות.

ההערכה היא, כי „הכסף החם" של הקרנות המופקד בתפ"ס מגיע ל־150־100 מיליון ש"ח, אם ייצאו כספים אלה ממערכת הבנקאות, ייעלמו גם עודפי הנזילות בהם נתונה כיום המערכת, המסתכמים בכ־200־150 מיליון ש"ח. עודפים אלה גרמו להתייצבות הריבית על פקדונות „ג'מבו" סביב 15.5 אחוזים, אף כי הציפיות היו שהריבית תרד לכדי 14.5־15 אחוז.

נתוני בנק ישראל מלמדים, כי האשראי בשקלים שנתנה מערכת הבנקאות מסתכם ב־3.5 מיליארד ש"ח, לעומת 2.89 מיליארד ש"ח בראשית השנה, גידול של 35 אחוז. האשראי הדולרי נשאר קבוע כמעט, 1.24 מיליארד ש"ח, לעומת 1.26 מיליארד ש"ח בראשית השנה.

א.ש.

בנווה־אביבים — הדירות היקרות ביותר

מחירי הדירות בנות ארבעה חדרים בנווה־אביבים הם הגבוהים ביותר בארץ — כך עולה מסקר מחירי דירות שנערך על־ידי משרדו של השמאי לוי יצחק.

הסקר מעלה, כי מחירה של דירה בת 4 חדרים בנווה־אביבים הוא 215 אלף ש"ח. מחירה של דירה דומה בשכונת בורוכוב בגבעתיים הוא 208 אלף ש"ח. בצפון תל־אביב דורשים עבור דירה כזו 200 אלף שקל חדש ובשכונת רחביה בירושלים ניתן להשיג דירה כזו תמורת 186 אלף ש"ח. בצפון גבעתיים עולה דירה כזו 190 אלף ש"ח.

המחיר הנמוך ביותר לדירה בת 4 חדרים נדרש בבאר־שבע, שכונה ג' — 45 אלף שקל בלבד.

להלן טבלת מחירי הדירות המופיעה בסקר, שנערך על בסיס מודעות שפורסמו בעיתונות הארצית והמקומית בין ה־15 באפריל ל־15 במאי.

לוי יצחק, מציין, כי על מחיר הדירה משפיעים מספר חדרים, שטח הדירה, הקומה, מעליות, גיל הבניין, כיווני אוויר, מיקום, נוף, מספר הדיירים בבניין, מוניטין המקום, קשר תחבורתי, רמת פיתוח התשתית, רמת הבנייה והוספות למיניהן.

טור החדשות

גרעון בביטוח נזקי טבע

הקרן לביטוח נזקי טבע בחקלאות סיימה את שנת 1984/85 בגרעון ביטוחי ניכר — כך עולה מנתונים שמסר מנכ"ל הקרן, צבי חרמוני, לבטאון „ביטוח בישראל".

לדבריו, שילמה הקרן בשנת 1984/85 תגמולי ביטוח בסכום של 23.5 מיליון דולר, אך קיבלה בסה"כ 16.4 מיליון דולר, מהם 13.4 מיליון דולר דמי ביטוח, ו־3 מיליון דולר מביטוחי משנה.

הענפים שקיבלו את מרבית התגמולים היו כותנה — 13.2 מיליון דולר, פלחה — 3 מיליון דולר, הדרים — 4 מיליון דולר, ירקות — 1.8 מיליון דולר, אבוקדו — 740 אלף דולר ונשירים — 600 אלף דולר.

בשנת הדו"ח נתקבלו 20 אלף הודעות על נזקים, מהן 5000 בענף ההדרים, 2200 בירקות, 1200 בפירות, 600 בפלחה, 340 באגוזי אדמה, 350 בבננות, 120 במרגה, 70 באבוקדו. 220 בלול ו־101 בכותנה.

חרמוני מציין, כי למרות השנים הקשות, בהן שילמה הקרן תגמולי ביטוח גבוהים מאוד, מצבה יציב, וכי היא תוכל לעמוד גם בעתיד בתנאים קשים. עם זאת הוא מציע לחשוב על צבירת עתודות, שתבטיח לקרן את האמצעים הדרושים גם בשנים קשות. בבעיה זו מטפלים ועדה מיוחדת של המינהלה ויועצים מקצועיים, והמסקנות יובאו לאישור מועצת המנהלים. יתכנו גם שינויים בשיטת החישוב של דמי הביטוח לכל ענף וענף.

אייל שגב

מובטלים יוכלו לשמור זכויותיהם ב„מבטחים"

בגביית דמי הגמולים ב„מבטחים" בשנת 1985 היה גידול ריאלי של 20%, מ־64 מיליון ש"ח בשנת 1984 ל־244 מיליון ש"ח — מסר מנכ"ל מבטחים, עמוס ערן בכנס מנהלים בתל־אביב.

לדבריו, סגירת מפעלי תעשייה ואי־צמיחה כלכלית בו נתון המשק מצביעים על מגמות של קיפאון בגידול גביית דמי הגמולים ולכן הוחל, כבר לפני מספר חודשים, בנקיטת צעדי חסכון שונים כדי להוריד את אחוז ההוצאות, ומאידך לפעול נמרצות כנגד מקומות עבודה המפגרים בתשלום דמי הגמולים.

44 אלף גימלאים מקבלים פנסיה חודשית מ„מבטחים" ולהם שולמו בשנת 1985 פנסיות בכ־122 מיליון ש"ח.

בהתחשב בתמורות שחלו במשק, ובגידול מספר המובטלים, החליטה הנהלת „מבטחים" לאפשר לחברי „מבטחים" מובטלים להמשיך בחברותם באופן עצמאי, ובכך לשמור על רציפות בזכויותיהם הפנסיוניות. במקביל נבחנת האפשרות לתשלום דמי הגמולים מדמי האבטלה שאותם חברים מקבלים מהביטוח הלאומי.

חברי הבורסה יידרשו לדווח על עסקות נוסטרו

דירקטוריון הבורסה החליט להחמיר בדרישות הדיווח מחברי הבורסה על עסקות שהם מבצעים עבור עצמם (נוסטרו).

לפי הכללים החדשים, יידרשו חברי הבורסה למסור דיווח מפורט יותר, וכן [illegible]. כן יידרשו חברי הבורסה למסור פירוט על עסקות שנעשו מחוץ לבורסה, אך שנוגע להן, גם על עסקות קיזוז הנעשות במניות הנוסטרו יידרשו חברי הבורסה למסור דוחות נפרדים.

התקנות החדשות יכנסו לתוקפן [illegible].

א.ש.

מתכננים מטבע חדש של שקל

בבנק ישראל מתכננים לספוג חלק ממטבעות סידרת השקל על מנת לצמצם את זמינותם, צעד שיאפשר לבנק לתכנן מטבע בגודל אחר.

כזכור, נמתחה בזמנו ביקורת על גודלו של השקל החדש, אולם לטענת אנשי בנק ישראל אין מרשם ברור לגודלו של מטבע. במדינות שונות בעולם מצויים 52 מטבעות שקוטרם בין 16.5־18 מ"מ, בהם חצי פראנק שווייצי, 10 סנטים של ארה"ב ו־10 סנטים קנדיים. (קוטרו של השקל — 18 מ"מ).

בבנק ישראל טוענים, כי התפישה האומרת שערכו של מטבע צריך להיות גדול ככל שעולה גודלו אין לה אחיזה במציאות וכי במדינות שונות בעולם קיים מצב שבו מטבע קטן יותר הוא בעל ערך גבוה יותר.

בתכנון של השקל החדש הובא בחשבון הצורך להוסיף בעתיד מטבעות נוספים, וכן התלונות שנשמעו בזמנו נגד המטבעות הגדולים בני 50 ו־100 שקל. לכן הוחלט לקבוע את גודלו של השקל החדש ל־18 מ"מ, על מנת לאפשר בעתיד הנפקת מטבעות בגדלים סבירים ונוחים.

אולם כאמור, בעקבות הביקורת נשקלת האפשרות לספוג שקלים חדשים מן השוק על מנת להנפיק מטבעות בגדלים דומים לאלה שהיו בעבר.

א.ש.

תוצאות חיוביות בקרנות החדשות של בל"ל

קרנות הנאמנות החדשות שמפעיל בנק לאומי השיגו תוצאות ריאליות חיוביות מאז הופעלו — כך עולה מסיכומים שנעשו בבנק.

קרן הנאמנות „סגולה", שהופעלה ב־18 לאוקטובר, נתנה עד ה־3 ביוני תשואה של 24.58 אחוז. אגרות החוב הצמודות עלו בתקופה זו ב־22.3 אחוז, מניות ההסדר הבנקאיות ב־15.87 אחוז ואגרות החוב הצמודות מט"ח נתנו תשואה של 7.29 אחוזים.

קרן „חליפין" שהוקמה ב־5 בינואר, נתנה מאז היווסדה ועד היום 11.71 אחוז, אגרות החוב הצמודות עלו באותה תקופה ב־10.07 אחוז מניות ההסדר עלו ב־9.6 אחוזים, מדד צמודי מט"ח עלה ב־0.81 אחוזים, מק"מ ב־9.23 אחוזים, מדד המחירים לצרכן עלה ב־6.891 אחוזים, ופיחות השקל לעומת הדולר היה שלילי — 0.74 אחוזים.

גם לעומת קרן מתחרה, „חץ", השיגה „חליפין" תשואה טובה יותר. „חץ" השיגה תשואה של 10.68 אחוזים מאז היווסדה, לעומת 11.25 אחוז ב„חליפין".

קרן „חליפין" משקיעה 40% מנכסיה בצמודי מדד, 30% במניות ההסדר, 10% בצמודי מט"ח, ו־20% בהשקעות שקליות. בינואר היה שווי נכסי הקרן 21 מיליון ש"ח. בפברואר ירד שווי נכסיה ל־16.7 מיליון ש"ח, במארס — 23.5 מיליון ש"ח, באפריל 39.9 מיליון ש"ח, במאי 62.2 מיליון ש"ח ובתחילת יוני 66.4 מיליון ש"ח.

א.ש.

עולים מחירי הפלדה מאירופה

יצרני הפלדה האירופיים, המספקים חלק ניכר מיבוא הפלדה לישראל, מעלים את מחיריהם הדולריים בעשרות אחוזים, בעקבות תיסוף המטבעות האירופיים ביחס לדולר — על כך נמסר מחוגי יבואני הפלדה הגדולים בארץ.

תופעה זו של התייקרות דולרית ושקלית של חומרי הגלם האירופיים הנקובים במטבעות אירופיים (כ־50% ממארס 85') אינה חדשה, אך מגמה זו באה עתה לידי ביטוי גם במחירי חומרי הגלם של יצרני הפלדה האירופיים, הנקובים בדולרים, כפי שהדבר משתקף בפרסומי בורסות הפלדה הבינלאומיות, „METAL BULLETIN".

היצוא למדינות לא אירופיות, ביחוד לארה"ב, נתקל בקשיים כתוצאה מ„יוקר" העליוניות, כאשר מסחרית אין באפשרותם של הספקים המקומיים להעלות את המחירים במקביל, מחשש לאובדן שוק־היצוא.

קולנוע

תל־אביב

אסתר: נאדיה	9.30 ,7.15 ,4.30
אורלי: רכבת אל החופש	
בית לסין: פנגראגנר	21.15
בן־יהודה: רכבת אל החופש	
גת: שגעון של לילה	
גורדון: סיפור אמיתי	
דקל: בעקבות אוצר הנילוס	
דרייב אין: מטרה	9.45 ,7.45
השעורית במלכודת הסקס	12
הוד: תתיך, תתיך	
מוזיאון תל־אביב: חיוך הגרי	
לימור חדש: 9 שבועות של שכרון חושים	9.30 ,7.00
פאר: יחסים אסורים	
סינמה 1: בירדי	
סינמה 2: מורשת הולקרופט	
פאריס: מסע עסקים של אבא	9.30 ,7.15 ,2 ,11

רב־חן:

רחן 1: סילוואדור	9.45 ,7.20 ,5
רחן 2: פעמיים במשך החיים	9.40 ,7.25 ,5.00
רחן 3: מרגלים שבאלה	9.40 ,7 ,5
רחן 4: נאטי גאן	9.40 ,7.20 ,5 ,1.30 ,10.30
רחן 5: תרגיל לרופאים מתחילים	9.40 ,7.30 ,5.00 ,1.30 ,10.30
שחף: זכרונות מאפריקה	9.15 ,5.45
תל־אביב: מחנה שבויים	
תכלת: ברזיל	9.10 ,7 ,4.30
צוותא: חייל הלילה	8.00

רמת־גן

אורדה: גברתי המאמן	9.30 ,7.15 ,5
לילי: 9 שבועות של שכרון חושים	9.30 ,7.15
ארמון: נאדיה	9.30 ,7 ,5

רב־גן:

גן 1: שגעון של לילה	9.40 ,7.20 ,5
גן 2: מסע עסקים של אבא	9.30 ,6.50 ,4.15
גן 3: אלני	9.40 ,7.30 ,5
גן 4: להב משונן	9.45 ,7.20

ירושלים

אדיסון: רכבת אל החופש	9 ,7 ,4.30
אורגיל: חיוך הגרי	9.30 ,7.30 ,4.30
בית אגרון: צלילי המוסיקה	16.00
מסיבת רווקים	19.00
בירדי	21.15
כלבי הקש	24.00
בנייני האומה: זכרונות מאפריקה	9.15 ,5.45
כפיר: 3 רווקים וילד	9 ,5.45
הבירה: תתיך, תתיך	9.30 ,7.30 ,4.30
מיטשל: נשיקת אשת העכביש	9.30 ,7.15
סמדר: שכרון חושים	9.30 ,7.30 ,4.30

חיפה

ארגיל: סיפורה של מארי	9.30 ,7.15
ארמון: נשר הברזל	9 ,6.45 ,4.30
אורה: ארבעת משחות	9 ,6
חן: בעקבות אוצר הנילוס	9.15 ,7
עצמון: מחנה שבויים	9.15 ,7.00 ,4.30
פאר: סיפורה של אגנס	9 ,6.45 ,4.30
קרן אור המחודש: מסע העסקים של אבא	9.00 ,6.30 ,4
רון: רכבת אל החופש	9.00 ,6.45 ,4.30
אמפי: השוטר ממנהטן	9.15 ,7.00 ,4.30
אורלי: נאדיה	9 ,7

נתניה

שרון: מרגלים שבאלה	9.15 ,7.00
סטודיו: סיפורה של מארי	9.15 ,7.00

חולון

סביון: זכרונות מאפריקה	9.00 ,6.00
מגדל: גברתי המאמן	9.10 ,7.15 ,4.30
ארמון: מטרה	7.15 ,9.30

בת־ים

עצמאות: להב משונן	9.30 ,7.30 ,5

הרצליה

היכל: אינדיאנה ג'ונס	9.30 ,7.30 ,5.00
מלון מגדל דניאל: הכבוד של פריצי	18.45 ,21.30

באר־שבע

חן: זכרונות מאפריקה	9.15 ,6

חדרה

תוף חודה: פעמיים במשך החיים	9.30 ,7.15

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
גני בת־ים — הנביאים 3.

חולון
אסותא — טרומפלדור 4.

ירושלים
הבירה — חזקיהו המלך 23.

נתניה
נאות שקד — מ. מסתרי אורים.

פתח־תקוה
קופ"ח כללית — חיים עוזר.

רמת־גן
חן — ז'בוטינסקי 99.

תל־אביב
אחוה — דיזנגוף 165.
קופ"ח כללית — אמסטרדם 7.

חיפה
מזור — המגינים 97.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב — בימים ב', ד', ו' — כירורגיה ופנימית, ילדים — כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב — בימים א', ג', ה' שבת — כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא — כל המחלקות — כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים — כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
● הדסה ע"כ — ילדים, א.א.ג.
● ביקור חולים — פנימית, נשים.
● שערי צדק — כירורגיה, אורטופדיה, עיניים.

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 21.00—23.00, בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 18.00—24.00, בשבתות ובחגים בין השעות: 15.00—21.00.
הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הגפן 26, קומה ב', טל' 523566, פתוחה מדי יום בימים, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00—9.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א', טל': 285822, 294869, 03.

מרכז סיוע לקורבנות אונס
לדיעננה ואיזור השרון, טל' 32437־052 בימים א'—ה' בשעות 21.00—17.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 227171־02.
ער"ן תל־אביב — טל' 261111־03.
ער"ן חיפה — טל' 672222־04.
ער"ן באר־שבע — טל' 418111־057.
ער"ן נתניה — טל' 35316־053.

פיקוח משודרים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'—ה' ב־08.00—20.00, בימי ו' 08.00—15.00. טלפונים: 433300־03, 433500־03.
"יד ביד" — אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער — קו לנוער במצוקה:
ת"א — 226027 (24 שעות)
חיפה — 229486־04 (11.00—20.00)
נהריה — 920014־04 (11.00—20.00)
קו פתוח לנוער במצוקה בימי ב' ד' — טל' 522732.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100, באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100, אילת — 244, חדרה — 22444.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101, רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111, לוד/רמלה — 101, טל' 221022־08, עפולה — טלפון 93334־065, טבעון — 101, טלפון 931401־04, נהריה — טל' 823333־04, בת־ים — טל' 5511111, באר־שבע — טל' 74767־057.

רכבות

מירושלים לתל־אביב והיום: בימים א'—ה' בימי ו' וערבי חג: 7.30.
לבני־ברק ולחיפה: בימים א'—ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30
מתל־אביב לירושלים: מת"א דרום בימים א'—ה': 16.00
מבני ברק 8.18
לחיפה: בימים א'—ה': 8.00, 7.00, 6.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00
לנהריה: בימים א'—ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00, 15.00
מחיפה בת־גלים:
לירושלים: א'—ו': 7.00.
לתל־אביב: א'—ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30
מנהריה לחיפה ולתל־אביב: 6.35, 9.00, 10.40, 14.35, 16.35, 18.35
לירושלים: 5.34

מפוף ומשם

אורח

שורשים טרופיים

ג'ילברטו ג'יל – טעם של עוד

מאת עופר ניר

ג'ילברטו ג'יל חוזר להופעה אחת בישראל, וזהו, בעצם, כל הסיפור כולו. זמר ששב, בפעם השלישית, לישראל, מגיע לכאן משום שיש מי שרוצה לראות אותו. ואכן יש. ג'יל הופיע כאן לראשונה לפני ארבע שנים, זמן קצר לאחר אליפות העולם בכדורגל שנערכה בספרד (גם עכשיו יהיה כדורגל ברקע). בפעם השנייה בא להופעה אחת במסגרת פסטיבל הג'אז ובעת. פעם שלישית, כאמור, ושוב, הופעה אחת, ב־10 ביוני, בקיץ — העונה האהובה עליו.

מה עוד אפשר לכתוב על זמר שחוזר לכאן בפעם השלישית, והרי הכל כבר נאמר? אפשר לומר שכדאי לבוא, אבל זה מובן מאליו. גם שצפויה חגיגה של קצב ברזילאי, מעורב בג'אז פאנק ונשמה. אבל איכשהו המשפט נדוש, קלישאה. הופעותיו הקודמות של ג'יל הותירו טעם טוב, טעם של עוד, ויש קבלות לכשרונו. הכל נכון. ג'ילברטו ג'יל אינו זמר אלמוני. הקהל יודע לקראת מה הוא הולך, מצידו, זוכר היטב את הופעת החינם שתרם, לפני ארבע שנים, לקהל התל־אביבי בפארק הירקון. מי שהיה שם אומר שהיה נהדר. הנאה הדדית.

ג'ילברטו ג'יל, 44, ביוגרפיה הכרחית: בגיל שבע כבר ידע לנגן, תופים בעיקר. אחר־כך ניסה חצוצרה ואקורדיון. בסופו של דבר בחר בגיטרה, הכלי שלו גם היום. למד מנהל־עסקים באוניברסיטה ולפרנסתו, הלחין ג'ינגלים. התיידד עם מריה בטאניה, קייטאנו ואלוזו, גאל קוסטה, ועוד רבים וטובים, שהניחו את היסוד לטרופיקליה, מוסיקה ברזילאית פופולרית חדשה, שלקחה שורשים טרופיים, מקומיים, ושילבה אותם ברוק ונשמה אמריקנית. התפרסם בברזיל, אחר־כך בדרום־אמריקה כולה, וגם באירופה. הוא אורח קבוע בפסטיבלים דוגמת מונטריי. את השירים שלו משמיעים גם במועדוני ריקודים בלונדון. ג'יל הופיע גם באפריקה. מצבע־עורו הוא עושה אידיאולוגיה, בהאמינו שכל שחומי־העור, אפריקנים ודרום־אמריקנים, הם עם אחד.

ג'יל נתן כאן הופעות יפות. אנחנו זוכרים אותו, וגם את נגן כלי־ההקשה שלו, שר נמוך קומה שהתרוצץ כמטורף מוכה־תזזית בין כל הכלים, והקפיץ את הקהל על רגליו. אנחנו גם זוכרים את ג'יל שר „לא אשה, אל תבכי" של בוב מארלי. זוכרים את המעבר מקצב מוטרף לבלאדות שקטות ורכות, מן הסוג המפתה לחיבוק.

ג'יל ייתן הופעה טובה. אין סיבה שלא. בואו בהמוניכם. גם אם המוסיקה הברזילאית כבר לא כל כך „אופנתית" כמו לפני ארבע שנים.

תקליטים

ממתקים מטורפים

מאת עמית רוט

ממתק נפש. מטורף THE JESUS AND MARY SHAIN — PSYCHO CANDY.

שמעתם פעם את „הביטלס" בהופעה חיה? זוכרים את הרעש המטמטם של עשרות אלפי נקבות וזכרים הצורחים מול מגברים ורמקולים רבי־עוצמה? „The Jesus and Mary shain" להקה סקוטית הפועלת כבר שנתיים וזוכה לתשומת לב ניכרת, אוהבת את הרעש הזה. הם גם אוהבים את הגיטארה של „אנדרי" באותן הקלטות־חיות נוראות ועוד הרבה מקורות של רעש מתמשך, מנוטוני וחורק. באלבומה הראשון „סייקו קנדי" (הדפסת חוץ במחיר תוצרת הארץ) מתעוררת מחדש הפסיכודליה של שנות השישים וצועדת על הריסות הפאנק. „סייקו קנדי" הוא החבל שקושר „את פינק פלויד" ו„הסקס פיסטולס" ביחד עם „אקו" ו„הבונימן". למרות שבהאזנה ראשונה האלבום מבריק, בהאזנות נוספות השילוב של גיטארות מעוותות, מגברים עמוסים ופידבקים צורמים עם נגינה ושירה מינימליסטיים, כשהכל נוזל בהרבה הדהוד — מתחיל להעלות את הנקודה. הלהיט של התקליט („ממש כמו דבש") הוא השיר הבולט לטובה, אבל הוא לא יחיד. האחים ריד בגיטארות וקולות מגלים טעם כתיבה סביר וראש מספיק יחודי. טעם כתיבה סביר וראש מספיק מקורי לענין את המאזינים. אם כי התפיסה האומנותית קלושה. הנגינה לא נשמעת כהרבה מקהרה וכשהיא נשמעת היא סבירה. בסך הכל כדאי לשמוע את התקליט לצפות לזה קצת אחריו. מאד לא מומלץ לבעלי עצבים חלשים.

הנוסחה „עובדת"

מאת עמית רוט

טום וויטס — „התקפת לב ויין", יבוא של „הד ארצי" ג'והן קייל — „פריז 1919", הדפסת יבוא של „הד ארצי".

טום וויטס אוהב: „נעליים מחודדות, מסטיק דבוק לשולחנות במסעדות יקרות, נערות עם גשרים בשיניים, דשי בגד קטנים, סיגריות, מטען, דרכונים, הדפסי צבעי מים בחדרי מוטלים ומגוון רחב של דברים שונים". הוא נהנה ממה שהוא עושה כבדרן, ובטוח שזה יותר טוב ממשכורת. כך הוא מצהיר בוידוי אישי, שכתב לקראת צאת תקליטו בשנת 78', „בלו ולנטין" „וולנטיין העצובה".

ההצלחה הגדולה של תקליטו האחרון „כלבי גשם", לפני חצי שנה בהדפסה ישראלית, הביאה את חברת „הד ארצי" לייבא את תקליטו השביעי — „התקפת לב ויין" — שיצא בשנת 80', במסגרת מבצע הדפסות החוץ המיוחדות לישראל במחיר תוצרת הארץ.

אם תקנו את התקליט חתוך ומורפס טיפ־טופ, עם עטיפה יפה מאד (אם כי התמונה דיי־מגעילה), תרוויחו מבחינה מוסיקלית. התקליט הנו מציאה ממש ודוגמא טובה לאמן משעשע מאד, יורק הברות מודגשות בדיקציה תהומית, ויוצר התעמלות מילולית ראויה לציון.

הלהקה שלו מצויינת כיאה ללהקה אמריקאית המכירה את שורשיה. השירים לעתים, מדליקים, ולפעמים, נשמעים כמו ספרינגסטין במהירות 16.

הקול של ווייטס אינו מציאה גדולה מספיק ואפקטיבי לעתים, מאומץ ומעוך בפעמים אחרות. לרוב הנוסחה של „עובדת". פריצת דרך זו עשתה אותו מוכר, מקסטי, מבוסס וניו־יורקי יותר. את המוסיקה ב„אחד מן הלב" של קופולה הלחין גם ווייטס.

עוד תקליט מאוסף הדפסות היבוא הוא „פריז 1919" של ג'והן קייל, מ־1973, תקליטו השלישי לאחר שעזב את „מחתרת הקטיפה" ב־68'.

רבים רואים בתקליט זה את שיא יצירתו, אני לא. זהו אוסף שירים, רובם טובים מאד, בביצוע קליל ללא יותר משמץ אוונגרדיות או דקדנס שאפיינו חלק מעבודותיו.

קייל בא מוויילס ווייטס בא מקליפורניה, שניהם יושבים היום בניו־יורק, ומנסים להימנע מטעויות שעשו בעבר, בגללן לא היו עשירים ומפורסמים.

טום וויטס – נעליים מחודדות ומסטיק דבוק.

מה יצא?

הקול בסדר

מאת עמית רוט

תקליט סולו לגארי מור — „Run for cover" — „רוץ והחבא" — „תפוס מחסה" ונסיון שיבה נוסף לפיטר פרמפטון — Premonition — „תחושה מוקדמת".

לפני עשר שנים לא הייתי מעז לכתוב על גארי מור לפני פיטר פרמפטון. היו מסתכלים עלי כעל סהרורי. פרמפטון היה, בשבעים ושש, הזמר הידוע ביותר, בזכות תקליט ההופעה־החיה הכפול שלו.

Frampton comes alive מהתקליטים הנמכרים ביותר בהסטוריה, הכיל כמה מלהיטים הגדולים של שנות השבעים: „הראי לי את הדרך" ו„ילדונת אני אוהב את הדרך שלך". היום... גארי מור בא קודם.

גארי מור היה הגיטריסט של שלישיית הרוק הכבד „ליזי הרזה" שהונהגה על ידי הבסיסט־סולן פיל ליינוט המנוח. קודם היה גיטריסט בהרבה הרכבים שהבולט ביניהם היה „קוליסאום שתיים" — להקת הג'אז־רוק של המתופף ג'ון הייסמן. לגארי מור קול בלוזי צרוד ויפה מושך כלפי מטה, הוא כותב שירים פשוטים בכשרון, צועד על קרקע מוכרת מבלי להיות נדוש. מור ידוע, בעיקר, כאחד מהנגנים הבולטים באנגליה, שעיצבו את הצליל העכשוי של הגיטרה, ברוק הכבד. באלבום החדש של גארי מור אין נגינת גיטרות מי יודע מה, אבל השירים טובים (בעיקר מלהיטים „חדרים ריקים" ו־Out in the fields ישנם גם להיטים פוטנציאליים כמו „תפוס מחסה" והשיר הטוב בתקליט „איש צבא". השירים הם „רוק כבד" על אמצע הדרך באיכות גבוהה. השירה מצויינת אך ההפקה שבלונית. סגנון זה מכניס הרבה כסף, אבל אינו מרגש כמו הלהיט הגדול שלו מ־79 „מדרכות פריז".

סיכוי טוב

גם פיטר פרמפטון מסוגל ליותר משמציע תקליטו האחרון — „תחושה מוקדמת". לפרמפטון יש עדיין פנים יפות, ועם קצת יותר כיוון במוסיקה שלו, יוכל לחזור למעמד הסופרסטאר ממנו הדרדר במהירות. נראה שפרמפטון אינו מעוניין כל כך לשוב לפסגה ומקום טוב באמצע, עם הכנסה נאה וקבועה, מספק אותו.

כך גם נשמעים השירים שלו: ללא סיכונים גדולים, רוקיפופ, עם נטיה לבלוז כבד. פרמפטון היה גיטריסט בולט ומיוחד, בימים בהם פעל בלהקת „מהבל פיי" (עם הסולן סטיב מריוט) גם כסולן, הוא עדיין יודע לשלוט בגיטרה ולהוציא תחת ידיו מוסיקה טובה.

„תחושה מוקדמת" הוא נסיון נאה של פרמפטון לחזור לעניינים, הפעם, עם סיכוי טוב יותר להצליח. למרות שמתייחסים אליו כאל בחור חביב, נאה ולא מזיק, יש באמתחתו עוד כמה טריקים שיכולים להפתיע.

מה חדש?

מ„יוריתמיקס" ועד „אולטרווקס"

מאת עופר ניר

חדשות מאנני לנוקס ודייב סטיוארט — „היוריתמיקס". תקליטון חדש ושמו „עם בוא המחר" יצא לאור בסוף החודש יוני תחת השם „נקמה". בעקבותיו מסע הופעות עולמי, שיתחיל בחודש יולי ויגיע לשיאו סמוך לחג־המולד, בדצמבר, בשורת קונצרטים בבריטניה.

● חודש יוני שייך ל„ואם", בסוף החודש, מופע הפרידה, ב־29 ביוני, יצא לשוק הבריטי התקליטון האחרון של הצמד. מתנת הפרידה כוללת למעשה שני תקליטונים בעטיפה נפתחת, ארבעה קטעים, מתם רק אחד, „עמות קרב", חדש, השאר כבר הוצגו לקהל האמריקאי, במסע־ההופעות של הצמד. שיר נוסף „ואם ראפ 86" הוא גירסה „מעודכנת" ל„ואם ראפ" המקורי, שהוקלט לפני כארבע שנים. ● פירגל שארקי בצרות. החברים שלו כועסים עליו, שלא באשמתו, חברת התקליטים „איי.אם.איי", היא האשמה. שארקי, כידוע, הוא כיום זמר מצליח בזכות עצמו („לב טוב"), שהתפרסם, לראשונה, כסולן הלהקה האירית „אנדרטונס". כעת, שנים אחרות לאחר פירוק הלהקה, ולאור הצלחתו של שארקי, החליטה החברה להוציא תקליט־אוסף משיריה, ועל העטיפה נכתב „האנדרטונס מציגים את פירגל שארקי". בניגוד גמור לעטיפות התקליטים הקודמים בהם נכתב אך ורק שם הלהקה. חבריו של שארקי, האחים שון ודמיין אוניל, הם השפו גם להגיש תביעה נגד החברה אבל אין קיום והם ממורמרים. לא נעים. ● בעקבות הקאמבק של אריתה פרנקלין, יוצא עתה בהוצאה מחודשת לשוק הבריטי, שני שירים שלה, שהוקלטו לפני 19 שנה. השירים הם „אתה גורם לי להרגיש כמו אשה טבעית" ו„מעולם לא אהבתי גבר כמו שאני אוהבת אותך". להקת „תאומי תומפסון", פרש מן ההרכב לטובת קריירה סולנית. הוא, כבר, החל לעבוד על אלבום בכורה. חבריו להלהקה, אלאנה קארי ותום ביילי, ממשיכים לעבוד יחד, ובשלב זה, לא ידוע על מועד לצאת אלבום להקת „אולטרווקס", החלה לעבוד על אלבום חדש, בהפקתו של קוני פלאנק הגרמני. „אולטרווקס", כיתניים, שלישייה, בעקבות פיטוריו של המתופף וורן קאן. על רקע מה שנקרא „חילוקי דעות מקצועיים". ●

מספרים מדברים

מדונה, הלהיט ה־12 בדרך

מאת עופר ניר

„טיפוס קוסמי" תקליטון חדש של מדונה יוצא לשוק, אדם אחד, לפחות לא יהיה מרוצה מהופעת להיט זה: מדונה עצמה. התקליטון בניגוד לקודמיו, הוא פרי עבודתה של חברה קטנטנת בשם „רסיוור" „סייר", היא החברה בה מדונה התגמה כעת).

מדובר בתקליטון אותו הקליטה מדונה לפני ארבע שנים, כשהיתה עדיין אלמונית לחלוטין, בין צילום עירום אחד למשנהו.. המפיק אותו מוסיקאי אלמוני בשם אוטו ואף ורמייה, ולכו תאמינו שזה שמו האמיתי. מדונה וחברת התקליטים שלה ניסו למנוע הוצאתו של תקליטון זה לשוק, ואף הגישו תביעה משפטית נגד „רסיוור" אבל נכשלו.

רבים הסיכויים שגם „טיפוס קוסמי", מספר שתים־עשרה במנין להיטיה של מדונה, תוך כשנתיים ומחצה יהיה שלאגר. עד עתה, נכנסו לא פחות מתשעה להיטים שלה, אל חמשת הראשונים במצעד הבריטי והאמריקאי — הישג שאין לו תקדים.

עד עתה, נמכרו, בבריטניה לבדה, לארבעה מליון תקליטונים של מדונה ועוד כמליון וחצי אלבומים. אין צורך להרגיש את גודל ההישג, שהרי מדובר בסך הכל ב־11 תקליטונים ושני אלבומים, והמספרים מדברים בעד עצמם.

ארבעה מתקליטוניה נמכרו עד עתה, בחצי־מליון עותקים ויותר, כאשר הפופולרי ביותר הוא „בכיף" שנחטף בשלושת־רבעי מליון עותקים, לא פחות מ־750 אלף למתקשים בחשבון. אחריו בא „כמו בתולה", שנמכר ב־700 אלף עותקים.

גם השאר, נמכרו היטב, ויכלו לפרנס חבורות תקליטים לא מעטות. שלושת ה„מזרנבים" הם „מלאך" (למעלה מ־200 אלף עותקים), „כוכב מזל" (למעלה ממאה־אלף) ו„לחיות ולספר", שנמכר, נכון לראשית החודש שעבר, ב־70 אלף עותקים. אבל, היות וזה תקליטונה האחרון (בלי לקחת בחשבון את „טיפוס קוסמי"), יש להניח כי עד לסיכום הבא, יימכרו עוד כמה עשרות־אלפי עותקים.

מישהו עוד מוכן להתווכח שמדונה, לפחות מבחינה מסחרית, מובילה בראש רשימת הזמרות הפופולאריות, בשנים האחרונות? מישהו מצביע? תודה רבה.

מדונה – מליון וחצי אלבומים

ברה"מ וצרפת טיילו לשמינית־הגמר

ברה"מ, בהרכב מישני, גברה על קנדה 0:2 ועלתה עם 5 נקודות והפרש שערים 1:9 ● צרפת חלמה בהונגריה 0:3, לאחר שההונגרים טענו על קיפוח ופסילת שער שוויון

● מלך השערים

1.	אלקיאר (דנמרק)	4
2.	אלופס (גרמניה)	2
–.	אלטובלי (איטליה)	2
–.	ואלדאנו (ארגנטינה)	2
–.	רומרו (פאראגוואי)	2

באלוחין הבקיע ונפצע

ברית־המועצות וצרפת הצטרפו אמש לבראזיל ודנמרק וישחקו בשמינית־גמר הגביע העולמי. בריה"מ הכניעה במחצית השנייה באירפואטו את קנדה, שתסע כבר היום הביתה, בלי שתבקיע שער — 0:2.

הסובייטים על־אף שהופיעו בהרכב מישני וגילו יכולת דלה במחצית הראשונה השתפרו מאוד לאחר ההפסקה, בעיקר עם כניסתו של כוכבם איגור בלאנוב.

הוותיק אולג באלוחין, שפתח בהרכב, הבקיע את השער הראשון בדקה ה־58, אולם בשעת כיבוש השער נפגע בברכו והוחלף.

מחצית חלשה

נבחרת ברית־המועצות ביצעה תשעה חילופים. נראה שהסובייטים בטוחים בעלייתם לשמינית־הגמר ולכן הורשו לעצמם לוותר על כוכביהם. מההרכב המקורי נותרו רק המגן אולג קוזנצוב ושחקן מרכז השדה, סרגיי אוליאניקוב.

קנדה ביצעה שינוי אחד בהתקפה: דייל מיצ'ל החליף את איגור ורבליץ'.

9000 צופים חזו במשחק באירפואטו.

אולג בלוחין, הכוכב הסובייטי הוותיק, בעט ראשון לשער קנדה אך הבעיטה היתה חלשה והשוער טינו לטיארי עצר בקלות. בדקה ה־3 הצלה נפלאה לטיארי כשזינק לכדור אדיר שנגח אולג פרוטאסוב.

ברה"מ שיחקה בקלילות וללא מאמץ מיוחד. בדקה ה־16 שוב הציל לטיארי מבעיטה של סרגיי רודיונוב.

הסובייטים שלטו בשדה אך רק לעתים רחוקות יצרו מצבי הבקעה. קנדה תקפה מספר פעמים מהאגפים אך ההתקפות היו עקרות. היתה פעילות מעטה ליד השערים וסיכום המחצית הראשונה: אכזבה מוחלטת.

בלאנוב עורר

הסובייטים פתחו את המחצית השנייה בהתקפות מהירות. בדקה ה־50 יצר ליטובצ'נקו הזדמנות הבקעה לליטובצ'נקו שהחטיא מתשעה מטר.

התקפה קנדית מקרית וכמעט שער אולם השוער הסובייטי ויקטור צ'אנוב חסם את בעיטתו של הקנדי דייויד נורמן.

איגור בלאנוב החליף את אולג פרוטאסוב המאכזב בדקה ה־56. התקפת בריה"מ התעוררה ושתי דקות לאחר־מכן כבש אולג באלוחין שער ראשון — 0:1. השער "בושל" ע"י בלאנוב ובאלוחין בעט מקרוב לרשת. באלוחין נפצע בשעת ההבקעה והוחלף ע"י אלכסנדר זאבארוב.

בדקה ה־64 החליף בראנקו סגוטה את פאול ג'יימס וחמש דקות לאחר־מכן הוחלף גרי גריי ע"י ג'ורג' פאקוס, זאת כדי לתגבר את ההתקפה.

השוער הקנדי הציל בצורה מזהירה בדקה ה־73 מבעיטת־יעף מ־18 מטר מרגלי אוליאניקוב, אך כעבור דקה נאלץ להיכנע פעם נוספת: זאבארוב קלט מסירה מליטובצ'נקו ברחבה ושלח פנימה — 0:2.

לטיארי הציל פעמיים בדקה ה־81 מבעיטות של בלאנוב.

שפט אידריפה טראורה ממאלי.

● בריה"מ: צ'אנוב, מורוזוב, באל, קוזנצוב, אוליאניקוב, יבטושנקו, ליטובצ'נקו, באלוחין (זאבארוב), פרוטאסוב (בלאנוב), רודיאנוב.

● קנדה: לטיארי, לנוזה, וילסון, ברידג', סמואל, ג'יימס (סגוטה), גורמן, גריי (פאקוס), ראגאן, ואלנטין, מיצ'ל.

המושבה הקטנה של דנמרק במקסיקו חוגגת: יש שערים – יש חגיגות (תצלום איי. פי.)

הצרפתי יאניק סטופירה כובש את השער הראשון לרשת הונגריה אמש (0:3) (תצלום: אי.פי.)

טיגנה טיגן נצחון

מה שהחל במשחק חלש, ירוד ברמתו, נגמר בלי מתח, הסתיים בתצוגת כדורגל משכנעת של נבחרת צרפת, אלופת אירופה, שהביסה 0:3 את נבחרת הונגריה והעפילה לשמינית־הגמר בשלוקותה 5 נקודות.

צרפת, ובעיקר מישל פלאטיני, לא הרשימו בחלקו הראשון של המשחק. בתום המחצית הראשונה צעדו הצרפתים ביתרון בן שער ועם פתיחת המחצית השנייה בעטו ההונגרים כדור למשקוף שער צרפת. הכדור נחת לקרקע, ספק לפני הקו, ספק מאחוריו. השופט הורה להמשיך. הונגריה נשברה וצרפת ניצלה זאת עד תום כדי להיות השליטה במגרש כולו.

שער של סטופירה

הצרפתים, בחולצות לבנות ומכנסים כחולים, פתחו את המשחק לתוך תגבור מרכז השדה. לרגעים נדמה היה כי המטרה היא השגת תיקו, שיבטיח עליה. אולם בהמשך התברר כי שיטת משחק זו פיתתה את ההונגרים שהחלו לתקוף וזנחו את משחק ההגנה.

מישל פלאטיני וז'אן טיגנה החלו להריץ את החלוצים קדימה, ואחרי 30 דקות מאכזבות למדי כבשה צרפת שער: המגן היהודי ויליאם עייש פרץ נפלא באגף הימני, הגיע עד סמוך לדגל הקרן, משם הגביה לרחבה: יאניק סטופירה התמקם כהלכה ונגח בעוצמה רבה פנימה — 0:1.

קודם לכיבוש נפגעו טיגנה ופאפין ונזקקו לטיפול.

לאחר הבקעת השער נראתה על המגרש רק נבחרת ה"טריקולור" של צרפת. פטריק באטיסון בעט מ־16 מטר והשוער ההונגרי דיסטל קלט.

דקות סיום המחצית הראשונה עמדו בסימן לחץ הונגרי. גאראבאה בעט מעמדה נוחה לחוץ, ובדקה ה־42 נגח גאראבה לאחר כדור קרן הונגרי, מעמדה מצויינת לחוץ.

לפני השריקה להפסקה ראה הצרפתי עייש את הכרטיס הצהוב של השופט ואלנטה מפורטוגל.

ההונגרים נשברו

את המחצית השנייה פתחה הונגריה בסערה. השוער הצרפתי באטס נאלץ לפתוח את אגרופו ולהתעלות כדי למנוע שער שוויון.

בדקה ה־47 נגע האיצטריון ההונגרי ריאייקה, בעט מ־18 מטר כדור אדיר שפגע במשקוף ונחת לקרקע. מקרה דומה מאוד למקרה המפורסם במשחק בין בראזיל וספרד. ההונגרים הניפו ידיים וסברו שמדובר בשער. השופט הפורטוגלי הורה להמשיך.

בשלב זה עדיין לא נשברו ההונגרים ושתי דקות מאוחר יותר בעט גאראבה מזווית קשה. באטס הדף בקושי לקרן.

אי ניצול ההזדמנויות הוציא את הרוח ממפרשי ההונגרים. כאילו איבדו עניין במשחק. צרפת החלה להכתיב את הקצב.

בדקה ה־55 ניצב סטופירה בפני 0:2, שהיה הופך אותו לגבור היום בצרפת. אולם מעמדה קורצת בעט לגופו המזנק של השוער ההונגרי, והכדור נהדף לקרן.

צרפת עלתה ליתרון 0:2 בדקה ה־63. מישל פלאטיני שיגר כדור לז'אן טיגנה. הקשר שחום־העור חדר לרחבה ובעט בדיוק לפינת השער.

עם ה־0:2 היתה צרפת רגועה הרבה יותר. הונגריה נראתה כמי שהשלימה עם מצבה הלא נוח.

בנבחרת ההונגרית יצא קובץ' ונכנס בוגני. לפני יציאתו הספיק קובץ' לבעוט לרשת החיצונית של צרפת.

דומיניק רושטו, כדורגלן סאנט־ז'רמן פאריס צורף להתקפת צרפת בדקה ה־61, במקום פאפין. שבע דקות לאחר כניסתו הוזהר רושטו בכרטיס צהוב לאחר שפגע בהונגרי רוט.

20 דקות לפני הסיום פינה סטופירה את מקומו לפררי. בנגיעה הראשונה שלו בכדור מצא עצמו פררי בתוך הרחבה ההונגרית. מצב אידיאלי לכיבוש, אבל החלוץ הטרי בעט לחוץ.

חמש דקות לפני הסיום נחתמה התוצאה: מישל פלאטיני פרץ מאגף שמאל ושלח כדור מדוד לדומיניק רושטו. החלוץ בעל רעמת השיער המשיך מקרוב פנימה וקבע — 0:3.

עם השריקה לסיום נראו ההונגרים מקיפים את השופט וקובלים על קיפוחם. ייתכן שהשער שלא הוכר בשעה שהתוצאה היתה עדיין רק 0:1 אכן קיפח במשהו את ההונגרים. אמנם אין ספק שהקבוצה הטובה יותר אכן ניצחה.

שפט קארלוס אלברטו דה־סילבה ואלנטה מפורטוגל.

● צרפת: באטס, אמורוס, באטיסון, בוסיס, עייש, פרננדז, טיגנה, פלאטיני, ז'ירס, פאפין (רושטו), סטופירה (פררי).

● הונגריה: דיסטל, שאלאי, רוט, קארדוש, גאראבה, וארגה, דטארי, חניק, דייקה, אסתרהאזי, קובץ' (בוגני).

טבלת בית 1

1.	ארגנטינה	2	2—4	3
2.	איטליה	2	2—2	2
–.	בולגריה	2	2—2	2
4.	קוריאה	2	4—2	1

טבלת בית 2

1.	מקסיקו	2	2—3	3
2.	פאראגוואי	2	1—2	3
3.	בלגיה	2	3—3	2
4.	עיראק	2	3—1	0

טבלת בית 3

1.	בריה"מ	3	1—9	5
2.	צרפת	3	1—5	5
3.	הונגריה	3	9—2	2
4.	קנדה	3	5—0	0

טבלת בית 4

1.	בראזיל	2	0—2	4
2.	ספרד	2	2—2	2
3.	צ. אירלנד	2	3—2	1
4.	אלג'יריה	2	2—1	1

טבלת בית 5

1.	דנמרק	2	1—7	4
2.	גרמניה	2	2—3	3
3.	אורוגוואי	2	7—2	1
4.	סקוטלנד	2	3—1	0

טבלת בית 6

1.	פולין	2	0—1	3
2.	פורטוגל	2	1—1	2
3.	מרוקו	2	0—0	2
4.	אנגליה	2	1—0	1

הקנדי ראנדי ראגאן חולף על פני הסובייטי אולג קוזנצוב (2:0) (תצלום: אי.פי.)

אלקיאר הימם בשלושער את אורוגוואי (1:6)

הסימפוניה השישית של כוכבי קופנהאגן

סרג'ן אלקיאר לארסן (שלושה שערים), מיכאל לאודרופ, יספר וסורן לארבי, כוכבי נבחרת דנמרק העניקו אתמול לסנוט־בוקר לנבחרתם נצחון מוהיים — 1:6 על אלופת העולם לשעבר פעמיים, נבחרת אורוגוואי.

דנמרק היתה לנבחרת השנייה, אחרי בראזיל, שהבטיחה הופעה בשמינית־הגמר. והיא עלתה בכמה דרגות על יריבתה מאורוגוואי.

שחקני איכות

פרבן אלקיאר־לארסן, שחקנה של וורונה האיטלקית, היה לכדורגלן הראשון באליפות שכבש שלושער והעפיל לראש טבלת המבקיעים, עם 4 שערים. מיכאל לאודרופ מיובנטוס, יאספר אולסן ממנצ'סטר־יונייטד וסורן לארבי מבאיירן מינכן השלימו רביעיית מבקיעים מעולה. יתר חבריהם לא היו פחות טובים. כל הצוות הדני פעל כמכונה משומנת, שמוטטה את הגנת־הברזל של אורוגוואי.

דנמרק פתחה את המשחק בסערה. כבר בדקה הראשונה בעט לארבי מצויין מ־30 מטר אך השוער פרננדו אלווז קלט. בדקה ה־10 לא יכול היה אלווז להושיע. מיכאל לאודרופ שיגר מסירת־מז לאלקיאר, שהגיח ובעט לרשת — 0:1.

דנמרק לא נחה. בדקה ה־14 בעט ברטלסן מ־25 מטר והשוער קלט. בדקה ה־18 הוכשלו בוסק ואנדרסן ברחבה, ללא תגובה.

בדקה ה־19 ספגה אורוגוואי מהלומה. מיגל בוסיו הורחק לאחר פגיעה גסה בארנסן, במרכז השדה. קודם־לכן ספג בוסיו כרטיס צהוב. אורוגוואי המשיכה לשחק עם עשרה שחקנים.

שליטה ופוריות

למרות הנחיתות המספרית ניסתה אורוגוואי לתקוף, אולם בדקה ה־41 נעצה דנמרק את השער השני ברשתו של אלווז: אלקיאר שיגר כדור־רוחב ללארבי הלא־מכוסה שמחמישה מטר דחק לרשת — 0:2.

אורוגוואי זכתה בבעיטת־11 מטר בדקה ה־45. נילסן הכשיל ברחבה שערו את פרנצ'סקולי, השופט מיהר להצביע לעבר הנקודה הלבנה. השחקן המוכשל בעט לרשת וצימק ל־1:2.

בפתיחת המחצית השנייה החמיצה אורוגוואי הזדמנות לשוויון כשויקטור דיוגו המשיך בבעיטה מספרת את הכדור מקרן אך החטיא בסנטימטרים.

בדקה ה־52 הגיע הבליץ הדני: לאודרופ תיעתע בהגנת אורוגוואי, חדר לרחבה ובעט לרשת — 1:3.

בדקה ה־68 שוב חדר לאודרופ לרחבה, בעט חזק, הכדור נהדף ע"י השוער, ואלקיאר עט על ההזדמנות ודחק לרשת — 1:4.

בדקה ה־80 השלים אלקיאר את השלושער הפרטי שלו. מצויין אלקיאר חלף על פני השוער אלווז, ומול רשת חשופה קבע — 1:5.

בדקה ה־83 נפגע לאודרופ והוחלף ביספר אולסן. אולסן תרם את חלקו בשער השישי בשתי דקות לסיום — 1:6.

שפט אנטוניו מארקז ממקסיקו. באיצטדיון נכחו 26 אלף צופים.

● דנמרק: ראסמוסן, סיוורט, מורטן אולסן, איבן נילסן, ארנסן, ברגרן, ברטלסן (מולביה), אנדרסן, אלקיאר, לאודרופ (יספר אולסן).

● אורוגוואי: אלווז, דיוגו, אסווארדו, גוטיירז, באטיסטה, בוסיו, סאראלגוי, סאנטין (סאלאזאר), אלזאמנדי (ר. ראמוס), ודה־סילבה, פרנצ'סקולי.

דנמרק "מכשת כנחש קוברה"

נבחרת הכדורגל של דנמרק יוצרת צורות משחק מרהיבות במגרש ולפתע, שחקניה כנחשי קוברה — אמרו אתמול פרשנים במקסיקו. הם הוסיפו שנבחרת דנמרק מגלה "כדורגל טוטאלי" כמו הולנד בימי גדולתה בשנות השבעים.

★ משחקי הערב ★

● איטליה — דרום־קוריאה (פואבלה, 9).

● ארגנטינה — בולגריה (אולימפיקו מקסיקו־סיטי, 9).

★ הערב בטלוויזיה ★

● טלוויזיה ירדנית: ארגנטינה — בולגריה (9).

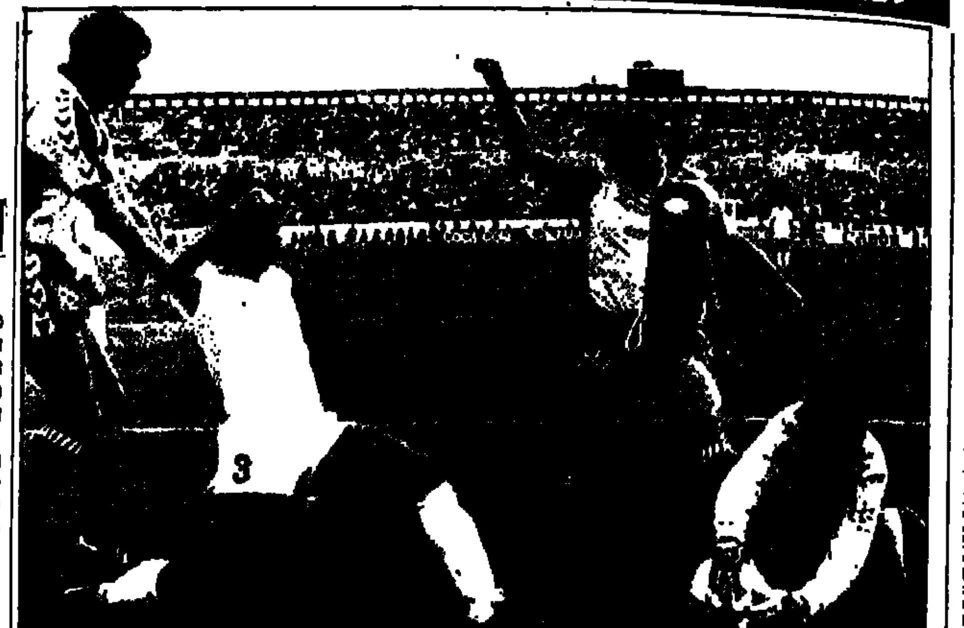

לשם שינוי: הפעם עוצר שוער אורוגוואי, אלווז, את כדורו של חלוץ דנמרק, פרבן אלקיאר, שכבש אור לאתמול שלושער. תצלום איי. פי.

ארגנטינה ואיטליה ינסו להבטיח הערב הכרטיסים לשלב הבא

פאסארלה חוזר להרכב
באיטליה רוצים את רוסי

שני המשחקים האחרונים בבית 1 במגר גביע־העולם במקסיקו ייערכו הערב ב־9 לשתי אלופות העולם האחרונות, ארגנטינה ואיטליה, סיכויים להתלוות לנבחרות, שכבר הבטיחו את השתתפותן בשמינית־הגמר.

אלופת העולם מ־1978, נבחרת ארגנטינה, תשחק באיצטדיון האולימפי במקסיקו־סיטי עם בולגריה, שלא נוצחה עד כה, וסיימה פעמיים בתיקו זהה (1:1) עם איטליה ודרום־קוריאה. לחניכיו של הארגנטיני בילארדו תספיק תוצאת תיקו כדי להעפיל לשמינית־הגמר.

שחקני ארגנטינה מקווים כי הקפטן משנת 78, דניאל פאסארלה, בן ה־33, ייכלל בין ה־11 שיפתחו במשחק. פאסארלה סבל מקלקול־קיבה, דבר שגרם לו להפסיד 4 ק"ג. כשבת ערך פאסארלה את אימון הבכורה שלו, ואף הבקיע שער נגד קבוצת רנאטו סאריני מארגנטינה — 1:4. אם פאסארלה יחזור להרכב יתופקד רוג'רי כמגן ימני, וייתכן שבאטיסטה ימלא את מקומו של אולאטיקוצ'אה.

מאמן הנבחרת הבולגרית איוון ווצוב יבצע שלושה או ארבעה שינויים בהרכב. ישנה אפשרות כי כוכב הנבחרת, הקשר פלאמן מרקוב, המככב בשורות מץ הצרפתית, יחזור להרכב. הוא טרם טעם את משחקי מקסיקו בגלל פציעה שנגרמה לו באימוני הנבחרת.

זכרונות מ־1966

באותה עת ייערך המשחק השני בפואבלה, בין נבחרות איטליה ודרום־קוריאה. אנצו ביארזוט, מאמנה של איטליה, עדיין לא שכח מה עוללו בני־ארצם של הדרומיים בשנת 1966 במידלסבורו שבאנגליה, כאשר צפון־קוריאה ניצחה את איטליה — 0:1.

איטליה סובלת מפציעת כמה כוכבים, כמו השוער גאלי, שנפגע כשהתנגש עם דייגו מאראדונה, במשחק התיקו 1:1 נגד ארגנטינה. כמו־כן סובל המגן המצויין אנטוניו קאבריני מפציעה ברגלו, גם כן זכר למשחק נגד ארגנטינה. אפו של דה־נאפולי שבור.

בינתיים קיים לחץ על ביארזוט לשתף את שני החלוצים המצויינים, פאולו רוסי ואלדו סרנה.

הקוריאנים, המעודדים מהתיקו נגד בולגריה, וממשחקם השוטף, מקווים ללכת בעקבות הצפון ולהכניע גם את אלופי העולם האחרונים, כשבשורותיהם אין כל בעיות פציעה.

עיראק אחרונה בבית — אלופת הכרטיסים הצהובים

כדורגלני עיראק צועדים בראש טבלת הכרטיסים הצהובים שספגו במונדיאל במקסיקו — שבעה במספר, בראשם סאמיר שאקר, עם שני כרטיסים צהובים.

62 כרטיסים צהובים נשלפו עד כה, בתום 24 משחקים.

ארבעה כדורגלנים ספגו כרטיסים אדומים — האנגלי ריי וילקינס, הקנדי מייק סוויני, האורוגוואי מיגל בוסיו והעיראקי באסיל גורגיס.

אף שחקן מערב־גרמני או הונגרי טרם ספג כרטיס צהוב.

אחרי עיראק צועדות ברשימת ה"צהובים": מקסיקו ואנגליה — 5 כ"א; דרום־קוריאה, צפון־אירלנד ואורוגוואי — 4 כ"א; בולגריה, סקוטלנד, איטליה, מרוקו ופאראגוואי — 3 כ"א; ארגנטינה, קנדה, דנמרק, ספרד, צרפת, פולין ופורטוגל — 2 כ"א; בראזיל, אלג'יריה, בלגיה וברית־המועצות — 1 כ"א.

פיפ"א מגנה את עיראק

שניים משחקניה הורחקו לשני משחקים ואחד עד להודעה חדשה ● וילקינס הורחק לשני משחקים

ועדת המשמעת של ההתאחדות הבין־לאומית בכדורגל הטילה אתמול עונשים על שחקנים שהורחקו, הוזהרו או התנהגו בצורה בלתי ספורטיבית במהלך משחקי הגביע העולמי.

שני שחקנים של נבחרת עיראק הורחקו לשני משחקים ושחקן נוסף הורחק ממסגרת פיפ"א עד להודעה חדשה. מדובר בבאסל גורגיס וחארס מוחמד שהואשמו בהעלבת השופט במהלך ואחרי המשחק עם בלגיה (2:1). שני השחקנים הושעו משני משחקים. סאמיר שאקר, שירק על השופט, הושעה עד להודעה חדשה. קודם לכן ספג שאקר כרטיס צהוב ומאחר שהיה זה הצהוב השני שלו הורחק ממילא גם למשחק אחר.

ההתאחדות הבין־לאומית גינתה את התנהגות העיראקים והביעה תקווה כי התנהגות שכזו לא תחזור בעתיד.

מזכ"ל פיפ"א, ג'וזף בלטר, הזהיר את העיראקים לפני משחקם הבא נגד מקסיקו.

האנגלי ריי וילקינס שהורחק במשחק התיקו ללא שערים נגד מרוקו, לאחר שזרק את הכדור על השופט וקודם־לכן הוזהר בכרטיס צהוב הורחק לשני משחקים.

ועדת המשמעת הרחיקה ממשחק אחד את מיגל בוסיו מאורוגוואי שהורחק במשחק התבוסה של נבחרתו (6:1) מרגלי דנמרק. בוסיו יחמיץ את המשחק נגד סקוטלנד.

קרישנאן זכה בבקנהאם

הטניסאי ההודי ראמש קרישנאן זכה בטורניר בקנהאם, אנגליה, כאשר ניצח במשחק־הגמר את דני ויסר מדרום־אפריקה — 7:5, 1:6, 6:4. פאם שרייבר מארה"ב ניצחה בגמר את בת־ארצה ברברה פוטר 6:2, 6:4.

טורניר זה שימש כהכנה לאליפות ווימבלדון, מאחר שהמשחקים התקיימו על משטחי דשא, כמו בווימבלדון.

● במנצ'סטר, זכה הקנדי גלן מיצ'י באטה, כשניצח במשחק־הגמר את האמריקני ג'יי לאפוחוס — 3:6, ...

מילר אוהב את... מאדונה

[illegible]

שוק המאמנים בארץ בצל הגביע העולמי

מאמן לאומי חדש: פייגנבוים

תשעה מאמנים נשארים בקבוצותיהם; שניים החליפו קבוצות ובארבעה מועדונים מתלבטים

● כדורגל

מאת מוטי חביב

משחקי הגביע העולמי העלימו כליל את שוק המאמנים הכליכך נפוץ. בימים מקבילים בכל עונה, אין פרסומים על מגעים עם מאמנים, אין ישיבות הנהלה לתוך הלילה ואין, כמובן, סיכומים.

מה שכבר ברור מעל לכל ספק הוא שרק מאמן אחד עשוי להצטרף לחבורת המאמנים הלאומיים. כל ייתר 15 המאמנים שידריכו את קבוצות הליגה הלאומית, כבר אימנו בליגה הבכירה.

קפיצה רצינית

האחר שיצטרף הוא יהושע (שייע) פייגנבוים, שיעשה זאת בעונתו השלישית כמאמן. פייגנבוים, שחקן־עבר בין־לאומי בהפועל תל־אביב, הפועל ירושלים, הפועל חיפה, הפועל רמת־גן ומכבי לורוס חולון, נטל לפני שנתיים את שרביט האימונים בבית"ר נתניה בליגה א', בתום העונה עלתה הקבוצה לליגה הארצית.

פייגנבוים הוותם לשנה נוספת והעלה את בית"ר נתניה (מקום ראשון), לראשונה בתולדותיה, לליגה הלאומית.

עולה נוספת, בית"ר תל־אביב, לא תחליף את מאמנה, אריה רדלר, ורק מהפועל לוד ויתרו על שמואל רוזנטל לטובת צבי רוזן.

בשבע קבוצות לאומיות ישארו אותם מאמנים: דוד שוייצר בהפועל תל־אביב; שלמה שרף, בעונה רביעית ברציפות במכבי חיפה; שמעון שנהר במכבי תל־אביב; דרור קשטן בבית"ר ירושלים; נסים בכר בהפועל כפר־סבא; זאב זלצר במכבי נתניה ובנימין מורחי במכבי יפו.

בבני־יהודה סיכמו אמנם עם יצחק שניאור על עונה נוספת, אבל אתמול התברר שלא הכל מעל כמתוכנן, ושמו של שניאור הועלה כמועמד לאמן את שמשון ת"א. בשמשון מתלבטים עדיין לגבי מאמן. שלשום הוזכר שמו של יגאל יפת, שחקן־העבר של הקבוצה שהעונה שימש כעוזר־מאמן, אך ה"בוס" השמשוני, עו"ד עמי פוטל, הטיל וטו על מינוי זה. שמו של שניאור צץ מייד כשהכל זוכרים לו עונת־אימון טובות בשמשון.

עבר את הכביש

דרור כרנור חוצה את הכביש בפתח־תקווה. אחרי שלוש שנות אימון בהפועל פ"ת ידריך את מכבי פ"ת.

הפועל פ"ת שוקלת כמה אפשרויות, ביניהן משה מאירי, אליהו עופר, ליאון קונסטנטינובסקי, נחום סטלמך, יצחק שום, ואולי מאמן הנוער, אברהם גרנט, תחת שרביטו של המנהל גיורא שפיגל.

הפועל באר־שבע עדיין "בתרדמת קיץ". ישנה אפשרות שנחום סטלמך ימשיך עונה נוספת, כשלצידו אלון בנדור, ישנה גם האפשרות שאלון בנדור ישמש כמאמן ראשי.

במכבי יבנה סברו שהתחזה עם צבי רוזן הוא שאלה של זמן בלבד.

צבי רוזן, מאמן לוד

אך רוזן חתם עם הפועל לוד ועתה מתלבטים ביבנה בין משה מאירי ואליהו עופר.

קיץ רגוע בשוק המאמנים. תשעה נשארים בקבוצותיהם; שניים כבר החליפו קבוצות, ובארבעה מועדונים מתלבטים. על ארבע קבוצות אלה יאבקו יצחק שניאור, מיכאל קדוש, יצחק שום, אליהו עופר, משה מאירי, ליאון קונסטנטינובסקי ונחום סטלמך.

מנסדורף וגליקשטיין — מועמדים לשחק נגד בלגיה

● טניס

מאת יצחק אשל

נבחרות הטניס של ישראל ובלגיה ממשיכות להזיע באימוניהן באיצטדיון ברמת־השרון. במיוחד מתאמצים הטניסאים באימוני הצהריים המתקיימים בשמש היוקדת.

כמובן שהישראלים רגילים יותר לתנאים אלה אולם החום העז בימים האחרונים גורם גם לעייפות־מה אצלם, אבל במיוחד משפיע החום על הבלגים.

היום ימשכו האימונים כשקפטן נבחרת ישראל, יוסף שטבהולץ, והמאמן שלמה צרוף, עשויים לפרסם את שמות שני הטניסאים שייצגו את ישראל במשחקי היחידים. כמעט ודאי שיהיו אלה עמוס מנסדורף ושלמה גליקשטיין.

הנטייה המסתמנת, לראשונה במשחקי גביע־דייוויס, היא להעניק את המספר 1 דווקא לצעיר מנסדורף, שזכה בהישגים מרשימים בחצי השנה האחרונה.

לגבי משחק הזוגות תיפול כנראה ההכרעה רק אחרי משחקי היחידים ביום הראשון.

מחר תתקיים בבית השגריר הבלגי הגרלת המשחקים.

כפי שנודע הרי שאם תעלה ישראל לשלב חצי־הגמר תתמודד בעוד כחודש עם המנצחת בין הולנד וניגריה. לראשונה שולב השנה הבית האפריקני במסגרת האירופית.

כנצחונם של הניגרים יביא אותם בחודש הבא ארצה, ואם הולנד תנצח תצא הנבחרת הישראלית לשם.

היום יגיע ארצה השופט הבין־לאומי ההולנדי.

● שחיה

הישראליים ללא מדליות בלינץ

אייל שטיגמן, השחיין הישראלי המצטיין, שגבר בשבת על אלוף אירופה במשחה 100 מטר חזה, הסובייטי וולקוב, כשל בשלושם בתחרות־האומות, בלינץ בשסיים במקום הרביעי במשחה ל־200 מטר חזה — 2:25.96 דקות. ראשון הגיע הסובייטי וולקוב.

יתר הישראלים קבעו תוצאות הנופלות מהישגיהם הטובים. זוהר וייס חתר 100 מטר ב־54.86 שניות; רזיאל רימר קלע 55.12 שניות. וייס חתר 400 מטר ב־4:09.49, ויוחאי ליפשיץ עבר 200 מטר מעורב אישי ב־2:16.02 דקות.

יום הולדת שמח לנבי אילן

מאת אורי שטיינבך

"זהו מפעל נאצל עם שליחות שאין גדולה ממנה" — כך בירך אמש נשיא המדינה, חיים הרצוג, את מאות ספורטאי אילן, שחגגו מלאות 25 שנה לפעילות המועדון בשטח מרשים ברמת־גן.

נשיא המדינה היה אורח הנואמים, אחרי רשימה גדולה ומכובדת של אנשי ספורט, פעילים, חברי הנהלת המועדון וידידי אילן מאנגליה וארצות־הברית, שהעלו על נס את פעילותם של הנכים מגיל צעיר עד לבוגרים.

את הטקס פתח מצעד משלחות רב־רושם שכלל נציגים של אלפי הספורטאים הפעילים במועדוני אילן ברחבי הארץ, אחרי חלוקת העיטורים המיוחדים שהוכנו לציון האירוע, על־ידי נשיא המדינה, פתחו הספורטאים בתצוגת מרהיבה. החל בילדים שעברו מסלול מכשולים, דרך שמואל חיימוביץ, שלמעמה מרגש זה, שבר את שיאו העולמי בהרמת־משקולות וקבע 180 ק"ג. אחר־כך עלו בזה אחר זה סייפים, כדורסלנים, טניסאים, ילדי כדורעף, שחקני כדורסל וטעיל, שהפגינו שליטה מעולה בעגלת הנכים במעבר מסלול מכשולים.

● הרצה היהודה וולה באור, ילידת דרום־אפריקה ובעלת נתינות בריטית, הורשה לייצג את אנגליה במשחקי חבר העמים הבריטי שיערכו בחודש הבא באדינבורו, סקוטלנד.

אלימלך ופרישמן ישארו בבית — לא יסעו לקנדה

● כדורסל

מאת יצחק ויסדוף

רק 13 כדורסלנים ישתתפו במסע הנבחרת לקנדה, לאחר שישראל אלימלך ועמוס פרישמן נמצאו בלתי־כשירים.

אלימלך, שעבר ניתוח ברגלו, לא החלים עדיין וישאר בארץ להמשך הטיפולים. גם פרישמן, הסובל מסינוסיטיס קשה, יחמיץ את המסע, בו תקיים הנבחרת ארבעה משחקים נגד נבחרת קנדה.

מאמן הנבחרת, צבי שרף, אמר אתמול כי שני הרכזים משוחררים בשלב זה מהמסע לקנדה בלבד: "לגבי אליפות העולם, שתחל ב־5 ביולי, נבדוק את מצבם לאחר שוב הנבחרת מקנדה, ואז נחליט".

נבחרת ישראל תתכנס הערב ב־7 באולם הפועל תל־אביב ה־11 משחקניה ייערכו אימון משותף לראשונה מאז שבה הנבחרת מאליפות אירופה דרגה ב', לנבחרת הצטרפו: מיקי ברקוביץ, דורון ג'מצ'י ועופר יעקבי, שנעדרו מאליפות אירופה כבלגיה.

לאוואן מרסר הטוארר לאסוף יצטרפו לנבחרת בקנדה, לשם יגיעו השניים מארה"ב, בה הם נמצאים בחופשה.

מחר ייערכו שחקני הנבחרת אימון נוסף, וביום חמישי ימריאו לטורונטו שבקנדה.

ואסוביץ' השיב: מסכים לתנאים

מאת ראובן חנניה

המועמד לאמן את נבחרת ישראל בכדורגל היוגוסלבי ולִיבר ואסוביץ', השיב אתמול בחיוב לתנאים הבסיסיים של ההתאחדות לכדורגל.

קרוב לוודאי שיהיה המאמן הלאומי של נבחרת ישראל ומחליפו של יוסף מירמוביץ'.

המאמן היוגוסלבי יגיע בשבועות הקרובים לארץ כדי לחתום על חוזה.

הפועל חיפה התלוננה על הפועל ת"א

הנהלת קבוצת הכדורגל של הפועל חיפה התלוננה אתמול בהתאחדות לכדורגל נגד הפועל תל־אביב, אלופת המדינה, וטענה שזו פתחה במגעים עם שוערה גיורא אנטמן.

זאת בניגוד לתקנון ההתאחדות לכדורגל המורה מפורשות שלא יתנהל מו"מ קודם להכנסתו של שחקן לרשימת ההעברות.

ראש ליובנטוס רק... ב־1987

החלוץ הוולשי הבין־לאומי של ליברפול, איאן ראש, הגיע לטורינו, כדי להתוות חוזה עם יובנטוס, אלופת איטליה, תמורת עיסקת בת שלושה מיליון לירות (4.5 מיליון דולר) — אמר מנהל המועדון האיטלקי, ג'יאמפיירו בוניפרטי.

לפי ההסכם יוכל החלוץ המצויין להישאר עונה נוספת בליברפול ולהצטרף ליובה רק ביולי 1987.

ישראל תבדוק חלופות ל„לביא"

(סוף מעמוד ראשון)

שמיעת ההערות שלנו ייקח להם כחצי שנה. אני מוכן לשמוע הצעות. לנו אין הצעות, לנו יש החלטה" אמר רבין.

„מהתרשמותי מביקור משלחת הפנטגון בארץ לפני שבוע ומאנשי השגרירות האמריקנית בישראל, הצעה זו מקובלת עליהם אולם טרם קיבלה אישור סופי מוושינגטון. להערכתי, יתקבל האישור הנדרש תוך ימים, בשני חלקים: הגשת הצעות ואי־עיכוב הפרויקט. לא ראיתי שום שינוי מצד האמריקנים בגישתם שלא להחליט עבורנו. הם מנסים לשכנע אותנו, ההחלטה תהיה בידינו" — הדגיש רבין.

שר הביטחון הטעים ברבריו, כי מטוס ה„לביא" עונה על צורכי מדינת־ישראל, אולם אין זאת אומרת שאין פתרונות אחרים עם מטוסים אחרים שניתן לקבל מארה"ב, שיתנו תשובה שניתן יהיה לחיות איתה.

„אני מעריך שנסתדר"

שר הביטחון מסר עוד, כי הוא קבע באחרונה את הסכום המירבי לתהליך ייצורו של המטוס, בהנחה שהסיוע האמריקני לא ישתנה. „עד סוף החודש אקבל מהתעשייה האווירית הצעה כיצד בכוונתנו להסתדר עם סכום זה. אני מעריך שנסתדר. צריך לזכור, כי רכישת מטוס משופר בארה"ב הוא עסק יקר, וגם ביטול פרויקט המטוס יהיה כרוך בפיטוריהם של כ־7000 איש, מתוכם 2000 מהנדסים. האמריקנים שרוצים לראות את ישראל חזקה ומתקדמת מבחינה טכנולוגית, חייבים לקחת גם את זה בחשבון" — אמר שר־הביטחון.

בתשובה לשאלה מסר רבין, כי ישראל עדיין מחפשת חברה אמריקנית לשותפות בפרויקט ה„לביא", אולם הוא פסימי לגבי התוצאות.

הראיון המלא עם שר־הביטחון יפורסם בגליון חג השבועות של „על המשמר".

יעקבי יציע להניח מסילת רכבת לאילת

„הנגב הוא היצואן הגדול במדינה. היצוא השנתי של הסחורות המיוצרות באיזור מסתכם כיום בכ־1 מיליארד דולר ולהערכתנו בתוך 6 עד 7 שנים היצוא יוכפל". — אמר אתמול שר התיכנון והכלכלה גד יעקובי בישיבת מועצת נבחרי הנגב, שהתכנסה בערד.

השר יעקובי מסר, כי הוא יציע מחר בדיון שיתקיים במשרד ראש הממשלה בנושא פיתוח הנגב, לגשת לביצוע מיידי של שני פרוייקטים מרכזיים באיזור: הקמת שדה תעופה אזרחי אלטרנטיבי לנמל תעופה בן גוריון באיזור תל־מחתא, לא הרחק משדה התעופה הצבאי בנבטים, והקמת מסילת הברזל לאילת, העשוייה להוות אלטרנטיבה יבשתית לתעלת סואץ.

לדברי יעקובי, שתי חברות גדולות מקנדה ומאוסטרליה מגלות עניין בהקמת המסילה, ולהערכתו, מימוש הפרוייקט אינו מחייב הוצאה כלשהי מתקציב המדינה, שכן, לדעתו, ניתן לממנו באמצעות מתן אשראי בינלאומי לטווח ארוך, וכן מתן אשראי לספקים. (עתים)

השגריר בוינה ישוב

(סוף מעמוד ראשון)

תמכה ישראל ממתה על השגרירות, וכך תעקוף את עניין כתב־ההאמנה. בינתיים נשאר בשגרירות ישראל בוינה הציר, היועץ אורי פרושאור.

סלוחה עצמית

„הויקע לבחירת ואלדהיים לא היה משולל סממנים אנטישמיים" — אמר ראש הממשלה, שמעון פרס, בסעודה למען מילגות לתלמידי האוניברסיטה הפתוחה, שנערכה אמש במלון „דן פנורמה" בתל־אביב.

ראש הממשלה אמר: „הבעיה איננה יחסי ישראל־אוסטריה. או אם נקיים קשרים עם נשיא אוסטריה. הבעיה היא יחסי אוסטריה עם עצמה — הקלות שבה היא סולחת להיותה שותפה למצב שממנו נשארה רק תחושה של זוועה ואימה. מדאיג שהיה נסיון רבתי לרחום על עצמם כדי להצדיק עבר שאיננו ניתן להצדקה".

הרצוג: תמונה כללית

נשיא המדינה, חיים הרצוג, אמר אמש, כי בקשר ליחסים עם אוסטריה יש לראות את התמונה בכללותה, כולל ההיבטים של ביטחון ישראל, המחוייבות שלנו ליהודי בריה"מ והתפקיד שאוסטריה מילאה ביחס לשבויים ולנעדרים שלנו, ואשר אותן תצטרך למלא גם בהווה ובעתיד.

הנשיא, שרואיין בתוכנית „מבט" בטלוויזיה, ציין כי לא שלח מברק לואלדהיים להיבחרו, משום שממשלות מבקרים לראשי מדינה בהזדמנויות כאלה נעשה בעצה אחת עם הממשלה.

„אני כנשיא מדינה יהודית, מאוד מודאג מכל מה שקרה. אני נזכר בדברי פון ויצוקר ב„בונדסטאג" כי מי שמנסה להתכחש לעבר לא יוכל לבנות את העתיד. בעניין זה קבע בן גוריון לעיקרון, שאסור לשכוח את העבר ולסלוח, ואסור לתת לעבר לפגוע בהווה ובעתיד", אמר הנשיא.

לאסוף עוד חומר

ועדת החוץ והבטחון של הכנסת הביעה אתמול זעזוע עמוק וביקשה ממשרדי החוץ והמשפטים להמשיך לאסוף חומר הנוגע לעברו ומעורבותו של ואלדהיים במכונת ההשמדה הנאצית. בן סמכה הוועדה ידיה על החלטת הממשלה להחזיר לאלתר את שגריר ישראל מוינה להתייעצויות.

לנשיא קראה הוועדה להימנע ממשלוח ברכות לנשיא אוסטריה.

להחזיר השגריר

חייקה גרוסמן (מפ"ם), מראשי הלוחמים נגד הנאצים בתקופת השואה, קראה אתמול לממשלת ישראל להחזיר מייד את השגריר לישראל. הממשלה חייבת להגיב

בהתאם למעמדה כנציגת העם היהודי. החשבון הוא חשבון היסטורי ולא ריפלומטי. השארת השגריר במקומו היא התחמקות דיפלומטית, ולא תגובה מוסרית ומדינית ההולמת את המצב החדש, אמרה ח"כ גרוסמן.

הוקעת החיפוי

הנהלת „בית לוחמי הגיטאות" הביעה את הזדעזעותה מבחירתו של ואלדהיים וקראה לדעת הקהל היהודית והעולמית להוקיע את החיפוי שניתן לגילויי הנאציזם בעם האוסטרי.

לא בן־חברית

מזכ"ל הקונגרס היהודי העולמי, ישראל זינגר, אמר אתמול, כי ואלדהיים לא יוכל לנסוע למקומות שונים בעולם בלי להיפגש עם יהודים ואנשים המאמינים בזכויות האדם, שיאמרו לו כי אין הוא יכול להשתייך לחברה העולמית הנורמלית, בגלל התנהגותו ונסיונו לשכוח את העבר.

התיק לא נסגר

ההנהלה הישראלית של הקונגרס היהודי העולמי הביעה את תדהמתה ואכזבתה מתוצאות הבחירות לנשיאות אוסטריה. יו"ר ההנהלה הישראלית, יצחק קורן, הודיע, כי אין לראות את תיקו של ואלדהיים כסגור. יש להמשיך בחקירה ובמאבק הציבורי למען הורישה, שהגורמים המוסמכים באוסטריה וואלדהיים יתנו תשובות והבהרות לכל מסכת האשמות וניסיונות ההעלמה של ואלדהיים במשך 40 שנה.

לא לקבלו

הליגה נגד השמצה שליד מסדר „בני ברית" קראה לשלטונות ארה"ב ולכל המדינות הדוגלות בעקרונות המוסר והצדק, לסרב לקבל את ואלדהיים.

כמה מחברי המשמרת הצעירה של מפלגת העבודה בירושלים קיימו אתמול משמרת מחאה מול משרד החוץ, כתביעה לניתוק היחסים עם אוסטריה והחזרת שגריר ישראל לירושלים לאלתר. הם הביעו „שאט נפש" מכך, שמחצית ציבור הבוחרים באוסטריה בחר בוואלדהיים למרות שהם ידעו על עברו.

הפגנה מול השגרירות

עשרות סטודנטים, חברי ההתאחדות העולמית לסטודנטים יהודיים, הפגינו אתמול מול שגרירות אוסטריה ברחוב הרמן כהן בתל־אביב. המפגינים הציבו את הדגל האוסטרי על גרד תבנית וצבעו 54 אחוז ממנו בשחור, לפי אחוז הבוחרים בוואלדהיים. כן נשאו כרזות כגון „בושה וחרפה לאוסטריה".

איך לארה"ב ראיות

(סוף מעמוד ראשון)

ארה"ב בהמשך החקירה של פרשת פולארד. „אנו מבקשים לציין גם כי הגת כתב האישום (נגד פולארד) וההצלחה בעריכת משפטו התאפשרו הודות לשיתוף הפעולה של ממשלת ישראל", נאמר בהודעה.

נראה, כי בתגובה על הודעת ממשלת ישראל מיום א' בפרשת פולארד, השתדל אתמול המימשל לרפות חלק מן המתיחות בין וושינגטון לירושלים, שנבעה מן ההאשמות הרבות שהתפרסמו באמצעי התקשורת האמריקניים, כאילו פעילות הריגול הישראלית בארה"ב רחבה בהרבה ממה שמורה ישראל.

מודאגת עמוקות

„לארה"ב אין כל הוכחות בדבר רשת ריגול כלשהי, שבה מעורבים אנשי־רשות ישראליים, זולת זו שתוארה בכתב האישום שהוגש נגד פולארד", נאמר בהודעת משרד החוץ האמריקני.

קרא את ההודעה באוזני העיתונאים דובר משרד החוץ האמריקני, ברנרד קאלב, שציין עם זאת, כי ארה"ב ממשיכה להיות מודאגת עמוקות מפרשת פולארד, כפי שהיא מודאגת מכל פעולת ריגול שהיא." הוא הוסיף, כי ארה"ב „הביעה את דאגתה לפני ממשלת ישראל, המודעת לה".

אשר להכטות ממשלת ישראל, כי אין כל פעילות ריגול ישראלית בארה"ב וכן ישראל תמשיך, לשתף פעולה עם ארה"ב באורח מלא, אמר קאלב בהודעתו: „ארה"ב מקדמת בברכה ומקבלת את ההודעה ואת התחייבותה המחודשת של ישראל לשיתוף פעולה" בחקירת פולארד. „אנו צופים לשיתוף פעולה כזה נוכח היחסים הדוקים בין שתי ארצותינו ואנו מצפים ליהגות משיתוף הפעולה עד לגמר הפרשה".

הבית הלבן זהיר

קאלב הרגיש, כי הודעת משרד החוץ האמריקני משקפת את עמדת המימשל האמריקני כולו. „עמדת ארה"ב כפי שזה עתה תארתיה, מקפת את השקפת כל הגורמים במימשל," אמר קאלב.

בניגוד לכך, היה אתמול הבית הלבן זהיר יותר. דובר הבית הלבן, לארי ספיקס, השיב על שאלה בעניין הודעת ממשלת ישראל, באומרו: „לא אביע את דעתי, אך אנו מקדמים בברכה את ההודעה, שבה הבטיחו להמשיך לשתף פעולה."

על השאלה, אם אמנם משתפת ישראל פעולה באורח מלא, השיב ספיקס: „איני יכול להעריך את שיתוף הפעולה עד להשלמת החקירה."

קאלב אמר, לעומת זאת, בתשובה לשאלה דומה: „ישראל שיתפה פעולה בהתאם לתנאי ההסדר עם משרד המשפטים (האמריקני)".

מעצרו של אריה אזולאי

(סוף מעמוד ראשון)

אזולאי אינו מודה כאף אחד מסעיפי האישום, וטוען כי זוהי עלילה פוליטית, מן הגדולות שהיו, והוא נקי־כפיים.

מקורביו אמרו בתום חריון המשפטי, כי הבוקר יוגש ערעור על מעצרו לבית־המשפט המחוזי, ולסנגורו, עו"ד גבי לוי, יצטרף הבוקר גם עו"ד רם כספי.

בחירות פנימיות

רפ"ק אשר שמיר, מהיחידה הארצית לחקירות הונאה, טען בבקשת המעצר, כי לקראת עריכת מפקד פנימי במפלגתו של אזולאי, החליט החשוד להקים קרן, שתסייע לו בבחירות הפנימיות בסניף מפלגתו, ולשם כך ביקש להתרים בעלי עסקים באשדוד. על רקע ההתרמה, ניתן רישיון לבעל עסק מסוים באשדוד, תוך השמעת איומים על אישיות בכירה בעירייה, שהיא עוסקת במתן רשיונות.

עוד מסר באיכות המשטרה, כי קיים חשד של העדפת קבלן מסוים בקבלת מיכרזים לבנייה באשדוד, בתמורה לתמיכה פוליטית בגוש שאותו מייצג ראש העיר. כן נחשד ראש העיר בקבלת נסיעה לארה"ב מחסידי בעלו באשדוד, תמורת הקצאת שטח לבנייה בשבילם בעיר אשדוד.

מעוניין באמת

אזולאי אמר בבית־המשפט, כי זכותו, כראש־עיר, אינה נופלת מזכותו של כל אורח אחר. הוא מעוניין אפילו יותר מהמשטרה שהאמת תצא לאור, וטען, כי עצם המעצר הוא „פסק־דין מוות ציבורי" בשבילו.

יש תשתית

בהחלטתו כתב השופט עמיקם פיאלקוב, כי התרשם ש„קיימת תשתית עובדתית להארכת מעצרו של אזולאי. אפשר שמדובר בעלילת זדון אפלה." אין הוא רשאי לבדוק בשלב זה טענות אלה, ולדעתו, השאלה היחידה העומדת לפני בית־המשפט היא לבדוק אם המעצר הכרחי. השופט ציין, כי „אשדוד היא ממלכתו של אזולאי" וקיים חשש רב שהחשוד עלול להשפיע על עדים, אם ישוחרר.

באשדוד נודע, כי במהלך החודשים האחרונים נחקרו או תושאלו ארבעה חברי מועצת העירייה ובעשרה פקידים, והיחידה לחקירת הונאות במשטרת ישראל אספה בפרק־זמן זה מסמכים רבים לבדיקת התלונות.

האיש שהתלונן

ככל שידוע עד כה, החומר שעליו מבססת המשטרה את חקירתה הן תלונותיו של חבר מועצת העירייה, שמשון מז, שכתב מכתבי תלונה אל שר־הפנים, יצחק פרץ, אל הממונה אל מחוז הדרום, שלום רבינו, והעתקים ליועץ המשפטי לממשלה. מז מסר על הקלטה שיש בידי אחד התושבים, שממנה משתמע, כי ניתן להפליל עובד בכיר וחבר מועצת העירייה בקבלת שוחד, אך ראש העיר לא עשה דבר, למרות שסיפרו לו על כך.

טענות אחרות במכתבים היו, כי ראש העיר זייף במזיד פרוטוקולים של ישיבות ההנהלה ונטל מקופת העירייה כסף למימון הוצאות־משפט של הוצאת־דיבה נגדו.

מתמיי לליכוד

מז מסר, כי לפני שבועיים נחקר במשטרה על התלונות שהגיש. „אלא שאני התלוננתי על מינהל לא תקין של ראש העיר, שנהפך להרגל, ולא על פרשיות שוחד, שלא ידעתי עליהן."

מז נבחר למועצת העירייה מטעם תמ"י, והיה חבר הנהלתה, אך אחר־כך פרש מתמ"י והצטרף לסיעת הליכוד באופוזיציה.

„מעריכים את יושרו"

מ"מ ראש העירייה, אפרים גוז, אמר אתמול לכתבנו, כי כמו תושבים רבים, תוכח גם הוא בהלם. „אפילו יריביו מעריכים את אזולאי כאיש נקי־כפיים, המצטיין בטוהר־מידות וביושר אישי," אמר.

לדברי גוז, חוקרת המשטרה במסמכי העירייה כבר כמה חדשים, ולהערכתו, יתבקש אזולאי לתת הסברים לשאלות ותגובות לאותם מסמכים.

ניק אתמול, אחרי שאזולאי נעצר, מסרו על הפרשה לאשתו, השוהה בצרפת אצל בני משפחתה. קרוב לוודאי שתשוב מייד ארצה.

נחמקין משוחח עם משלחת השייח'ים בלשכתו בת"א (תצלום: יפעת)

נחמקין: יומושו ההבטחות לפצות הבדואים שאדמותיהם הופקעו להקמת שדות תעופה

מאת יוסף גלילי, כתב „על המשמר"

שר החקלאות אריק נחמקין הודיע ביום ב' למשלחת של שייכים בדואים מהנגב בראשות השייך חליל אבו רביע, כי כל ההבטחות שניתנו בזמנו, ע"י מינהל הביצוע בעת פינוי שטחים בתל מלחתה בנגב לצורך הקמת שדות תעופה, יומומשו.

המדובר במתן פיצוי בקרקע חקלאית ובקרקע למגורים בעיירות הבדואים החדשות בנגב.

בפגישה שהתקיימה ביום א' בתל־אביב השתתפו גם יועצו של השר עזר וייצמן לענייני ערבים פרופ' יוסף גינת, וסגן שר החקלאות הח"כ בן עוז.

המשלחת שמנתה 12 שייכים בדואים יזמה את הפגישה עם השר בדרישה להמשיך ולקיים את מינהל הביצוע שחדל מפעילותו עם סיום תפקידו, לאחר הקמת שדה התעופה.

השר הוריע לבדואים, כי הקים ועדה חילופית שתהיה כפופה לו ישירות והיא תדאג לישום ההבטחות.

כתבנו מזכיר, כי מדובר בהבטחות שניתנו בזמנו ע"י ממשלות הליכוד ושלא כובדו. בהודעת השר נחמקין יש לראות תיקון של עיוות כלפי הבדואים שאדמותיהם הופקעו לצורכי הקמת הבסיסים.

מועצת העיתונות: הבורסה רשאית למנוע כניסת עיתונאים לתחומה

הועד הפועל של מועצת העיתונות אישר בישיבתו בסוף השבוע מסקנות ועדה שדנה בפניית הנהלת הבורסה נגד עיתונאי על דיווח מהבורסה. הוועד החליט גם על הקמת ועדה משותפת של נציגי מועצת העיתונות ונציגי הבורסה שתדון בהמלצות הוועדה.

הבירור בנושא התחיל לאחר שיואב יצחק שפירסם ב„גלובס" שמו של חבר בורסה המבצע פעולות ספציפיות בנייר ערך מסויים תוך כדי המסחר. כנגוד להוראות הבורסה, הרשאית לקבוע כללים בקשר לפירסום לפי חוק ניירות ערך.

הבורסה פנתה למועצת העיתונות וביקשה לקבוע כללים בקשר לכך בשיתוף פעולה אתה. נשיאות המועצה הטילה על אריאל עמיעד ויובל אליצור לברוק את הנושא.

הוועדה קיימה מספר ישיבות ושמעה מטעם הנהלת הבורסה את המנכ"ל יוסי ניצני וסגנו נתן שילה, ואת יו"ר מועצת המנהלים היוצא ד"ר מאיר חת. כן שמעה הוועדה של יואב יצחק כתב העתון „גלובס", את אליעזר שילוני, יו"ר הרשות לניירות ערך, את פרופ' שמואל בר"ה מאוניברסיטת תל־אביב וכן את בני ברק, יו"ר תא הכתבים לענייני כלכלה באגודת העתונאים בתל־אביב. כן ביקרה הוועדה בבורסה ועקבה אחר תהליך המסחר.

טענות הצדדים: יואב יצחק והעתון „גלובס" טענו, כי חופש העתונות וזכות הציבור לדעת עומדים בסתירה לתביעת חבורסה שלא לפרסם מידע על פרטי כמה עיסקות המתנהלות באולם הבורסה. לדבריהם נוכחים מאות איש במקום בו מתנהל המסחר ומה שמותר לאנשים אלה לדעת מותר גם לפרסם לידיעת כל המשקיעים בבורסה. לדעתם, באיסור הכניסה לבורסה יש משום תכונה בלתי־הוגן, אפלייה לעומת עיתונאים אחרים ופעולת עונשין.

הנהלת הבורסה טענה שפרסומי העתון „גלובס" פגעו בצורך לשמור על מסחר תקין והוגן וכן בצנעת הפרט. כן עלולים פרסומים אלה לגרום להטעיה הציבור. הנקודות העיקריות בטיעון זה הן:

● מאחר שנתוני ה„לידר" חסרים, הרי פעילות ספציפית באולם עלולה להטעות.

● פירסום שם חבר בורסה, אגב פעולתו בנייר ערך מסויים עלולה להביא לזיהוי הלקוח.

● מתוך מגמה להימנע מזיהוי הלקוח יווצר פיתוי לבצע עיסקות מחוץ לבורסה ובכך תיפגע תקינות המסחר בבורסה.

לאחר שמיעת כל העדים קיבלה הוועדה את המסקנות דלקמן:

● כל הכרעה מצדנו בדבר זכותו או העדר זכותו של הכתב יואב יצחק לפרסם בעתונו את פרטי המסחר בבורסה עלולה להוות מעין צנזורה על הכתב ועל כן לפגוע בחופש העתונות.

● אנו קובעים, כי כניסה חופשית של עתונאים לחצרות הבורסה אינה זכות, ומניעתה אינה מהווה פגיעה בחופש העתונות. במרבית הבורסות בעולם אין מתירים לעתונאים גישה חופשית לאולם המסחר, הפתוח בפני חברי הבורסה בלבד.

● על אף האמור לעיל, סבורים אנו שגם הנהלת הבורסה וגם העיתונאים מעוניינים בהמשך ההסדר הקיים. ביטול ההסדר יהיה בבחינת בשלון לבורסה ולעתונאים כאחד. מניעת כניסת עיתונאים לחצרות הבורסה עלולה להכביד על עבודת העתונאים ואף לפגוע בהפצת מידע העומד לרשות הציבור והבר לפגוע בעבודת הבורסה.

על יסוד המסקנות שהובאו לעיל אנו ממליצים:

מועצת העתונות תמנה ועדה שתיקבע אילו מגבלות, אם בכלל, יקבלו על עצמם עתונאים תמורת הסכמתה של הבורסה להרשות את כניסתם לחצרות הבורסה. (עתים)

חוסיין הציע לריי"גן רעיונות חדשים להחייאת תהליך השלום

„יוזמת רייגן" ממשיכה לשקף עמדת ארה"ב בנושא השלום הערבי־הישראלי

מאת זאב בליצר, כתב „על המשמר" בארה"ב

חוסיין מלך ירדן העלה אתמול בשיחותיו בבית הלבן עם הנשיא רונלד רייגן כמה רעיונות חדשים להחייאת תהליך השלום הערבי־ישראלי — אמר אתמול פקיד בכיר של המימשל האמריקני.

הפקיד, שביקש לא לזהותו בשמו, סרב למסור פרטים על הרעיונות של חוסיין, ורק אמר כי הפגישה נמשכה שעה אחת.

פקידי רשות אמריקניים אחרי אמרו, כי חוסיין מפציר באמריקנים בתוקף למלא תפקיד החלטי ופעיל יותר בתהליך השלום, במיוחד במאמץ לקדם את ההתקרבות שהיתה באחרונה בין ירדן לסוריה ובין עיראק לסוריה. שרי החוץ של סוריה ועיראק ייפגשו כנראה עוד החודש, וירדן סייעה בהסדרת הפגישה הזו.

פקיד אמריקני בכיר אמר, כי ארה"ב שותפה לדעתה של ירדן בדבר חשיבות שהתפקיד שממלאה סוריה באזור. עוד אמר הפקיד, כי רייגן אישר מחדש באוזני המלך חוסיין, כי יוזמת השלום שלו מן ה־1 בספטמבר 1982 ממשיכה לשקף את העמדה האמריקנית היסודית בנושא תהליך השלום הישראלי־הערבי.

חוסיין אמר לרייגן, לדברי המקור האמריקני, כי „סוריה מעוניינת בשלום ושואפת להיות חלק מהסדר מקיף."

חוסיין לא פירסם הודעה פומבית כלשהי.

בשיחה עם עיתונאים, אמר הפקיד האמריקני, כי המימשל יקדם בברכה שיפור ביחסיה של סוריה הן עם ירדן והן עם עיראק, בתנאי ששיפור כזה ירפה את המתיחות באזור.

מלך ירדן נפגש אתמול לשיחות נפרדות גם עם סגן הנשיא ג'ורג' בוש ועם שרי החוץ וההגנה ג'ורג' שולץ וכספר ויינברגר. הוא הוגדר ע"י הפקיד האמריקני הבכיר כידיד „ותיק ורב־ערך" של ארה"ב. את ירדן הגדיר הפקיד האמריקני כמדינה ערבית מתונה באזור של קולות רמים וצורמים." הוא שיבח את „השקפותיה המתונות והמאוזנות" של ירדן.

לדברי הפקיד, עומדת בעינה מחוייבות חוסיין לנסות למצוא ייצוג פלשתיני מקובל במשא ומתן על שלום. „המלך לא סבר מעולם שהוא יכול לצעוד בדרך זו לבדו," אמר הפקיד.

עם זאת לא היו אתמול סימנים כלשהם לפריצת־דרך בחידוש הדו־שיח בין ירדן לבין אש"ף.

מיטראן עומד לבקר בבריה"מ

מוסקווה. — נשיא צרפת פרנסואה מיטראן עומד לבקר בבריה"מ בראשונה של יולי.

אתמול פגש השגריר הצרפתי החדש במוסקווה, איוו פאגיאז. עם שר החוץ הסובייטי, והם דנו בין היתר ביחסים בין שתי המדינות.

ביקורו הרשמי של מיטראן בבריה"מ יהיה ביקור גומלין על ביקור שערך גורבצ'וב בפאריס בסתיו אשתקד. (ע"ר)

אנשי „גרינפיס" טיפסו על אוניה שהובילה חומר גרעיני

מאת אהרן ניר, כתב „על המשמר"

בנמל האיטלקי צ'יוויטווקיה, כ־70 ק"מ צפונית לרומא, עוקב קהל רב בהוה אחרי פעולת האקולוגיסטים של תנועת „גרינפיס" (שלום ירוק), המנסים, באמצעות ספינתם „סיריוס", הנושאת את הסיסמה „לבלום את האטום", למנוע מאוניית המשא הבריטית „שירווטר" להעמיס ארבע מיכלי פסולת מהכור האטומי בעיירה לטינה, דרומית לרומא, כדי להובילו לאנגליה לשימוש בכורים אטומיים שם.

האקולוגיסטים מצביעים על הסכנה הרבה הטמונה בהובלת פסולת אטומית בדרכי הים. אם האונייה תטבע, עלול הדבר לגרום אסון אטומי חמור יותר מאשר אסון צ'רנוביל.

סיריוס הורידה כמה מאנשיה בשתי סירות שמהן הם ניסו לעלות על ה„שירווטר", אולם המלחים הבריטיים דחפו אותם בחזרה לים.

האקולוגיסט האיטלקי לורנצו לידוי הצליח בכל זאת להיאחז בדפנות האונייה האנגלית, ולפקודת רב־החובל הבריטי הועלה לתוך האונייה, שממנה הועבר למשטרת הנמל האיטלקית. רב החובל הבריטי סרב להגיש תלונה נגדו.

אנשי ה„גרינפיס" מטפסים על אוניית משא בריטית שהוטען עליה חומר גרעיני (תצלום: איפי.)

שגריר ישראל בצרפת יוצא למלחמה בטרור... בעזרת מודעות

מאת ארנון יפה, כתב „על המשמר"

פאריס. — שגריר ישראל בפאריס, עובדיה סופר, פירסם בעמודו הראשון של „פראנס סואר" קריאה „חגיגית" לממשלות ערב „לשים קץ לטירור ולמלחמה במזרח התיכון".

„כבן האזור", כתב סופר, „אני קורא לכל ממשלות ערב להקפיא מיידית כל פעולה צבאית או אלימה. ממשלות אלה מסוגלות להשגיח על ארגוני הטירור ובכך לתרום לבטחון האזורי והבין־לאומי.

„פראנס סואר" מתאר את סופר כדיפלומט בכיר מאוד, המעורב במדיניות־החוץ הישראלית, וקריאתו מביעה את העמדה הרשמית של ישראל. הקריאה מופיעה כפעולת הסברה לקידום התמיכה בישראל בנוסח איוו מונטאן. באווירת הפחד מטירור כאן, מציג סופר את ממשלות ערב כאדוני הטירור, שמפעיליו אינם אלא חיילים שלהן והן האחראיות לאלימות ולמלחמות.

„אם ישימו קץ לטירור, יזכו מדינות ערב בתמיכת הקהילייה הבין־לאומית, שפתחה בהליכים להוציא את הטירור אל מחוץ לחוק", כותב סופר.

„העולם הערבי סובל ממחסור חמור בכספים, מחסור הבולם את התפתחות האזור. אני מודיע למדינות ערב, שאם תקבלנה את הצעות השלום שלנו, תהיה אפשרות להבטיח להן שגשוג כלכלי. השגריר קורא לערבים לנצל את הידע הישראלי. „אם יבחרו בשלום, נעמיד לרשות שכנינו הערביים את מאגר המדענים, החוקרים והרופאים שלנו", כותב סופר. הוא מעלה טיעון קלאסי, כי מדינות ערב אינן רוצות בפתרון הבעיה הפלסטינית. אסד מטפח את העויינות לישראל כדי לשמור על שליטתו כבן מיעוט העלאווי, הוא טוען.

שני הרוגים במהומות בדרום־אפריקה

קייפטאון. — לפחות שני אנשים נהרגו אתמול בקייפטאון, בהתלקחות מחודשת של מהומות בין אלפי שחורים שמרניים לבין צעירים שחורים קיצוניים.

קיצים ירו אלה על אלה בתת־מקלעים ובאקדחים והשתמשו גם במקלות ובסכינים.

עד ראייה מסרו, כי המשטרה לא עשתה דבר להפסקת ההתנגשויות בין השחורים לבין עצמם. ביקתות הועלו באש ודליקה עצומה השתוללה באיזור כולו, וגברה עוד יותר מליכיין של רוחות עזות.

תסמונת הגירושים של הגביע העולמי

יריות למרקע, טלוויזיות מושלכות מחלונות... וגם חתול שלקה באמוק

[illegible]

רוצח הוצא להורג בזריקת רעל בארה"ב

האנטסוויל, ארה"ב. — גבר שהורשע ברצח שוטר מן היחידה למלחמה בסמים ביוסטון הוצא אתמול להורג בזריקת רעל, בבית־הכלא של מדינת טקסאס, בהאנטסוויל.

האיש הוא רופי ראמוס אסקוביבל, בן 50, ממוצא לאטינו־אמריקני. הוצאתו להורג נדחתה ארבע פעמים על־פי צווים שלבתי־משפט, והיא הוצאה לפועל 11 שעות לאחר שבית־המשפט העליון של טקסאס דחה בקשה להשהייה ומשיתה, ברוב דעות של 7 שופטים נגד 2.

אסקוביבל הוא הנידון למיתה הרביעי שהוצא להורג בטקסאס השנה, והי־14 מאז חודש עונש המוות בארה"ב, בשנת 1982. בארה"ב כולה הוצאו להורג השנה 12 נידונים למוות.

גרמניה המזרחית נסוגה מדרישתה שדיפלומטים יציגו דרכונים בברלין

מזרח־ברלין. — לאחר מתיחות שנמשכה שבועיים, נסוגה אתמול גרמניה המזרחית מדרישתה לערוך ביקורת דרכונים לדיפלומטים המבקשים לעבור את הגבול בין מערב ברלין למזרחה.

משרד החוץ המזרח־גרמני הודיע לשגרירויות במזרח־ברלין, כי הוחלט לבטל את ביקורות הדרכונים לדיפלומטים.

דיפלומטים מערביים אמרו, כי ביקורת הדרכונים היתה צעד שתכליתו לערער את המעמד המיוחד שהוענק לברלין בהסכם ארבע המעצמות, שהושג בתום מלחמת העולם השנייה. השלמה עם ביקורת הדרכונים היתה שקולה כנגד הכרה בקו התוצה את ברלין כקו־גבול בין־לאומי.

משרד החוץ המזרח גרמני הודיע, כי הוא יתחיל להנפיק תעודות זיהוי דיפלומטיות, שאינן נתונות לזיהוי כאמצעי לשיפור המצב הבטחוני.

הנצרות בעיניו של גודאר

האב הבן והמתדלקת

סידני. — שומרי מסורת נוצריים נזעמים התנגשו אתמול בבעלי בתי־קולנוע ובכוחות משטרה בסידני, בשעה שניסו למנוע הצגת בכורה של סרט צרפתי, המתאר את הבתולה מרים כמתדלקת בתחנת בנזין.

ארבעה גברים ואשה נעצרו כחשודים בתקיפת שוטרים, בהתנהגות אלימה ובהתנגדות למעצר.

המהומה פרצה בעת שעשרות מפגינים נוצריים ניסו למנוע מהקהל להיכנס לבית־הקולנוע שבו נערכה הצגת הבכורה של הסרט, שבויים על־ידי ז'אן לוק גודאר ונושא את השם „אני מצדיע לך, מרים". הערות הנוצריות צורמות, כי זהו סרט פורנוגרפי, המחלל את הקודש.

הסרט הוא היצירה המרכזית בפסטיבל הסרטים בסידני, ולאחר הצגתו שם יוקרן בכל רחבי המדינה.

מנהל הפסטיבל, דוד וזה, אמר, כי הצגת הסרט לא תופסק, על אף מה שהגדיר כ„בעטיה קטנה המוסתת על־ידי תעמולה היסטרית." (ע"ר)

...ועוד מכה בלבנון; נחילי ארבה סמוך לביירות

ביירות. — נחילי ארבה הופיעו בשלושה כפרים קטנים באזור החוף מצפון לביירות — מסרו אתמול מקורות במשרד הבריאות הלבנוני.

המקורות אמרו, כי הארבה כילה חלק מיבולי הירקות והפירות של הכפרים גינה, גבלה וג'ורט אל־תרמוס, ותקף גם עצים.

משרד הבריאות שלח צוותים כדי לרסס את האיזור, אך ללא תוצאות יעילות. נמסר, כי אורכם של כמה מהחרגולים מגיע ל־5 ס"מ.

ארגון המזון והחקלאות של האו"ם הזהיר, כי תנאי מזג האוויר באפריקה נוחים להתרבות ארבה וחרגולים. מומחים של הארגון אמרו, כי סוגים שונים של ארבה מוסיעים עתה בכל רחבי אפריקה, מים סוף עד דרום־אפריקה, לראשונה זה יובל שנים. (ע"ר)

צד"ל שיחרר עצירים לרגל עיד אל פיטר

חצביה. — צבא דרום לבנון שיחרר אתמול 42 עצירים מלכא אל־ח'יאם, השוכן ברצועת הביטחון בדרום לבנון.

מפקד צד"ל, גנראל אנטואן לחאד, וקציני מודיעין ישראליים נכחו בטקס שחרור העצירים, רובם תושבי כפרים ברצועת הבטחון. גנראל לחאד הבדיל, כי השחרור נעשה לרגל עיד אל־פיטר, במטרה לתת ביטוי לרצונו הטוב של צד"ל. (ע"צ)

ערפאת: טנקים סוריים מפגיזים מחנות הפליטים

ביירות. — התלקחות חדשה של קרבות עזים היתה אתמול במחנות הפליטים בביירות, שעה ששלית איראני רשמי הגיע ללבנון בשליחות.שלום. השליח, סגן שר החוץ האיראני מוחמד עלי בשאראטי, הגיע ביום א' בדרך האוויר מדמשק לביירות, ומייד נפגש לשיחות עם שני מנהיגים שיעיים רבי השפעה.

מקורות פלשתיניים מסרו, כי שבעה בני־אדם נהרגו, ובכללם ילד בן 7, כאש ארטילריה כבדה, שהומטרה בלילה שבין יום א' לאתמול על המחנות שאתילה וברג' אל־בראג'נה. 20 בני־אדם נפצעו, וביניהם שלושה ילדים בני 3 עד 5.

מנהיג אש"ף, יאסר ערפאת, האשים אתמול את סוריה, שהיא משתתפת בהתקפות על מחנות הפליטים הפלשתיניים בלבנון. בראיון שהתפרסם בעתון האיטלקי „קוריירה דה לה סרה", אמר ערפאת: „טנקים סוריים „טי־54" ו„טי־55" השתתפו בהתקפות על המחנות שלנו בביירות, יחד עם הגאנגסטרים השיעיים של „אל אמל" ואנשי החטיבה השישית של צבא לבנון. הפעולות הצבאיות מנוהלות על־ידי ראש השירותים החשאיים של סוריה, גנראל גאזי כנעאן". (ע"ר)

גורבאצ'וב מציע שיתוף פעולה בין־המעצמות בתחום הבטיחות הגרעינית

בודאפשט. — מנהיג בריה"מ, מיכאיל גורבאצ'וב, המבקר עתה בהונגריה, הציע אתמול שהמעצמות הגרעיניות העיקריות ישתפו פעולה בהנהגת אמצעים חדשים לבטיחות גרעינית, במסגרת הסוכנות הבינלאומית לאנרגיה אטומית.

גורבאצ'וב הוסיף, כי נוכח הנסיון שנרכש בעקבות האסון הגרעיני בצ'רנוביל, יש לחוקק חוקים, שיחייבו את המדינות להגיש סיוע רפואי חינם לקורבנותיו של אסון כזה, וכן לספק להם דיור ועזרה רפואית.

גורבאצ'וב הציע גם לכונן מערכת של מניעתר של טרור גרעיני. „ידוע לכל על מקרים של גרימת נזק בזדון למתקנים תעשייתיים גרעיניים בארה"ב ובמערב־אירופה, וגניבת חומרים מועשרים בני־ביקוע לפי כך יש להקים מערכת שתבטיח מניעת טירור גרעיני וגילוייו השונים", אמר גורבאצ'וב. (ע"צ)

שני אסירים נמלטו עם בת־ערובה ומיליון מארק בגרמניה

האנובר. — שני אסירים חמושים נמלטו אתמול מכלא בגרמניה המערבית עם בת־ערובה, מיליון מארק (480 אלף דולר) ומכונית שסיפקו להם השלטונות.

שני האסירים, שלדברי המשטרה החזיקו ברשותם סצצת מתוצרת־בית וחומר־נפץ, הסתלקו מהכלא בעיר האנובר במכונית לבנה, לקול תשואותיהם של האסירים האחרים.

הדרמה החלה כאשר שני האסירים פרצו לתוך המשרד של עובדת סוציאלית בכלא, לקחו אותה כבת־ערובה ודרשו שני מיליון מארק במזומנים ומכונית. (ע"ר)

גרעון של 16 מיליון ד' צפוי בטכניון ב־87'

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

גרעון של 16 מיליון דולרים צפוי בטכניון עד מחצית שנת 87', ורק תרומות של יהדות הגולה עזרו לטכניון להחזיק מעמד — אמר אתמול נשיא הטכניון יוסף זינגר העוזב את משרת הנשיא וחוזר לפקולטה לאווירונאוטיקה בטכניון.

המשנה לנשיא הטכניון מיכאל [illegible] אמר, כי הממשלה נוקטת מדיניות צינית שבה היא תובעת שלא להקטין את מספר הסטודנטים הלומדים בטכניון, אך השתתפותה בתקציב הטכניון ירדה מרמה של 75 אחוז ל־50 אחוז בלבד. לדבריו, דרושים לטכניון השנה עוד כ־8 מיליון דולר כדי לעבור למצב של "גירעון".

הפרופ' יוסף זינגר, אמר בסכמו את ארבע שנות פעילותו, כי הטכניון לא רק שרד אלא אף התקדם בזכות יהדות הגולה שהבינה את חשיבותה של ההשכלה הגבוהה במדינה.

הוא אמר כי כיום עומדות לפני הטכניון שתי בעיות מרכזיות והן הצערת סגל המרצים והדרוש ציוד מתקדם. בארבע השנים האחרונות גדל מספר הסטודנטים לחשמל, מחשבים ומכונות בכ־18 אחוז, ומספר המסיימים לתואר שני ושלישי בכ־20 אחוז.

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
"שרונים"

רח' שטמפר 5, נתניה. טל: 053־36578 ת.ד. 2171
חוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965
הודעות בדבר הפקדת שינוי תכניות מתאר מקומיות

נמסרת בזה הודעה לציבור, בהתאם להוראת סעיף 89 לחוק האמור, כי במשרדי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז ובמשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה "שרונים" הופקדו שינויי התכניות הבאות, ביחד עם התשריטים המצורפים אליהם:

1. שינוי תכנית מתאר מקומית הצ/1־1/85
עיקרי הוראות השינוי: שינוי יעוד מאזור חקלאי לאזור ספורט. ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 8024, חלקות 151, 157, אבן יהודה.
2. שינוי תכנית מתאר מקומית הצ/1־4/82
עיקרי הוראות השינוי: קביעת קו בנין. ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 7815, 242, קדימה.
3. שינוי תכנית מתאר מקומית מס' הצ/1־5/45
עיקרי הוראות השינוי: שינוי יעוד מאיזור מלאכה לאיזור מגורים א' מיוחד, ביטול דרך קיימת, קביעת מגרש חניה, קו בנין, ביטול שטח ציבורי פתוח וקביעת שטח ציבורי פתוח חדש. ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 7788 חלקות 35, 43, 54, 42, וחלקי חלקות 28, 33, 55, 34 תל־מונד.
4. שינוי תכנית מתאר מקומית מס' הצ/1־1/78
עיקרי הוראות השינוי: חלוקה למגרשים באיזור מגורים א', קביעת שטח ציבורי פתוח, התוויית דרך גישה, ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 8016 חלקה 75 באבן יהודה.

כל המעוניין בשינויי התכניות רשאי לעיין בהן, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל המעוניין בקרקע, בבנין, או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על־ידי שינויי התכניות וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק האמור, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינויי התכניות במשרדי הוועדה המקומית האמורה.

הודעות בדבר אישור שינוי תכניות

נמסרות בזה הודעה, בהתאם להוראת סעיף 117 לחוק האמור, כי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, אישרה, כאישור שר הפנים, שינויי התכניות הבאות:

1. "שינוי תכנית מתאר מקומית מס' הצ/1־1/78"
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: גוש 8016, חלקות 31, 33־37 אבן יהודה. עיקרי הוראות שינוי התכנית: קביעת דרך, שטח ציבורי פתוח, קוי בנין וחלוקה לחלקות.
הודעה על הפקדת שינוי התכנית פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3193 התשמ"ה ע"מ 2184 ובעתון בוקר "על המשמר" מיום 18.4.85, ובעתון ערב מעריב מ־18.4.85, ובעתון בוקר נוסף "הצופה" מיום 21.4.85.
2. "שינוי תכנית מתאר מקומית מס' הצ/1־1/173"
ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 8018, חלקות 24, 140 אבן יהודה. הוראות שינוי התכנית: שינוי יעוד 2 מגרשים המיועדים למגורים וחזית מסחרית ליעוד מסחרי. קביעת התכניות והוראות הבניה, לאיחוד החלקות, הרחבת דרכים. הודעה על הפקדת שינוי התכנית, פורסמה בילקוט הפרסומים 3237, התשמ"ה עמ' 3175, ובעתון בוקר "על המשמר" מיום 24.11.85 ובעתון ערב "מעריב" מיום 24.11.85 ובעתון בוקר נוסף "הצופה" מיום 26.11.85.
3. "שינוי תכנית מפורטת הצ/1־6/10א"
ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 7922, חלק מחלקות 272 אליכין, הוראות שינוי התכנית: שינוי בינוי תוספת יחידת דיור למגרש. הודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט הפרסומים 3123, התשמ"ה ובעתון בוקר "הצופה" מיום 6.11.84 ובעתון ערב "מעריב" מיום 7.11.84 ובעתון בוקר נוסף בשפה הערבית "אל אנבא" מיום 13.11.84. שינויי התכניות האמורים בצורה שבה אישרה הוועדה המחוזית, ביחד עם התשריטים המצורפים אליהם, הופקדו במשרדי הוועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

י. שיש, יו"ר הוועדה לתכנון ולבניה
מחוז המרכז

הודעות ע"פ הוראת סעיף 149 לחוק

נמסרות בזה הודעות לציבור, כי לוועדתנו הוגשו בקשות לאשר תכניות בניה כדלהלן:
1. בקשה לאשר תוספת לבית מגורים דו־משפחתי בגוש 8024, חלקה 69, אבן יהודה, בהקלה של 10% בקו בנין צד ובהקלה של 3% משטח המגרש. כן מבוקש שימוש חורג — מספרה, המבנה המיועד למגורים.
2. בקשה לאשר בית מגורים קיים בגוש 8036, חלקה 82 בקדימה, בהקלה של עד 10% בקו בנין צד.
3. בקשה לאשר שינויים בבית מגורים קיים גוש 8016, חלקה 58 מגרש 2142 באבן יהודה בהקלה של 2% משטח ובהקלה של 10% בקו בנין צד.
כל מי שיש לו התנגדות לבקשות הנ"ל, יגיש התנגדותו המנומקת לוועדה האמורה, בכתב, תוך 14 ימים, מיום פרסום הודעה זו.

צ. [illegible], יו"ר הוועדה לתכנון ולבניה
"שרונים"

סניגורה של אביבה גרנות מערער על מסקנות הפתולוג

לפי חוות דעת שקיבל מפתולוג אחר טוען הסניגור כי הממצאים אינם מצביעים על גרירה, אלא על דריסה

מאת ירון אליוסף, כתב "על המשמר"

עורך הדין נתן קנת, סניגורה של אביבה גרנות, ניהל אתמול במהלך חקירת הנגד ויכוח פתולוגי עם ד"ר יהודה היס, שבו ערער על מסקנותיו מאתמול. קנת הציג אתמול דעה של פתולוג נוסף, ד"ר בוליס ממשרד הבריאות ממנה עולה כי: הנזקים בגופה נמצאו בשטח הקדמי ואין נזקים שאפשר לשייכם לפגישה עם מנוע המכונית או גחונה.

כזכור טען היס, כי חלק מהנזקים בגוף נגרמו כתוצאה ממכה שקיבלה המנוחה מפגוש המכונית. הפגיעה בראש — קירקוף הראש טיפוסי לדריסת גלגל מכונית, ואין לתאר קירקוף ראש רק מגרירת המנוחה על הקרקע. זאת בניגוד לדעת היס, כי קירקוף עור הראש אירע כתוצאה מגרירתה על הקרקע כשפניה למטה. הכתמים על חצאיתה של מלבסקי ועל גרביה נגרמו כתוצאה ממפגש עם תחתית המכונית ולא עם הפגוש או הגחון — מסקנתו של הד"ר היס.

להוכיח שנדרסה

דעה נוספת שהעלה קנת בעקבות שיחה עם פתולוג היא, כי אדם מחוסר הכרה לא יתמיד לשכב בתנוחה כפי שתאר ד"ר היס. עורך דין קנת העלה את הטענות האלו כדי לסתור את דעתו של הד"ר היס לפיה לא נדרסה מלבסקי, ולהוכיח את טענת לקוחתו, כי מלבסקי נדרסה פעמיים. ד"ר היס שלל את רוב הטענות שהעלה עו"ד קנת. עורך דין קנת טען גם, כי ההפרדה בחוליות צווארה של מלבסקי נגרמו כתוצאה ממכת מערוך על עורפה ולא כתוצאה מכיפוף הראש כפי שטען היס. עוד טען קנת בהסתמכו על דעתו של ד"ר בוליס כי לא נמצאו כל נזקים בראש המעידים על מכת מערוך מפני שהגולגולת קורקפה לגמרי ולא נשארו כל עדויות על מכת המערוך. עורך דין קנת טען גם, כי מכת המוות יכולה היתה להיגרם כתוצאה מחנק על־ידי הכרית שהצמידה, לפי גירסת גרנות, יערי לפניה של מלבסקי, בכך הציג עו"ד קנת דעת פתולוג התומכת בגירסת גרנות לפיה הוכתה מלבסקי במערוך על ראשה ונדרסה אחר כך פעמיים. התובעת עו"ד פנינה דבורין ביקשה מבית־המשפט לצוות על עורך דין קנת להגיש לה את חוות הדעת שקיבל מהפתולוג כדי שתוכל להתייחס אליה בטיעוניה.

עו"ד קנת טען כי עדיין לא ערך חוות דעת פתולוגית וכי איננו בטוח כי יעשה כן. לאחר דיון החליטו השופטים כי מתוך חקירתו של עו"ד קנת עולה בעליל, כי נפגש עם פתולוג וקיבל ממנו חוות דעת, ולכן עליו להגיש את חוות הדעת לתובעת.

בהתייחסם לטענת קנת, כי אין לו עדיין חוות דעת בכתב הפעילו השופטים את סמכותם וציוו על עורך דין קנת לערוך חוות דעת בכתב ולהגישה לתביעה. פסיקה זו היא כבחינת תקדים משפטי מפני שהחוק איננו מגדיר במדוייק את המועד בו חייב הסניגור להגיש חוות דעת רפואית לעיון התביעה.

בחלקו הראשון של הדיון נחקר מנהל מחלקת מטבע חוץ בבנק הפועלים בירושלים, משה תירוש. עורכי דינה של יערי העלו בחקירתם את הטענה כי משיכות הכספים מחשבונה של מלבסקי על־ידי חווה יערי נעשו בידיעתה של מלבסקי ותחת יפוי כוח כשר. הפתולוג מטעם התביעה ד"ר יהודה היס יעמוד היום לחקירת־נגד של עורכי־דינה של יערי, עורך־דין קסלן ועורך־דין מקרין.

קשיים בקליטת עולי אתיופיה בנצרת: שליש מהמפרנסים מובטלים

בית הספר הממלכתי דתי היחיד המוכן לקלוט ילדים אתיופים "נסתם"

מאת שלמה גלזר, כתב "על המשמר"

קליטת יהודי אתיופיה נתקלת בקשיים בנצרת עילית

אמר ראש העיר מנחם אריאב. מתוך 800 האתיופים בעיר יש כ־250 מובטלים, והקושי העיקרי הוא תעסוקה לגברים וצעירים.

מובטלים אלה נוספו ל־500 המובטלים המקומיים, הוסיף ראש העיר.

קושי נוסף המעיק מאוד על העדה האתיופית, הוא חינוך הילדים. דוברת העירייה ניבה פורן מסרה שנקבע שהילדים ילמדו בזרם החינוך הדתי. בנצרת עילית קיימים 2 בתי ספר כאלה. האחד ממלכתי דתי והשני שייך לזרם של חב"ד. בית הספר של חב"ד סרב לקבל את ילדי האתיופים ועל כן נאלץ בית הספר הממלכתי דתי לקלוט ילדים רבים ונוצר בו מחסור חמור של כתות.

משרד החינוך התכוון לשכור דירות מגורים מחברת עמידר לתקופה של 3 חודשים כדי לפתור מצוקה זו, אך בפועל לא הופעל ההסדר. בתקופה האחרונה החלו יוצאים בני העדה האתיופית ממרכז הקליטה לבתי מגורים בשכונות השונות של העיר וגם תהליך זה הוא מסובך ורגיש. טענתנו העיקרית אמרה הדוברת שהעברת האתיופים לעיר נעשה ללא תאום והכנה וללא בדיקה רצינית.

צריך היה לתת את הדעת שלכל יישוב יש בעיות המיוחדות לו, ואין הוא יכול לקלוט מעל מכסה מסויימת של אנשים. שר הקליטה יעקב צור שביקר ביום שישי בנצרת עילית אמר שאכן, יש בעיות, אך אלו הם קשיי התאקלמות רגילים והוא מאמין שהבעיות יפתרו.

מועצת העיתונות דחתה תלונות איגוד הבנקים נגד יוסף לפיד

הוועד המנהל של מועצת העתונות אישר בישיבתו בסוף השבוע מסקנות ועדה שבירדה תלונת איגוד הבנקים נגד יוסף לפיד.

איגוד הבנקים פנה בתלונה למועצת העתונות נגד יוסף לפיד בשל דברים שאמר במדור "עמדה" בתוכנית "הבוקר הזה" ברשת ב' של קול ישראל, ב־2.2.86. איגוד הבנקים ראה בדבריו של לפיד "משום השמצה בוטה, כוללנית וחסרת יסוד כלפי מערכת הבנקאות בישראל, תוך שימוש בלשון שאינה הולמת עתונאי ושלא היתה ראוייה לשימוש".

יוסף לפיד טען בתשובה לתלונת איגוד הבנקים שאמנם דבריו "היו קשים וחריפים, הם נאמרו במיטב הסגנון של העיתונות הלוחמת, ביחוד נגד מוסדות גדולים שמולם ניצבים הציבור והאיש הבודד חסרי אונים".

נשיאות מועצת העתונות הקימה ועדת לבירור התלונה בהרכב: צבי זמיר (יו"ר), מארק גפן ורומן פריסטר.

מסקנות הוועדה:

ועדת־בירור בחנה את תוכן התלונה, את מכתב־ההסבר של יוסף לפיד ומסמכים רלוונטיים אחרים והחליטה לדחות את התלונה בנימוקים כדלקמן:

- התלונה מתיחסת אך ורק לסגנון התשדיר "עמדה" ולא לעובדות. סגנונו של העתונאי אינו מנושאים שהוועדה ראתה את עצמה מוסמכת לדון בו. על כל פנים, חברי הוועדה לא מצאו בסגנון התשדיר עבירה על סעיף 6 בתקנון האתיקה (נוסח ישן).
- למתלונן ניתנה אפשרות תגובה ברדיו והוא אכן ניצל אותה כעבור שלושה ימים ב־5.2.86.

(עתים)

התיירים האמריקנים חוזרים לאירופה

ניו־יורק — חברות־תעופה וסוכנויות־נסיעות בארה"ב הבחינו בשבועות האחרונים בעליה בהזמנות כרטיסים לאירופה.

דוברים מטעם חברות אלה הביעו את התקווה, כי נחשול הפחדים מפני הטירור, שפקד את התיירים האמריקנים, מתחיל לחלוף. (ע"צ)

הצהרה

שם וכתובת משפחה מיכאל פורת תיק בנין 41650־013 קטומת רח' שפרינצק 13 טלפון 268084
לכבוד אגף הרישוי עירית תל־אביב־יפו
א.נ.
הריני מצהיר בזה שביום 26.5.86 תליתי את המודעה בנוסחות עד ששטו [illegible] מורכס כדבר בקשה להקלה בהתאם לסעיף 149 בחזית הבנין/המגרש הנ"ל.
וכן הריני מצהיר בזה שביום 26.5.86 תליתי את המודעה כדבר בקשה להקלה לסעיף 151 כשני הבעלים הסמוכים לבנין/המגרש הנ"ל וכן הודעתי אישית על הגשת הבקשה ועל המועד להגשת התנגדויות לכל דיירי הבנין ולכל מי שעלול להפגע עקב אישור הבקשה.
ידוע לי כי בהתאם לסעיף 214 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965, כי מסירת ידיעה לשקר תכנון כידיעה שהיא כוזבת או מטעה בפרט חשוב בכוונה להשיג אישורה של תוכנית או היתר, הינה עבירה פלילית.
תאריך 26.5.86 חתימה מ. פורת

סיוע ממשלתי והזמנות לעבודה זורמים למספנות

מאת יואב אביב
כתב "על המשמר"

ועדת הכספים של הכנסת אישרה השבוע העברת תמיכה מיליוני דולרים למספנות ישראל, לצורך פעילות שוטפת. זאת גילה אתמול שר התחבורה חיים קורפו בעת שחנך את מערך הבטיחות בדרכים לנוער בחיפה.

הוא אמר כי ועדת הכספים אישרה את בקשת האוצר להעברת הכסף למספנות וכי עד היום נתקבלו במספנות יותר הזמנות לעבודה, מאלה שציפתה הממשלה.

"ההתייעלות עלתה יפה, ואני חושב שאפשר לסיים את השנה הקרובה בתוצאה אופטימית" אמר קורפו. הוא הביע תקווה, כי בסופו של דבר יבנו במספנות ישראל את כלי השיט המדוייקים שלהם יזדקק חיל הים הישראלי החל מהשנה הבאה.

קדנציה שנייה לרומן פריסטר בפדרציה הבינ"ל של העיתונאים

העתונאי רומן פריסטר, חבר ההנהלה של האיגוד הארצי של עתונאי ישראל נבחר לקדנציה שניה בנשיאות הפדרציה הבינלאומית של העתונאים, בוועידה הדו־שנתית, שנערכה באלסינור, בדנמרק בשבוע שעבר.

הוועידה קראה להגנת חופש העיתונות ולהגנת עיתונאים הפועלים בזירות מלחמה.

על כך מסר יונה שימשי, מזכ"ל האיגוד הארצי של עיתונאי ישראל, כשובם של השניים במטוס אל־על מקופנהגן.

המועמד הישראלי גבר ב־93 קולות לעומת 62 שהיו למועמד של הונג־קונג, והנציג הישראלי ימשיך לייצג את אסיה בארגון העתונאים המערבי, שבו מאוגדים עתונאים מ־354 ארצות, לרבות ארה"ב, קנדה, תוניסיה ועוד.

בישיבה הראשונה של הנשיאות החדשה, הציע פריסטר לעלות על סדר היום ולתמוך בהצעה שהעלה הנציג הלבנוני, לשגר משלחת חקר, שתעמוד על מעמדו של העתונאי בארצות ערב.

הצעתו נתקבלה והדבר נכלל בסדר היום של הנשיאות, לקראת ישיבתה הקרובה.

הוועידה נמשכה שבוע ימים ובמהלכה נתקבלה שורה של החלטות חשובות להגנה על חופש העתונות והגישה למקורות המידע. (עתים)

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 9.6.86

	היחידה	בנקנוטים קנית	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קנית	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
דולר אמריקאי	1	1.46	1.53	1.4832	1.5018	1.4926
לירה שטרלינג	1	2.18	2.28	2.2152	2.2429	2.2337
מרק גרמני	1	0.65	0.68	0.6641	0.6724	0.6685
פרנק צרפתי	1	0.20	0.21	0.2085	0.2111	0.2100
גילדן הולנדי	1	0.58	0.61	0.5907	0.5980	0.5941
פרנק שוויצרי	1	0.79	0.83	0.8018	0.8118	0.8094
כתר שוודי	1	0.20	0.21	0.2059	0.2085	0.2074
כתר נורווגי	1	0.19	0.20	0.1950	0.1975	0.1963
כתר דני	1	0.17	0.18	0.1795	0.1817	0.1809
מרק פיני	1	0.27	0.29	0.2862	0.2898	0.28
דולר קנדי	1	1.04	1.09	1.0623	1.0755	1.0704
דולר אוסטרלי	1	1.00	1.07	1.0357	1.0486	—
ראנד דרום אפריקאי	1	0.35	0.58	0.5751	0.5822	0.5787
פרנק בלגי	10	0.32	0.34	0.3246	0.3286	0.3276
שילינג אוסטרי	10	0.93	0.97	0.9463	0.9581	0.9524
לירה איטלקית	1,000	0.95	1.01	0.9693	0.9813	0.9759
ין יפני	100	0.87	0.91	0.8829	0.8939	0.8898

טלקס

• חנשים מובילות בעישון ובסרטן ריאה

שיעור הלוקים בסרטן הריאה עולה מדי שנה והנשים הן שמעלות את שיעור התחלואה. אמר פרופ' גורודמן במסיבת עתונאים שנערכה אתמול בבית סוקולוב בתל־אביב לקראת הכנס הבינלאומי למחלות ריאה ודרכי נשימה, שייפתח ב־15 ביוני בתל־אביב.

העליה בעישון בקרב הנשים היא הסיבה לריבוי מקרי סרטן הריאה בקרבן.

המחקר מתמקד כיום בגילוי מוקדם ובשיטות חדישות של בדיקת הפגיעה במערכות החיסון. מכל 100 חולים אצלם מתגלה סרטן הריאה, 75 כבר אינם כשרים לטיפול כירורגי; מ־25 הנותרים העוברים ניתוח כירורגי נשארים בחיים עד חמש שנים רק 8, אמר פרופ' ברודרמן.

יוסף שמי

• "יום ירוק" בראשון־לציון

תושבי ראשון־לציון חגגו אתמול "יום ירוק" שנערך לרגל חג הביכורים ביוזמת הקק"ל.

במרכז המרכז בעיר, קושטו בצמחיה ובאלומות שיבלים. הוקמה במה גדולה, עליה העלו תלמידי בתי־הספר החקלאים, שהגיעו לעיר עם טרקטורים. מסכת על חג השבועות. כן הוצגו בעלי־חיים שונים.

תלמידי הגנים ובתי־הספר הביאו סלסלות ביכורים לראש העיריה מאיר ניצן. במקום נמכרו גם שתילי חורש ויער של הקק"ל.

זהבה מוזס

קשיש נרצח בגבעת שמואל; בנו נעצר כחשוד במעשה

מאת אבי בניהו, כתב "על המשמר"

משטרת מחוז תל־אביב פתחה בחקירת מותו של שמואל מצרי בן 70, שגופתו נמצאה אתמול בביתו בגבעת שמואל ועליה סימני חבלות. בנו של הקשיש, הסובל מהפרעות נפשיות, נמצא בדירה בעת גילוי הגופה ונעצר לחקירה.

אתמול כ־9.00 בבוקר הגיעה לבית משפחת מצרי ברחוב גיורא 21 בגבעת שמואל מתנדבת מטעם אירגון "יד לקשיש" ומצאה את שמואל מצרי מוטל ללא רוח חיים ליד מיטתו. בדירה נמצא גם בנו בן ה־34, הסובל, כאמור, מהפרעות נפשיות.

פאתולוג שהוזעק לדירה מצא סימני חבלה על הגופה וקבע כי מותו של הקשיש נגרם כתוצאה מחבלות אלה. להערכתו בוצעו החבלות במכשיר קהה.

המשטרה עצרה את הבן לחקירה ונמסר שהוא משתף פעולה עם חוקריו.

3 שנות מאסר לשוטר מג"ב שגנב ממכולות עליהן שמר

מאת שלי יחימוביץ', כתבת "על המשמר"

שלוש שנות מאסר בפועל גזר בית־המשפט המחוזי בבאר־שבע על שוטר משמר הגבול לשעבר, שלום מזרחי בן 29, שהורשע בקבלת שוחד ובגניבה.

מזרחי שירת 7 שנים בנמל אשדוד במדי משמר הגבול, תפקידו היה לשמור מפני גניבה על מכולות שהכילו ציוד יקר. חברו, שלום גבאי, אף הוא שוטר משמר הגבול, היה מוצב בשער הנמל כאחראי לשחרור סחורות, ומתפקידו היה למנוע יציאת סחורות ללא מכס.

מזרחי הורשע בכך שיחד עם שוטר ממשטרת ישראל, דוד ליאני, נהג לגנוב את תוכנן של המכולות עליהן הופקד לשמור. הוא הורשע גם בכך שיחד עם גבאי הבטיח לסוכן משטרה שהושתל במקום, כי אם ישלם להם 400 דולר, יאפשרו לו להבריח סחורות דרך הנמל מבלי לשלם מכס.

עונש מרתיע

השופט המחוזי, יצחק שבתאי, גזר אתמול על מזרחי שלוש שנות מאסר בפועל ועוד שנת מאסר־על־תנאי לשלוש שנים, באומרו: "העונש הראוי לנאשם חייב להיות כזה שיתקן את הנזק שנגרם לציבור על ידי אובדן האמון באלה שהופקדו על שמירת שלומו, ובעיקר חייב להיות עונש מרתיע למען ידעו כל אלה הממלאים תפקידים ציבוריים דומים כי אין זה כדאי לסטות מן השורה, וכי מי שמסתבך בעבירות מסוג כזה נוטל על עצמו את הסיכון של ענישה משמעותית שתעלה פי כמה על התועלת שהנפיק ממעשיו הנלווים".

מאסר ע"ת לשוטרים ששברו שיניו של עציר

מאת שלי יחימוביץ',
כתבת "על המשמר"

שני שוטרים המשרתים בתחנת באר־שבע, נודר קרהילי ובני סלג, הורשעו בהכאת עציר ונידונו אתמול לעונשי מאסר על תנאי בבית־משפט השלום בבאר־שבע.

השופט שמואל מינצר הסתפק בעונשים קלים יחסית, משום ש"מדובר באנשים חיוביים שפעלו על־פי נורמות מעוותות שסיגלו לעצמם, ושסביבתם, גם היא דוחה נורמות אלה, לא שיקפה את דחייתה ואת התנגדותה באופן חד־משמעי".

בכתב־האישום נטען, כי הנאשמים שירתו לפני שנתיים כשוטרים בבית המעצר בתחנת המשטרה בבאר־שבע. שלמה דרזון, שהיה עצור באחד התאים, ביקש מהם מגב לניקוי תאו, אולם לא נענה. השניים, יחד עם שוטר נוסף, מאיר אוחיון, נכנסו לתאו ושאלו אותו "אם אינו רוצה לסתום את פה". השוטר קרהילי היכה אותו בבטנו והפילו ארצה. לאחר שנפל בעטו בו האחרים בפניו והכו את ראשו בקיר.

לאחר מכן העבירו אותו לחדר אחר, שם היכה אותו קרהילי בצלעותיו. השלושה גם שברו אחת משיניו וגרמו לו חבלות קשות. הם הואשמו בתקיפה בנסיבות מחמירות.

השופט שמואל מינצר החליט, כאמור, להקל בעונשם של השניים, משום ש"לעמדת הגינוי של תופעות אלימות במשטרה לא ניתן אותו ביטוי חד־משמעי הניתן לצורות אחרות של שחיתות". השופט גם התחשב ב"תנאי הלחץ בבתי המעצר ותנאי העבודה הקשים".

השופט הטיל על השוטר נודר קרהילי 6 חודשים מאסר על תנאי, וכן תשלום פיצויים בסך 50 ש"ח לעציר המתלונן. על השוטר בני סלג גזר 3 חודשי מאסר על תנאי.

בקשה לצו מניעה נגד העיצומים ב"אליאנס"

סכנת התמוטטות מאיימת על מערך השיווק של מפעלי הצמיגים והגומי "אליאנס" בע"מ, בעקבות עיצומים שנוקטים העובדים — על כך נודע אתמול בבית־הדין האזורי לעבודה בחיפה.

בא־כוח המפעל ממשרד עורכי־הדין יעקב סלומון, ליפשיץ ושות', פנו לבית־הדין האזורי בחיפה בבקשה להוציא צו מניעה זמני שיורה לעובדים להפסיק את העיצומים שהם נוקטים מזה כמה שבועות.

בא־כוח המפעל טוען בבקשה שהגיש לבית־המשפט, כי לפני כחודשיים הודיעה הנהלת המפעל, שבמסגרת פעולות ההתייעלות בכוונתה להגיע לצמצום וניוד של 160 עובדים. הנהלת המפעל מסרה לוועד העובדים רשימות מפורטות של 90 עובדים, לשם התחלת תוכנית ההתייעלות, במיסגרת זו התקיימו אף דיונים בנושא זה ובתביעות פועלים לתשלום תוספת שכר לשנים 86—1985.

הנהלת המפעל הבהירה לפועלים כי לא תוכל להיעתר לכל דרישה לתוספת שכר, עקב המצב הכלכלי במשק ומצבו המיוחד של המפעל, המתמודד בשוקי העולם, עם יצרנים אירופאים ואמריקנים, הנהנים מכלכלה יציבה ושיווק מיידי של מוצריהם.

בא־כוח המפעל טוען, כי מאז תחילת חודש מאי השנה החלו העובדים בעיצומים, הפחיתו את התפוקה בכ־20 אחוזים, והחלו לעבוד שעות נוספות.

לטענת המפעל, עיצומים אלה לא אושרו ע"י ההסתדרות.

אב בית־הדין, השופט אליעזר כנפי, הורה לזמן להיום את נציגי המפעל, ההסתדרות וועד הפועלים לדיון בבקשת המפעל למתן צו המניעה הזמני". (עתים)

הטור השבועי

פדיון מוקדם של מלוות של"ג לגימלאים — בתשובה לפנייתו של חח' א. אברהמוביץ, יו"ר הסתדרות הגימלאים אל הממונה על הכנסות המדינה נתקבלה התשובה הבאה: "על פי תקנות מבצע מימון שלום הגליל (פדיון מוקדם לקשישים) תשמ"ג 1982 שפורסם בקובץ התקנות מספר 4444 ביום 30.12.1982 שהעתקו מצורף פה הפדיון המוקדם חל ב־1 בינואר 1987 ולא ב־1986 כפי שהנך מציין במכתבך. התאריכים המופיעים במכתבו של מר משה ברטוב הממונה על הכנסות המדינה אז, אינם נכונים וכנראה מקורם בטעות. שכן מכתבו נכתב יותר מ־9 חודשים אחרי פרסום התקנות הנ"ל. עמך הסליחה על הטעות שנפלה. בכבוד רב. אשר ארזין, סגן ממונה על הכנסות המדינה".

התקנות שפורסמו אומרות: "בתוקף סמכותי לפי סעיף 19 לחוק מימון מבצע שלום הגליל התשמ"ב 1982 אני קובע לאמור: פדיון מוקדם לקשישים; 1. מי שביום ל' בכסלו התשמ"ז (1.1.1987) יהיה בן 65 שנים או יותר יהיה זכאי לפדות את המלווה כולו או חלקו כפי שיקבע שר האוצר במחצית השניה של שנת 1986 (להלן המלווה), החל מהיום האמור ומי שמלאו לו 65 שנים לאחר היום האמור יהיה זכאי לפדות את המלווה לאחר שימלאו לו 65 שנים. א. בטבת תשמ"ג (17.12.1982) (חמ 3 — 1602) 1 ס"ח תשמ"ב עמוד 180. יורם ארידור שר האוצר. לאור הודעת האוצר יש לצפות כי בקרוב יחולקו תעודות המלווה לצבור על מנת שהגימלאים יוכלו להגישן לפדיון במועד שנקבע.

יוסף אלמוגי בישיבת המזכירות הפעילה — בשבוע שעבר השתתף חח' יוסף אלמוגי בתפקידו כנשיא ברית הראשונים של ההסתדרות הציונית בישיבת המזכירות הפעילה של הסתדרות הגימלאים.

חח' יוסף אלמוגי הציע שהסתדרות הגימלאים, סניפיה, ארגוניה וחבריה כבודדים ישתפו פעולה עם ברית הראשונים ארגון ותיקי התנועה הציונית, בפעולת הסברה, חברה וארגון. אחרי דיון ממצה סיכם חח' אוריאל אברהמוביץ; א. מקבלים עקרונית את ההצעה לשיתוף הפעולה. ב. ועדה תעבד הצעה מפורטת על אופן שיתוף הפעולה ותוכנה. ג. הנושא והצעות מפורטות יובאו לדיון ואישור של המזכירות הרחבה בהסתדרות הגימלאים.

מסיבות סיום במכללות — תתקיימנה לפי הפירוט להלן:
23.6 — ראשון לציון מועדון נעמת בשעה 17.00 בהשתתפות יעקב כהן וחיים מלמוד.
25.6 — נתניה באולם מועצת הפועלים בשעה 9.00 בהשתתפות שמעון אביזמר ושלמה שלום.
22.6 — רחובות במועדון ע"ש שפרינצק בשעה 9.00 בבקר בהשתתפות חח"ח יעקב כהן ויצחק בן ארי.
24.6 — פתח־תקוה שעה 17.00 בהשתתפות חיים טלמור ולובה כהן.
28.6 — הרצליה מצ"ש במועצת הפועלים שעה 18.00 בהשתתפות ברוך קמין ושמואל אפרת.
29.6 — בקרית חיים בית ההסתדרות שעה 10.00 בבקר בהשתתפות דוד עזרא וגדעון דוניץ.
30.6 — ירושלים במועצת הפועלים בשעה 9.00 בבקר בהשתתפות משה ברעם יעקב כהן והלה רביב הנדלר.

בסניפים —
קם גימלאי הגליל המערבי התקיים בל"ג בעומר בחורשת קק"ל ע"י קבוץ כברי, בהשתתפות 350 גימלאים, ברכו ראש עירית נהריה, מנהל הבטוח הלאומי באזור, מ"מ הסניף מזכיר מועצת הפועלים ופעילי הסניפים. תזמורת צעירי נהריה הנעימה בהתנדבות את הכיבוד תרם קבוץ יחיעם.

חדרה — מחוז השומרון — מועצת הסניפים במחוז תתקיים ביום א' 15 ביוני ש.ז, ב־5 אחה"צ במועדון הגימלאים בחדרה. בסדר היום: מידע מסי הרשויות המקומיות, בחירות להסתדרות הגימלאים ונציגות במועצת הפועלים.

קרית ביאליק —
ב־4.6.86 התקיימה הרצאתו של חח' שמעון אביזמר יו"ר המחלקה להשכלה גבוהה בנושא 100 שנה להולדת בן־גוריון ז"ל. הפותח ראובן דגן מרכז סניף הגימלאים, בירך דוד עזרא מנהל המח' לתרבות וחברה גימלאים.

גבעתיים —
החוגים לתנ"ך, לתלמוד, התעמלות, מלאכת יד וברידג' וכן הספריה פועלים כסדרם, מודיע יו"ר ועדת התרבות חח' א. בולמן.

חיפה —
2.6.86 התקיים כנס פעילים בהשתתפות נשיא ותיקי התנועה העולמית, חח' יוסף אלמוגי ויו"ר מחוז חיפה יוסף בלשטיין. בדיון השתתפו בוברובסקי, ורטמן, מגל, מילגרום, אביגור, פיירמן, סימה גורדין, חנה זילברשטיין.

בפלילים

זכה בהגרלה אבל כרטיס הטיסה "פרח" לו

מאת ניצה רימון, כתבת "על המשמר"

תביעה נגד סניף סופרמרקט קו־אופ בכפר־סבא על סך 3000 ש"ח הוגשה אתמול לבית־המשפט לתביעות קטנות בכפר־סבא. טרם הוגש כתב־הגנה על תביעה זו.

התובע, גלעד נחום, טוען בכתב התביעה, כי השתתף במבצע "כדור פורח", מבצע פירסום שנערך לפני שנה על־ידי רשת קו־אופ, וזכה בטיסה לחו"ל. לאחר שפורסם דבר זכייתו, טוען גלעד, חזרה בה הרשת וביטלה את הזכייה.

אל כתב התביעה צרף גלעד מכתב שנשלח אליו מהאחראית על פניות הציבור ברשת הקו־אופ בו היא מודיעה לו, כי לאחר בדיקה של המבקר הפנימי נמצא, כי גלעד היה מנוע מהשתתפות בהגרלות, משום שאמו עובדת כקופאית ברשת הקו־אופ ולפי תקנון ההשתתפות במבצע אסורה על עובדי קו־אופ ומשפחותיהם.

הורשע באונס נערה שביקשה ממנו אסימון

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

מסעוד איבגי בן 21, תושב נצרת עילית המתגורר בנהריה הורשע אתמול בבית־המשפט המחוזי בחיפה באונס צעירה בת 17. השופטים אברהם פרידמן מלכיאל סלוצקי ונתן קליינברגר דחו את מתן גזר הדין לתחילת יולי, עד לאחר קבלת תסקיר של קצין מבחן.

התביעה טענה, כי בחודש פברואר השנה פיתה הנאשם צעירה תל־אביבית בת 17 באחד מרחובות נהריה שביקשה ממנו אסימון, הוא שיכנע אותה לבוא לביתו, כדי למסור לה אסימון, אך שם תקף אותה ואנס אותה באכזריות.

השופטים ציינו, כי הנאשם הסביר לה פנים וזו, בתמימותה, האמינה בתום לב שהיא עושה את דרכה לביתו של הנאשם לצורך קבלת האסימון. "אין בשום אופן לפרש את דבר הליכתה של הצעירה לביתו של הנאשם כנכונות מצידה להתמסר לו", אמרו השופטים.

נאשם בחטיפת ילדה ובמעשים מגונים בה

מאת שלי יחימוביץ', כתבת "על המשמר"

ג'מיל חמאד בן 20 מבית־חנון, הנאשם בחטיפת ילדה בת 6 מאשדוד ובמעשים מגונים בה, נעצר אתמול בבית־המשפט המחוזי בבאר־שבע עד תום ההליכים נגדו.

בכתב־האישום נאמר, כי לפני שלושה שבועות התנפל הנאשם על ילדה בת 6 ששיחקה ליד ביתה, חטף אותה וגרר אותה לתוך מקלט סמוך. לאחר מכן סתם את פיה בכף ידו, הפשיט אותה וביצע בה מעשה מגונה.

השופט גלעד גלעדי נענה לבקשת המשטרה והאריך את מעצרו של הנאשם עד תום ההליכים.

כלא את בתו במחסן בגלל קשריה עם גבר

מאת ניצה רימון, כתבת "על המשמר"

תושב חדרה בן 44 נאשם בכליאת בתו ובתקיפתה.

בכתב־האישום שהוגש אתמול בבית־משפט השלום בחדרה נאמר, כי לפני שבוע כבל האב את בתו בת ה־17 וחצי בשרשרת ברזל וכלא אותה במחסן הבית. כן גזז את שערות ראשה. כל זאת על רקע קשרים שהיו לבת עם תושב המקום שלא היו לרוחם של ההורים.

האב הודה במעשה אך טען, כי נואש מכל הגורמים אליהם פנה לפתרון הבעיה.

בתו ביקשה לבטל את התלונה ואמרה כי סלחה לו. הוא שוחרר בערבות של 2000 ש"ח.

לזלמן, אסתר והמשפחה
משתתפים בצערכם במות האח
חיים זלצמן
קיבוץ עין־השופט

ליהושע לוריא ולמשפחה
איתכם בצערכם העמוק במות
יהודה מימוני
החניכים וחבר העובדים
במוסד חינוכי "גלבוע"

לסופיה, חוליו וכל משפחת בנדה
אתכם באבלכם הכבד במות
האב
בניכר
קיבוץ מגידו

לחברנו גיורא גבישי ומשפחתו
אתכם באבלכם הכבד
במות האם
פרידקה גבישי
קיבוץ דן